

MEDITATIONES
GRÆCANICÆ
IN ARTEM GRAM-
MATICAM,

* * *

*In eorum gratiam, qui viua præceptoris voce de-
stituuntur, & literas Græcas suo ipsi ductu
discere coguntur:*

NICOLAO CLENAR-
DO AVTORE.

LUGDUNI,
APVD ANTONIVM
GRYPHIUM,
1564.

S I X T I S
M E D I T A T I O N E S

G R A E C A N I C A E

I N A R T E M G R A M -

M A T I O N I S

In eorum gratiam, qui una præceptorum voce de-
stinentur, & licet Græcæ suo ipse dactilo
discere cognoverint:

N I C O L A O C L E N A R -

D O A V T O R E

C O M I T E R O M A N O

A C C A D E M I A

L I N C E J

A P P A D A N T O N I A M

G R A E C I S

1 5 6 4

HUMANISSIMO
SIMV' LQVE DOCTIS-
SIMO VIRO IACOBO

CANTÆ, REVERENDISS.

D. Cardinalis Campeij

summo Cubi-
culario,

NICOLAUS CLENARDVS.

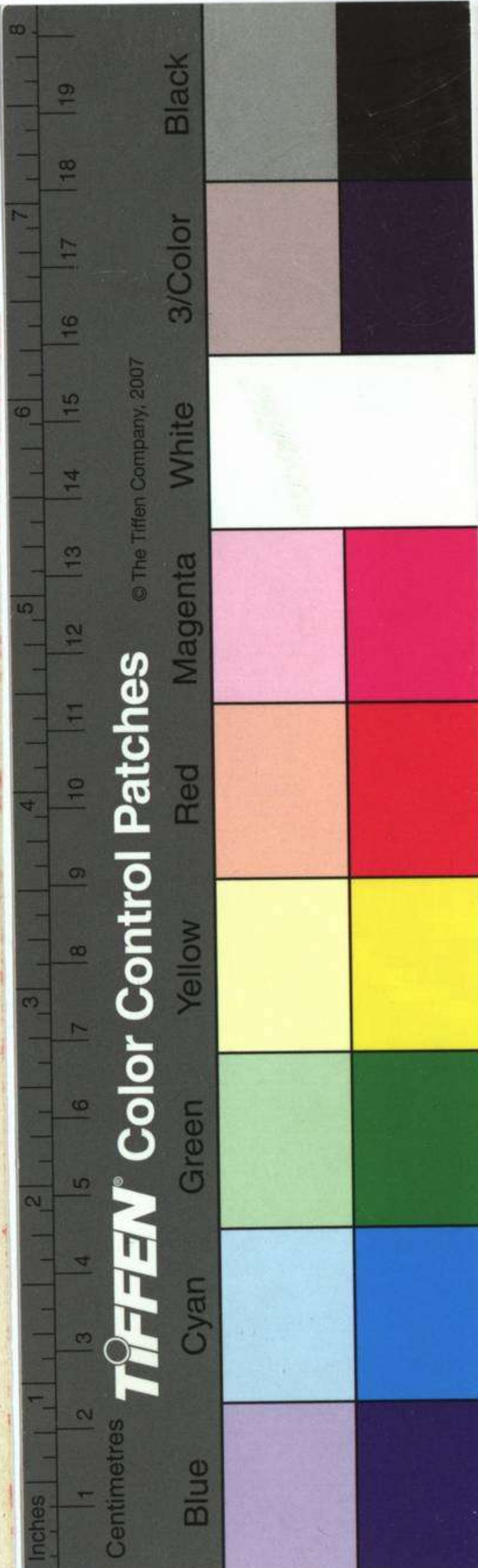
S. P. D.

*ÆPENVMERO mihi venit in
mentem, eiusmodi libellum conscri-
bere, qui Græcæ linguæ studiosis, post
primum Grammaticæ gustum, tan-*

*quam præceptoris instar esset, si quando viue vocis
penuria laborarent. Atque id consilij non defuerūt
qui probarent: nihil tamen æquè confirmavit, ut
tuum, doctissime Canta, iudicium. Cùm enim nuper
Bruxellæ de literis ageremus, operæpretium futu-
rum credebamus, si rudimentariis istis Tyronibus scri-
ptor quispiam Græcus ita legendus proponeretur,
ut singuli versus verborū thematis insignirentur.
In illis enim rimandis miserè plerosque angere, quibus*

a 3 hac

*hac ratione scrupuli omnes eximi possent. Ibi me
 ilico minus iam propositi poenitere coepit: sed qua-
 si oraculi autoritate permotus, inchoatum alioqui
 opus absolvere statui, eodem fermè filo, quod tua
 prudentia demonstraſti. Mitto itaque istuc Me-
 ditationes Græcanicas, easque sub nominis tui au-
 spiciis editas, vt quisquis inde fructus ad studio-
 sam iuventutem manauerit, eum totum propensis-
 simæ tuæ voluntati acceptum ferat, Deumque pre-
 cetur, vt quod prætereà de iuuandis bonarum ar-
 tium studiis animo concepisti, felicem sortiatur
 exitum. Mihi certè pro effusissimo isto in lite-
 ratos homines amore, augurari libet, & ominari
 licet, orbem aliquando sibi gratulaturum de præ-
 claris Iacobi Cante meritis. Bene vale, vir in-
 tegerrime, & Campegiam familiam litera-
 rum gloria, quod strenuè facis, illu-
 strare perge. Louanij anno
 1531, XII. Calend.
 Iulias.*

MEDITATIONES GRÆCANICÆ IN

ARTEM GRAM-
MATICAM,

Autore Nicolao Clenardo.

GRAMMATICORVM præcepta, quæ discendis linguis destinata sunt, ita demum vtilitatem afferunt, si & memoria fidei conseruentur, & iugi meditatione adhibito iudicio, tanquam renouetur. Quaidē in re tantum est momēti, vt hīc eos peccare potissimum credam, quicunq; studia linguarū infeliciter auspicati sunt. Videas plerosq; annos aliquot in quibusuis passim obseruari auditoriis, noctes diēsque Grammaticos euoluere, professorū dictata religiosissimē describere: & breuiter omnem (quod dici solet) mouere lapidem, vt artis, quā sectantur, omnes canones intelligāt: quum interim tot cōsumptis laboribus, ne id quidē sint assequuti, vt vel Nominū teneant Declinationes, vel Verborum Coniugationes. Vsq; adeò quosdam transuersos agitat inconsulta illa discendi libido, nouorum semper & incognitorū auiditate sollicita. Itaque non immeritò graues sæpe viri, Paulino more, illud istis occinere solent, Semper discētes, & nunquam ad scientiam veritatis perueniētes. Indignū enim arbitrantur, pretiosi temporis magno dispēdio, linguam aut Græcam aut Hæbreā affectare, quum tot sint alioqui artes egregiæ, & mortalium vsibus perquam necessariæ, in quibus summa cum

a 3

laude

laude versari possis. Neq; tamen stultorum mores plus valere debent, quàm prudentum industria. Quin potius errantes in viam reducere conuenit, & grassanti latius malo præsens remedium adferre. Quapropter iam nuper Institutionibus in linguam Græcam editis, vbi quicquid eò pertineret, breuiter præcepi, operæpretium me facturum esse credidi, si discipulorum infirmitati, & temerariæ illorum sedulitati, curam consiliûmq; pro virili parte præberẽ, qui sursum ac deorsum citra delectum variis lectitandis auferuntur, multarum quidẽ horarum iactura, sed fructu exiguo. Atq; animû induxi, vt libellû aliquem rudi Minerua cõscriberẽ, vbi Græcarû literarû candidatis, tanquam vocem præceptoris viuâ imitarer: vt haberent qui iam rudimenta percepissent, quid sequi, quid fugere deberent. Delecta siquidẽ Epistola Diui Basilij, nihil intactû reliqui, quod ad istas minutias pertineret, quæ primò discenda essent, quæ contra in præsens omittenda, & in posterû seponenda, quàm potui fidelissimè cõmõstrauit. Neq; ab hoc instituto duxi alienius esse, verbulis singulis anxia quadã & barbara superstitione suû addere interpretamentum, nihil veritus, ne in calumniã raperetur quod paruulis & bulbutientibus ipse quoq; ne balbû præstitissem. Subdidi tamen suâ vnicuiq; sententiæ versionẽ Latinã, vt eam edidit Budæus: partim ne quis nostris modò cõspectis, ineptã & illatinam interpretationẽ (vt æquum est) irrideret, partim vt collatis inter sese linguis, ppria vtriusq; phrasis agnosceretur. Placẽt aliis alia, mihi hæc visã est Epistola

mirum

mirū in modum idonea, quæ per omnes (vt ita dicam) syllabas, exactè & diligēter excuteretur: propterea quòd præter elegantissimā dictionē, & dignam viro graui venustatē, optimis monitis Christianos mores cōponit, sine quibus perniciosum est quicquid vsquam literarum ediscitur. Proinde cui in animo sedet, nostro consilio vti, vbi summā Grāmatics cōpendio paruo fuerit allecurus, Nominū Verborūq; inflexionibus, quantū sat erit, degustatis, statim has legat meditationes, neq; aliò se conuertat, priusquàm totā Epistolam pertractauerit, & pensiculando vestigādōq; sic locis omnibus rationē à se ipse postulauerit, vt citra moram quicquid occurrerit, diluere possit: nihil inde proferatur vel minimi momenti, quod non ad suum thema tanquam ad originem referre queat. Nam eiusmodi exercitatio vnum aliquem in libellum conferenda est, ne perpetuò ad eandem reuoluare molestiam. Sed iam exposita propositi nostri ratione, Basilium ipsum loquētem audiamus, cuius est epistola ad hunc modum inscripta,

Ἐπιστολὴ τῷ Μεγάλῳ Βασιλεῖ, πρὸς τὸ ἅγιον Γρηγόριον
τὸν Θεολόγον, περὶ τῆς κατ' ἐρημίαν διαγωγῆς.

Epistola Magni Basilij, ad sanctum Gregorium Theologum, de uita in solitudine agenda.

Secesserat verò Basilus in Pōtum: naclúsq; locum contemplationi appositum, eòdem Gregoriū pellicere studuit, missis ad eum literis, in quibus amœnitatem secessus graphicè depingit & laudat. Quūq; is respōdisset regionis indolem non magnopere spectandā, vbi de lucro pietatis ageretur,

a 4 & si

& simul videretur istiusmodi illecebris non adducendus, ut ipse quoq; in Pontum migraret: ibi Basilii occasione oblata, pulcherrimam rescripsit epistolam, quam sic auspicatur.

BASILIVS.

Επέγνωρ σὺ τὴν ἐπιστολήν, ὥσπερ οἱ τὰς τῶν φίλων παῖδας ἐκ τῆς ἐπιφανομενῆς αὐτοῖς ὁμοιότητι πρὸς τὰς τεκνόντας ἐπιγνώσκουσι.

Verbum verbo redditum.

Agnoui tuam epistolam, ut qui amicorum proles ex apparente in eis similitudine ad parentes agnoscunt.

Interpretatio Budæi.

Sic tuam Epistolam agnoui, ut ἢ facere solent, qui amicorum Liberos ex similitudine in ipsis conspicua agnoscunt.

SCHOLIA.

Hunc vertēdi ordinem ad finem vsq; seruabimus, & ubiq; adiectis scholiis, quoties opus erit, ad nostras Institutiones lectorē remitemus, adscripto paginæ numero, eoque minimè fallaci. Nam tametsi superiore anno, & fermè primo ab editione, supra quatuor millia excusa sint exēplaria: tamen sedulò curatum est, ut omnes libri paginis inter sese conuenirent. Quòd si quādo præsentis opusculi locū citauerimus, Suprà vel Infrà ante pag. addemus, additis & numeris. Hæc igitur præfati, Meditationes Græcanicas incipiamus.

Vox Epistolæ prima est ἐπέγνωρ) γινώσκω, id est, nosco: compositum autem ex Præpositione ἐπὶ, est ἐπιγνώσκω, hoc est agnosco, secundus Aoristus Actiui verbi γινώσκω, est ἐγνων, à verbo in μι tertiæ Cōiugationis, γνῶμι, cuius. Futurum prim. est γνώσω, à
primi

primitiuo themate γνῶω. vnde secundus Aoristus actiuus ἐγνων, vt διδῶμι, Futurum δώσω, Aoristus secundus ἔδωκ, cuius formationem quære in Institutionibus, pagina 73, vers. 7. Sic à γνῶμι, Futu. γνώσω. Aorist. secund. ἐγνων, compositum ἐπέγνων, ex Præpositione ἐπὶ & ἐγνων. Abiiciunt enim Præpositiones ultimam vocalem, quoties præfiguntur vocabulis, pag. 23, versu 61.

Σὺ τὸν ἐπιστολὴν) σὺ, Genitiuus est Pronominis primitiuui, secundæ personæ, σὺ, σῶ, tu, tui, &c. Vsurpant verò Græci Genitiuos primitiuæ speciei, vbi Latini per Possessiuum loquuntur, tuam Epistolam dicentes, non tui Epistolam: illi autem σὺ τὸν ἐπιστολὴν: quanquam & possessiuus vtantur, ἐπιστολὴν τὸν σὺν.

Ἐπέγνων σὺ) Ex encliticis est σὺ, ideóq; destituitur proprio accentu, pagi. 121, versu 7. Enclitica verò non semper accentum remittunt in præcedentem dictionem, sed quandoq; solum ipsum amittunt, ἀτρεΐδης, πάροσγε: sic ἐπέγνων σὺ. Id quādo fiat, sensim ipse obseruabis. Reperies σῶμά σὺ, non autem λόγος σὺ: rectè tamen διδάσκαλός σὺ, σώματά σὺ. Nam vocabula προπεριπτώμενα, id est quæ penultimam circumflectunt, aut προπαροξύτονα, id est quæ acuunt antepenultimam, ea dictionis Encliticæ suscipiunt accentum, non autem παροξύτονα, id est, quæ acuunt penultimam. Tamen si quod ad accentum pertinet, securum adhuc esse præstat, neque multum de his rebus angi, priusquam in Declinationibus & coniugationibus probè versatus fueris, & Casuum ac Temporū terminationes exactè
a § perdi

perdidiceris. Tum deniq; ad accētus rationem veniendum erit, & in eo diebus aliquot consumēda meditatio, reliquis omnibus omīssis: scilicet vt ex animo & seriò quod agendum est, agas. Quandoquidem re ipsa comperi, plerosq; in his literis quā plurimum temporis contriuisent. tamen vix tandem ad eam frugem peruenisse, vt iustam Grammatices cognitionem nacti essent, non aliam ob causam, nisi quòd statim omnia simul nosse voluerint, & nulli tamen rei totos sese dedere. Atq; illud vel maximè linguis prouehendis impedimento consuevit esse, dum viri alioqui boni, sed è quorūdam moribus hæc studia æstimāt, putāntq; linguis singulis seculum esse tribuendum: quum tamen, si quis recta ratione rem instituat, non modò Græcā & Hebræam, sed & Chaldæam & Arabicam ita nosse possit, vt reliquis disciplinis percipiendis nihil prorsus officiant sed maximè profint. Proinde vt ad nostrum institutum recurrat oratio, sic formari velim discipulum, vt primus labor impendatur Declinationibus & Coniugationibus, etiam neglectis accentibus, nisi si quid obiter suapte industria notarit: deinde se in Autore quopiam exerceat, & singulas minutias excutiat, quemadmodum in Epistola præsentifacere cœpimus. Vbi hoc scopo sibi proposito, iam istā partē satis assequutus erit, mox alteram curam suscipiat, de accentibus aut de Syntaxi, dissimulatis interim illis quæ huc non pertinent. Itaq; suaferim libellum aliquē huic exercitationi designatum, nō semel tantum euoluere: verum toties à capite ad calcem vsque perlustrare,

strare, quoties nouam prouinciam capeffas. Ita enim futurum est, vt & vetera, quæ iam didiceris, relectione confirmentur, & animus præfenti negotio detentus, minus distrahatur alienis.

Τὴν ἐπιστολὴν) τὴν, Accusatiuus fœmininus articuli præpositiui, ἡ, τ, τῇ, τῷ. Adhibent autem articulum fermè singulis dictionibus, interdum certitudinis gratia, interdum etiam ornatus causa, de quo pagina 79, versu 14.

Ἐπιστολήν) Accusatiuus singularis, ἡ ἐπιστολή, secundæ declinationis, vt ἡ τιμή: τὴν ἐπιστολὴν, vt τῇ τιμῷ. Articulus additus facilè commonstrat Nominum Genus, Numerum, & Casum. Quòd si defuerit, adhibito Lexico planum fiet: nam cæteri casus cum Nominatiuo principalem syllabam habent eandem. At in Verborum temporibus alia est ratio propter augmentum. Quum vero dicatur ἐπιστολή, & ἐπιστολῷ accentu accuto, hîc grauis positus est, τὴν ἐπιστολὴν. Dictiones enim acutæ, nisi ponantur in fine periodi, & sententiam claudant, mutant acutum in grauem ob consequentem dictionem, pagina 118, versu 17.

Ὡςπερ) vt, quemadmodû: similitudinis Aduerbium. idem significat ὥς. Est enim in plerisque περ, adiectio syllabica, vt etiam in articulis subiunctiuis, ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ, pag. 79, vers. 9. Nemo verò sibi molestiam asciscat, in memorandis Aduerbiorum variis significandi modis, aut Coniunctionum potestatibus, vt norit quas Expletivas dicere debeat, quas Rationales aut Causales. Illud pro Partibus orationis, quas vocant indeclinabiles, satis fuerit, vt quan

ut quando occurrent in autoribus, significationem & usum obseruet.

Οἱ) qui, articulus subiunctiuus, functus officio Relatiui, pag. 78, versu 18. quod si scribatur sine accentu οἱ, Præpositiuus erit, qui non cōueniret verbo ἐπιγινώσκεις: sed Participio, οἱ ἐπιγινώσκοντες, id est, agnoscentes. at οἱ ἐπιγινώσκουσιν, qui agnoscunt.

Τῶν φίλων παίδας) amicorum liberos. Inter articulum dictionis regentis & ipsam dictionem regentem eleganter collocatur dictio recta cum suo articulo, τῶν παίδας τῶν φίλων, liberos amicorum, τῶν φίλων παίδας, amicorum liberos. Sic reliquæ particulæ, ut Præpositio cum Casu, aut Aduerbiū venustè ponuntur in medio, τῶν μετ' ἡμῶν βίον, τῶν ἐν τῷ καθεύδοντες: cuiusmodi sunt apud Latinos, ubi inter Adiectiuum & Substantiuum quippiam interferitur, Temperatum orationis genus, Summam doctōris auctoritatem, &c.

Τῶν φίλων) Articulus indicat esse Genitiuū pluralem, à Nominatiuo tertiæ Declinat. ὁ φίλος, amicus, ut ὁ λόγος, τῶν λόγων, τῶν φίλων. Semper verò Genitiuus pluralis definit in ων, in omni Declinatione: ideòq; inde certum Nominatiuum non licet colligere, nisi consulto Lexico, aut præceptore.

Τῶν παίδας) proles, liberos. ὁ καὶ ἡ παῖς, τῶν καὶ τῶν παιδῶν, quintæ Declinationis. Accusatiuus pluralis τῶν παίδας, accentum habens in priori syllaba, quum tamen Genitiuus παιδῶν ultimam acuat. de hoc pagina 116, versu 31. cur etiam παίδας circumflectatur, non autem acuat, dicendo παῖδας, notatum pagina 116, versu 1. in ἐς ὧς, ἐς ὧς τῶν.

ἐκ τ'

Ἐκ τῆς ἐπιφαινομένης) ὅκ & δὴ, idem significat: sed hoc ante vocalem, δὴ αὐτῷ, ex ipso: illud ante consonantē, ὅκ πατρός, ex patre. Præpositionum significata, regimen & vsum disces optimè legendis autoribus, & doctorum interpretationibus, quales ætate nostra duos insignes vidimus, Erasmus & Budæum. Quòd si cui libebit alieno magis frui labore, non habeo cōsiliū expeditius, quàm vt ipsius Budæi Commētarios, vbi de Præpositionibus accuratissimè scripsit, diligenter perlegat, præsertim si iam in literis grandior sit, & plustulum nactus fuerit iudicij. Alioqui infirmioribus & rudibus commodum erit Lexicon illud, quod nuper Parisiis excusum est opera Gerardi Morrhij: qui sedulò studuit, vt iuuentus in promptu posita haberet, & suo loco, non modò quæ tradidit Budæus, verùm etiam quæcunque ex aliorum monumentis apiculæ in morem collegit.

Ἐπιφαινομένης) φαίνω, compositum ἐπιφαίνω, ostendo. Passivum ἐπιφαινομαι, ostendor, appareo, reluceo, & conspicuus sum: nam crebrò Passiua Græcorum reddimus per Neutra Latinorum, aut contrà. Licet enim eandem rem diuerso nominare contingat idiomate, tamen quæ vocantur apud Grammaticos partium orationis accidentia, Genus, Numerus, Figura, & huiusmodi, ea non semper conueniunt: vt nos dicimus in Plurali, Diuitiæ, diuitiarum, illi singulariter, ὁ πλοῦτος, τὸ πλοῦτος: nos Deponenti voce Furor, illi voce Actiua κλέπτω. Sic non mirandum, quum illi dicant, ἐπιφαινομαι sub voce Passiua non interpretemur non

non solum ostendor, siue videor: sed etiam appa-
reo, reluceo, & etiam per circumlocutionem, con-
spicius sum. Igitur ab ἐπιφάνομαι fit Participium
ἐπιφανόμενος, qui ostenditur, apparens: aut si per
Nomen reddere velis, conspicuus. Fœmininum
ἐπιφανομένη, secundæ Declinationis, Genitiuus
ἐπιφανομένης.

Ἐπιφανομένης αὐτοῖς) apparente in ipsis. Compo-
sitæ regunt Casum Præpositionis: ἐπὶ Dativus iun-
gitur, significans idem quod In: proinde verbum
compositum Dativum habet, ἐπιφάνομαι αὐτοῖς, re-
luceo in ipsis: nam absurda fuerit imitatio, Inappa-
reo ipsis, quod verbum Latinus nō agnoscit. Quo
factum est, ut in versione præsentis Epistolæ non
sic verbū verbo reddere potuerimus, quin inter-
dum cogeremur minus esse inepti, dum saltem La-
tinis vocibus uti studemus: etsi peculiarem linguæ
phrasin neglexerimus. Ideo vertimus, Apparente
in ipsis, non autem Inapparente ipsis.

Αὐτοῖς) Dativus pluralis Pronominis αὐτός, de
quo pagina 77, versu II.

Ὁμοιότης) ὁμοίως, similis, ἡ ὁμοιότης, similitudo,
τὸ ὁμοιότῃ. Adiectiva in ὄς, formant Substantia
Fœminini Generis in ὄτης, quorum Genitiuus in
ότης, pag. 13, versu 10.

Ὁμοιότῃ πρὸς τὰς τεκόντας) Observabis, dictio-
nes quæ significat convenire, cōsentire, similē esse:
aut cōtra, dissidere, dissentire, pugnare, &c. Præpo-
sitioni πρὸς adiungi. exēpla notabis, vbi inciderint.

Πρὸς τὰς τεκόντας) Præpositio πρὸς cū Accusativo.

Τὰς τεκόντας) τίω, pario, secūsus Aoristus ἔτεκεν,

a b inu

ab inusitato verbo τέκω, ab ἐτεκον Participium ὁ τεκὼν, ἢ τεκόντης. Accusatiuus pluralis τῶν τεκόντων, id est, eos qui genuerunt, aut pepererūt, nēpe parentes, quod tamen est Nomē, non Participiū. Habent autē Græci in omnibus Verbis, omniū temporum Participia: Latini non item. Quū sit igitur τεκόντης Participiū Aoristi secundi, & significet Præteritū, necesse est nos circunloqui per Verbū & Relatiuū, τῶν τεκόντων, eos qui genuerunt. Nam à verbis actiuis, vt sunt pario, gigno, non fiunt Participia præteriti tēporis. Ideoq; si velimus adhibere periphrasim, & tamen vna tantū voce reddere, vel rationem tēporis negligimus, & vtimur Participio præsentis, gignentes, parientes, aut eius loco nomē ponimus, parentes, genitores. Idem facito in cæteris: vt si quando Latinum Participium eiusdem Temporis non reperiatur, inuenias nomen quod saltē significatione consentiat, sicut à verbo κτίζω, Futurum κτίσω, Aoristus primus ἐκτίσα, Participium ὁ κτίσας, qui creauit, pro quo verte creatorem.

Ἐπιγινώσκουσιν) agnoscunt, tertia pluralis ab ἐπιγινώσκω.

BASILIVS.

Τὸ γὰρ μὴ μέγα εἶναι φῆσαι τὴν τὸ πᾶν καὶ ἀσθενεῖαν, πρὸς τὸ ἐμποῦναι ὁρμεῖν τινὰ τῇ ψυχῇ σου, εἰς τὴν μεθ' ἡμῶν βίον, πλεονάζειν περὶ τὴν τὸ πᾶν τὴν μάθοις, καὶ τὴν διαγωγῆς· σὸν δὲ ὄντως τὸ διανόημα, καὶ τὴν σῆς ψυχῆς, τὰ πάντα τὰ τῇδε μηδὲν τῆς μελέτης, πρὸς τὴν ἐπαγγελίαν ἀποκειμένην ἡμῶν μακαριότητα.

Verbum verbo redditum.

Nam haud magnum esse dicere loci structuram ad
inge

ingenerādum impetum aliquem animo tuo, ad cum nobis vitam, priusquam de modo aliquid didiceris & conuersatione: tuus est reuera sensus & tui animi, omnia hic nihili facientis, præ in pollicitationibus reposta nobis beatitudine.

Interpretatio Budæi.

Nam quod existimare te ais, magnopere non referre habitum structuramque loci, ad ciēdum in animo tuo desyderium vitæ nobiscum agenda, antequam compertum quippiam habeas de modo & ratione vitæ nostræ: tuus hic est profectò, animique tui sensus, qui huius mundi bona prorsus nihil esse ducas, præut est beatitudo, quam reconditam in diuinis pollicitationibus habemus.

SCHOLIA.

Τὸ ὃ μὴ μέγα εἶναι φῆσαι, &c.) Sic ordina, τὸ φῆσαι, τὴν δὲ τὸ πᾶ κατὰ σκοπὸν μὴ μέγα εἶναι, id est, dicere loci structuram non magnum esse, hoc est, nō multum habere momenti. Cæterum articulus τὸ, iungitur Infinitiuo φῆσαι, tanquam Nomini. Siquidem Infinitiuus, siue solus, siue cum Casu, Nominis vice fungitur, idque in Neutro genere: & hoc loco tanquam Nominatiuus habetur.

Γὰρ) enim, nūquam primum locum sibi in oratione vendicat, ideóq; vertimus per nam: propterea quòd Latini pro articulo τὸ, nihil habent quod ponant, nisi dicant, τὸ ὃ φῆσαι, Ipsum enim dicere: aut, Id enim, nempe dicere, vt capiamus articulum præpositiuū pro Pronomine demonstratiuo: id est τὸ, pro τὸ το. siquidem hoc interdū fit, pag. 78, vers. 29. Alioqui si Articulū suo more capias, quum nihil Latinè respondeat, turpe foret dicere, τὸ ὃ φῆσαι, Enim dicere: quapropter vertimus, Nā dicere.

Μὴ μέγα) nō magnum. μὴ non: alia significata in præsens omitte, & suo loco discenda ducito.

Μέγα)

Μέγα) magnum, adiectivum neutr. de quo pag. 90, versu 5. Sæpe alterius generis Substantivo additur adiectivum Neutrū, τὴν τὸ πρὸς καὶ αὐτὸς εἶναι μέγα, Loci structurā esse magnum: veluti substantivè, hoc est, rem magnam, aut magni esse momenti, magnopere referre, vt Budæus vertit.

Εἶναι) esse, Infinit. ab εἶμι, sum, pag. 99, versu 13.

Φῆ(αι) Infinit. Aoristi primi, ab indicat. ἔφη(αι), vt τυΨ(αι) ab ἔτυΨ(αι). cur ergo non φή(αι), vt τυΨ(αι) Accentu acuto? Iam monuimus, non aliud esse agendum prima lectione huius Epistolæ, quàm vt Casuum & Temporum & Personarū terminationes rimaremur. & vides terminatione cōsentire φῆ(αι) cum τυΨ(αι), vtrunq; in αι. Quod ad accentum attinet, αι in huiusmodi solet haberi pro breui, pag. 119, vers. 9. longa verò ante breuem finalem circūflectitur. Itaq; scribendum non φή(αι) sed φῆ(αι), pag. 119, vers. 11. in ἐς ὧς, ἐς ὧς τῷ. Usitatum verò thema huius Infinit. φῆ(αι) est φημι, de quo pagina 102, versu 14. Nec tam significat dico, quàm puto, & profiteor. Vtrunque explicat Budæus, τὸ ὅτι φῆ(αι), nam quod existimare te ais.

Τὴν τὸ πρὸς καὶ αὐτὸς) de articulo dictionis regentis & rectæ, vide notata suprà pagina 12, vers. 8. in τὸς τῶν φίλων παῖδας.

Τόπος) loci, ὁ τόπος, tertiæ Declinat. τὸς τόπος.

Καὶ αὐτὸς) structuram, ἡ καὶ αὐτὸς, secundæ declinationis.

Πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι τῇ ψυχῇ σου) ad ingeneradū animo tuo. Gerundiis & Supinis Græci carent, in quorum locum subeunt Infinitivi, adiectis Articulis

b

Neutri

Neutri generis, πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι, hoc est (vt rudius loquamur) ad ingenerare, id est, ad ingenerandum: aut, causa ingenerandi. Nam prius Supinum, Gerundium in di, vel dum, fermè efficit Infinit. adminiculo Præposit. πρὸς.

ἐμποιῆσαι) Infinit. primi Aor. Actiui, ab ἐμποιέω, indo, ingenero, innasci facio: quasi, intus facio, vel inesse facio. Capiatur simplex ποιέω, & per Crasim ποιῶ, primæ Coniugationis Circumflexorum. Futu. ποιήσω, Aor. primus ἐποίησα, Infinit, ποιῆσαι, vnde compositum ἐμποιῆσαι, ab ἐμποιέω ex præpositione ἐν, migrante ν in μ, propter π sequens. Quomodo verò se habeant Præpositiones ἐν & σὺν, in compositis, vide pag. 115, ver. 22. in verbo συρρήνυσθαι.

Quoties inciderit Verbum cōpositū, vt facilius sit Tēporū formatio, tolle Præpositionē, & excutito simplex, vt modò fecimus in Infinitiuo ἐμποιῆσαι.

ὄρμω τινα) desiderium aliquod, & impetum. nam hoc propriè vox significat, veluti quum animus aliquò fertur, & aliquid agere gestit, odio vel amore prouocatus. Nominatiuus est ἡ ὄρμη, secundæ Declinationis, Accusatiuus τὴν ὄρμην, vt τὴν τιμήν.

τινα) Accusatiuus singularis Fœminini generis, Nominatiuus τῆς, τινός, τινί, τινὰ, quod habes pag. 13, ver. 21. Quanquam si quis rectè perceperit ordinem, quem sequuti sumus in quinta Nominū Declinatione, facile inuenerit omnia, vel nobis tacētib. Primò scripsimus quæ desinerent in vocalē, nempe α, ι, υ, ω. nam nullum Nomen quintæ Declinationis desinit in aliquam reliquarum vocalium, ε, η, α. deinde sequuntur finita in consonantem, nec vllum

vllum definit in aliquam istarum consonantium, β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, π, τ, φ, χ, sed in vnam reliquarum, nempe ς, ξ, Ϸ, σ, ψ: quas quinque consonantes variæ præcedunt vocales aut diphthongi, hoc ordine, αρ, εν, ιω, ιρ, ορ, ουω, υω, ωρ. in litera ξ, non vocalium facimus discrimina, sed varias adscripsimus terminationes Genitiui, κϙ, γϙ, χϙ, pro affinitate trium inter sese mutarum, tenuis κ, mediæ γ, aspiratæ χ. Sequitur αρ, Ϸρ, ηρ, ορ, υρ, ωρ. deinde ας, αϷ, αυς, ες, Ϸς, ευς, ης, ις, ος, Ϸς, υς, ως. Subduntur quæ in duas desinunt consonantes, λς, υς, Ϸς: ultimò quæ in duplicē ψ desinunt, vbi similiter vt in ξ, non vocaliū habita est ratio, sed Genitiui πϙ, βϙ, φϙ, pro tribus aliis mutis, tenui π, media β, aspirata φ. Hunc ordinem quisquis obseruabit, statim nouerit, vbi quærendum erit quicquid occurreret de nominibus quintæ Declinationis.

Est autem hoc nomē τῆς, ex Encliticis, quæ proprio destituuntur accentu, pag. 121, ver. 5, ὀρμὴν τινά, pro ὀρμὴν τινά.

Enclitica enim quandoq; non remittunt suum accētum, sed tantum perdunt, vt notatum sup. pag. 9, ver. 16. in voce ἐπέγνωρ σς. Sic & Enclitica dissyllaba, quandoq; remittunt, ἀνθρώπου τινά: quandoq; tantum perdunt, nempe si præcedat περιπατώμενον, id est, dictio cuius vltima circumflectitur, ποιῶ τινά, aut ὀξύτονον, id est, dictio cuius vltima est acuta, καλὸν τινά. sic hoc loco ὀρμὴν τινά. in cuiusmodi ablativus est accentus è voce τινά. nec tamē dictio præcedens vllum habet accentum, præter natiuū & proprium. Et in istis nō obstat Canon ille de accētū

b 2 acuto

acuto, qui ob consequentiam migrat in grauem, ut notandum sup. pag. 11, ver. 17. in ἐπιστολῷ. Nam si Encliticum seruaret accentum, scriberemus ὀρμῶ τινά. Acutus enim ob consequentiam mutatur in grauem. At ubi encliticum accentum perdit, acuta dictio præcedens manebit acuta, ὀρμῶ τινά, non autem per grauem ὀρμήν τινά.

Ψυχῆ σς) animo uiu. ἡ ψυχῆ, τῇ ψυχῆς, τῇ ψυχῇ, secundæ Declinationis, ut ἡ τιμῆ, τῇ τιμῆς, τῇ τιμῇ.

ςς) Genitiuus à σὺ Pronomine, de hoc sup. pagina 9, versu 9. in σς τὴν ἐπιστολήν, & in ἐπέγνωρ σς, ibidem versu 16.

Εἰς τὸ μεθ' ἡμῶν βίον) Præpositio εἰς, cum Accusatiuo εἰς βίον, ad vitam. Budeus ὀρμήν εἰς τὸ βίον, hoc est (verbum è verbo) Impetum ad vitam, vertit Desiderium vitæ. Non enim Interpretis officium est anxia quadam religione numerare voculas, & syllabis assidere: sed Latinis auribus satisfacere, & Græcanicas figuras quammaximè fugere: ad quod nihil æquè conducit atque ratio copiæ: in qua quisquis erit bene versatus, is faciliè præstabit rectum Interpretem.

Τὸν μεθ' ἡμῶν βίον) Infirmioribus obsecuti, reddimus ineptissimè, ut cernerent quid cui responderet, hoc pacto, εἰς τὸ μεθ' ἡμῶν βίον, Ad cùm nobis vitam. Articulum enim τὸν, qui variis modis explicari potest, tāquam negleximus, & Scholiis ipsum declarandum reliquimus. Itaque articulus qui afficit Præpositionem cum Casu, reddetur commo- do aliquo Adiectiuo, τὸν μεθ' ἡμῶν βίον, Agendam nobiscum vitam, pag. 125, ver. 12.

Μεθ'

Μεθ' ἡμῶν) Apostrophos est, pro μετὰ ἡμῶν, pag. 5, ver. 17. Græci autē hīc à Latinis dissentiunt, naturali Præpositiōis ordine seruato, dicētes, μεθ' ἡμῶν, Cū nobis: pro quo Latini nobiscū. Cæterū μετὰ, cum, Genitiuum habet: at μετ', post, Accusatiuum.

Ἡμῶν) Genitiuus pluralis à pronomine ἐγώ, pag. 76, versu 12.

Βίον) ὁ βίος, vita, tertiæ Declinationis.

Πεὶρ ἄρ μάθοις) priusquam didiceris. πρὶν, antequam, priusquam.

Ἄρ μάθοις) Hæc cōiunctio ἄρ, nūc est potētialis, ἢ ἄρ φαίης. Nequaquam dicas, haud possis dicere: nunc planè vacat. Vide Budæū in Cōmentariis linguæ Græcæ, vbi vsum explicat, & quibus modis iūgatur. Tu interim, quoties obuia fuerit hæc particula, securus negligere tanquam otiosam, donec in istis literis plus roboris collegeris. Multa dissimulanda sunt, vt loco & tēpore discātur cōmodiore.

Πεὶρ τὸ ῥόπῃ) De modo: Præpositio περὶ cum Genitiuo.

Τρόπῃ) Nominatiuus ὁ ῥόπῃ, vt ὁ λόγῃ, Masculinum est, quod inspecto disces Lexico. siquidem Genitiuus τὸ ῥόπῃ conuenit vtriq; generi, siue dicatur ὁ ῥόπῃ, siue in neutro τὸ ῥόπῃ, vt τὸ ξύλον. Vtriusque enim Genitiuus esset τὸ ῥόπῃ.

A Verbis quorum penultima est ε, deducuntur Nomina conuerso ε in ο, λέγω, dico: λόγῃ, sermo: ῥέπω, verto: ῥόπῃ, mos, modus. Item aliud ῥοπή, mutatio, vt ab ἐπιστέλλω, id est, mando, mitto epistolam, fit Nomen Fœmininum ἐπιστολή, id est, epistola: nam Latinitate donatum est.

b

3

Ti)

Τί) Aliquid: Neutrum à Cōmuni τὸς, τινὸς, hoc est, aliquis, quispiam, vel quidam: quæ tria Græci vnica voce dicunt.

Τὶ μάθοις) aliquid didiceris, noris. Budæus adiutus præsidio copię, versionem fecit speciosiore, dum pro didiceris, vertit compertum habeas.

Μάθοις) μαθαίνω, disco, secund. Aor. capit à μαθέω inusitato. vnde Futurū μαθήσω, Aor. pri. ἐμάθηκα: secundus ἐμαθον, abiiciendo ex Aorist. primo penultimam vocalem cum consonante sequente, nēpe ης, de hoc pag. 57, ver. 12. Ab ἐμαθον Opta. est μάθοιμι, μάθοις, vt ab ἐτυπον fit τύποιμι, τύποις.

Καὶ) &, Coniunctio copulatiua. Quomodo discendæ partes orationis indeclinabiles, scriptum supra pag. 11, ver. 23. in ὥσπερ.

Τῆς διαγωγῆς) διάγω, dego, vitā traduco, à δια & ἄγω, reiecta vltima Præpositionis vocali, propter vocalē sequentem, pag. 23, ver. 16. Ab ἄγω & cōpositis Verbalia fiūt adiectione syllabę γη, ἄγω ἄγωγῇ, συνάγω συναγωγῇ, εἰσάγω εἰσαγωγῇ. sic à διάγω fit διαγωγῇ, id est, institutum vitæ, & viuendi ratio.

Σὸν ὡς ὄντως) σὸς, σή, σόν, tuus, tua, tuum, Pronomē possessiuū, pag. 76, ver. 19. Scribitur hīc σόν, graui accentu propter sequentem dictionem, sup. pag. 11, ver. 10, in ἐπισολῷ. quod si poneretur in fine iustæ sententiæ, iam acueretur, διανοήματα τὸ σόν.

Ἦν ὡς) est reuera, ὡ Imperfectum ab εἶμι, pag. 98, ver. 18. sed crebrò ponitur pro præsenti ἐστὶ. sic εἶδε pro δεῖ, ἔχρω pro χρῆ.

Ὅντως) profectò, reuera: Aduerbiū à Genitiuo plurali Participij Verbi Substantiui, ὧν, ὄντος, τῶν ὄντων,

τωρ, ὡς in σ, ὄντως, pagina 80, versu 5.
 Διανόημα) sensus : à Διανόεω, simplex νοέω, Futur.
 νοήσω, Præteritū Act. γενόηκα, Passivū γενόημαι : vnde
 verbale τὸ νόημα, pag. 84, ver. 25, ablato incremen-
 to, & verso μαι in μα, cōpositum διανόημα. Ut verò
 facilius sit thematis inquisitio & utilior, memores
 esse conuenit, vnde Tēpora formentur : & sensim
 tanquam per gradus sursum ascendamus ad origi-
 nem, donec inuētur sit præsens Indicatiui modi.
 Est enim thema hoc pacto quærendum : διανόημα,
 reiice Præpositionē, erit νόημα Verbale in μα, quod
 fit semper à Præteriti Pass. prima persona, sublato
 augmento. Erit igitur νόημα à γενόημαι. Porro Præ-
 teritum Pass. formatur ab Actiuo, vertendo φα in
 μμαι, χα in γμαι, vel κα in μαι. Fuerit ergo γενόημαι ab
 Actiuo γενόηκα. vbi autem κα in Præt. definit Fut. in
 σω, nisi sit quintæ Cōiugationis. proinde Futurum
 erit νοήσω : nā in quinta Coniugatione dicere νοήσω,
 contra canonem est, qui præscribit penultimā Fu-
 turū quintæ Coniugationis esse breuiandā : & alio-
 qui si Futurū esset νοήσω, Præsens esset νοήω, quòd
 nusquā apparebit in Lexico. relinquitur igitur Fu-
 tur. νοήσω, id quod proficiscitur à Præsenti tertiæ
 Coniugationis, νοήδω, νοήθω, νοήτω : aut quartæ νοήζω,
 νοήσσω, siue νοήττω : aut sextæ νοήω : aut primæ Circū-
 flexorū νοέω, νοῶ : aut secundæ νοάω, νοῶ : liquidē omniū
 istorum Futurum esset in σω. verū nullū eorum
 ostendet Lexicon præter νοέω. Hāc thematis rimā
 diuīam diligenter obserua : parat enim miram fa-
 cilitatem, vt statim occurrat origo, vnde Tempo-
 ra manare queant. de hoc vide pag. 117, ver. 25.

b

4

Καὶ

καὶ αὐτοῦ τοῦ ψυχῆς) & tui animi. Hic utitur possessivo Pronomine, σός, σή, σόν, tuus, tua, tuū. Fœmininum ἡ σή, Genitiuus τῆς σῆς. poterat vti primitiuo Genitiuo, σῆς αὐτοῦ τοῦ ψυχῆς, hoc est, vt vetusto more loquamur, Tis animi: pro tui animi: siquidem Græci Genitiuos primitiuæ speciei, μέν, σός, ἔ, ἡμῶν, ὑμῶν, σφῶν, etiam actiuè & passiuè capiunt. apud nos autē, Mei, tui, sui, nostri, vestri, tantum Passiuè. Actiuè autem & Passiuè vsurpant veteres Mis, tis, sis, nostrum, & vestrum. tria Mis, tis, sis, exoleuerunt: Nostrum & vestrum tantum partitiuè capiuntur, Vterque nostrum, quilibet vestrum.

Ψυχῆς) ἡ ψυχῆ, τῆς ψυχῆς, secundæ declinationis, Τῆς πάντα τὰ τῆς ἐμῆς τῆς ἐμῆς) ordina sic, τῆς ἐμῆς τῆς ἐμῆς, nihili facientis omnia hîc, subaudi posita. Interpres nō malè hunc locū extulit per secundā personā, hoc modo, Quî huius mundi bona prorsus nihili esse ducas. tamē Genitiuus τῆς τῆς ἐμῆς, referendus est ad Substantiuū quod præcedit, nempe τῆς σῆς ψυχῆς. Tuus inquit, hic est profectò, animiq; tui sensus, ψυχῆς, inquā, hoc est, animi, vel animæ, τῆς ἐμῆς τῆς ἐμῆς, hoc est, nihil esse ducētis. aut, quæ nihili esse ducat. Participium enim variè redditur, nunc aduersum quiddam indicans, nunc causam explicans, vt hoc loco, τῆς ἐμῆς τῆς ἐμῆς nihil ducentis, quæ nihil esse ducat. Proinde quæ per Participia Græcis efferuntur, nos Latinitate donabimus per eiusmodi Coniunctionem quæ commodissimè facit ad sensum.

Πάντα) omnia, ὁ πᾶς, τῶν πάντων, ἡ πᾶσα, τῶν πάντων, τὸ πᾶν, τῶν πάντων, Accusatiuus pluralis Neutri generis, τὰ

eis, τὰ πάντα, accentu in priore, licet Genit. sit πάν-
τος, non πάντῳ, vide pag. 119, ver. 31.

Τὰ τῆδε) Articulus Aduerbio iunctus, mutat
ipsum in Adiectiuum, χθὲς heri, ὁ χθὲς hesternus,
ἡ χθὲς hesterna, & ita per omnes numeros & Ge-
nera, pag. 125, ver. 12. aut in isto articulo Participiū
intelligitur Verbi substantiui ὤμ, ὄσα, ὄν: aut aliud
quippiam, quod loco & sententiæ cōgruit, seruata
Generis, Numeri, & Casus ratioe. οἱ ἐκεῖ illic, ὁ ἐκεῖ qui
illic est, habitat, ambulat, &c. οἱ οἶκοι domi, aduerbia-
liter: τὸς οἶκοι, intellige ὄντας, existentes, hoc est, do-
mesticos. sic τὰ τῆδε, intellige ὄντα, aut aliud quod
quadrat. id est, quæ hīc fiunt, vel geruntur: quæ in
hoc modo sita sunt, &c. Est autem τῆδε, Aduerbiū
sub forma Datiui Fœminini, cuiusmodi plurima
sunt profecta ex secunda Declinatione, habentq;
α vel η diphthongū impropriam: δημοσίᾳ, publicè:
ιδίᾳ, priuatim: βίᾳ, violenter: παρρησίᾳ, confiden-
ter, liberè: sic ἄλλῃ, πάντῃ, τῇ, ὅπῃ, κρυφῇ, ἀσχετῇ, εἰκῇ.
ἡσυχῇ, κομιδῇ, πολλαχῇ, πανταχῇ, διπλῇ, τεπλῇ, τε-
τραπλῇ, πενταπλῇ, τούτῃ, ad eundem modum τῆδε,
quod fit ab Articulo præpositiuo, ὅ, ἡ, τὸ, qui aduen-
tu particulae δε, capitur pro Demonstratiuo, pag.
78, ver. 28. ὅδε, pro ὅτῳ, hic: ἡδε, hæc, vnde Datiuus
τῆδε, huic, & Aduerbialiter hīc.

Μηδὲν) nihil. ὁ μηδὲς, ἡ μηδεμία, τὸ μηδὲν, pagina
13. versu 1.

Τιθεμένης) τίθημι, pag. 60. ver. 22. Pass. τίθεμαι.
Participium ὁ τιθέμενος, ἡ τιθεμένη, Genitiuus τῆ τι-
θεμένης, id est, ponentis, facientis, ducentis. Apud
Atticos enim Passiua capiuntur actiuè, & alioqui

b s

Deponen

Deponentalia & Media verba idem habent Præfens & Imperfectum cum Passivis. Porro τίθεαι hoc loco significat idem quod λογίζεαι, id est, ducere atq; existimare. μηδ' ἐν τίθεαι, nihili facere, μικρὰ τίθεαι, parvi habere, ὕστερον τίθεαι, post habere, πᾶρ δ' ἐν τίθεαι pro nihilo ducere, nihili facere. Verum ista persequi non est præsentis instituti: tantum illud studiosos adolefcētes admonitos velim, si linguæ Græcæ proprietatem, & elegantem vocabulorū vsum tenere desiderent, ut Commentarios Budæi summa cura perlegāt. Reperiēt enim incredibilem quendā thesaurum, vnde ad copiosè scribendum reddentur instructissimi.

Πρὸς τὴν μακαριότην (α) ad beatitudinē. Nihili ducētis, inquit, ad beatitudinem, hoc est, prout est beatitudo. capitur πρὸς, ut apud Comicum Præpositio Ad, Nihil ad nostrā hanc, id est, prout nostra hæc est formosa, δ' ἐν πρὸς τὴν ἡμετέραν τάσιν.

Ἐπαγγελίαις) in pollicitationibus. Adiectivum, Divinis, Interpres explicandi causa posuit.

Ἐπαγγελίαις) A Nominibus in os, tam Substantivis quàm Adiectivis, deducuntur Substantiva in ία: κακός, malus: κακία, malitia. ἀγγελος, nuntius: ἀγγελία, res quæ nuntiatur, ab ἀγγέλω, nuntio: cuius cōpositū ἐπαγγέλω, ex Præpositione ἐπὶ, & in voce Deponentali ἐπαγγέλλομαι, promitto. Hinc ἐπάγγελος, vnde ἐπαγγελία secundæ Declinationis. Dativus pluralis ταῖς ἐπαγγελίαις.

Ἀποκειμένῳ) Verbum κείμαι, pag. 101, versu 27. compositum ἀπόκειμαι, resideo, repositus, vel depositus sum, Partic. ἀποκείμενον, repositus, Fœmininū

ἢ ἀπο

ἢ ἀποκειμένη secundæ Declinat. Accusat. τὴν ἀποκει-
 μένῃ. Nec miretur quis, quòd verbum præsentis
 Temp. ἀπόκειμαι vertitur repositus sum: & ite Par-
 ticipium ἀποκείμενος præsentis Temporis per Præ-
 teritum, repositum. vide sup. pag. 13, ver. 19. in voce
 ἐπιφαινομένης. Neq; prætereà hîc laborandum est,
 vt quia verbum κείμαι nobis occurrit, totam illius
 ediscas Coniugationem. sed vbi excusso Accusa-
 tiuo ἀποκειμένῃ, ad ipsum thema perueneris, nem-
 pe κείμαι, hîc sistendum erit, nec vltra præsens tem-
 pus progrediendum. Id quod in omnibus observa-
 bis, ne longius curam extendas, quàm præsens lo-
 cus postulauerit. Si quis occurreret Obliquus, non
 quiescendum, nisi reperto Nominatiuo. si ipse in-
 ciderit Nominatiuus, aut thema Verbi, non scruta-
 bimur anxie quæ inde Tempora deducantur. Cæ-
 terùm quia ad consummatum Grammaticum per-
 tinet, etiam illa tenere, quæ posteriore parte no-
 strarum Institutionũ carptim scripsimus, quæ in-
 ciuntur pag. 81, versu 1. consultum videtur, non
 quidem ea solùm ediscere, vt sparsim in excutien-
 do libello quopiam obuia erunt, sed huic quoque
 rei postea tempus suum tribuere, & à capite ad cal-
 cem vsq; perlegere serio studio, haud aliter atque
 feceris in præceptione primorum rudimentorũ.

Ἡμῖν) nobis, Datiuus pluralis ab ἐγώ.

Μακαριότη]α) ὁ μακάριος, inde ἡ μακαριότης, τῇ μα-
 καριότη]ῳ, vide in voce ὁμοιότη]ῳ, Sup. pagina 14,
 ver. 22. Accusat. τὴν μακαριότη]α.

Ἐγὼ ἢ ἂ μὲν ποιεῶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ ταύτης,
 νυκτὸς καὶ ἡμέρας, γράφειν ἀσχιύομαι· κατέλιπον μὲν
 τὰς

ὃ τὰς ἐν αἵσι διατρίβας, ὡς μυχίων καὶ ἀπορμασῶν ἐμῶν
τοῦ ἵππου ἀπολιπεῖν ἠδυνήθην.

CL E N. Ego verò quæ quidē facio ipse in solitudine hac, nocte & die, scribere erubesco: dereliqui quidem enim in vrbe occupationes tanquam sexcentorum malorum causas, meipsum autem nondum derelinquere potui.

B V D. Equidem scribere ad te non sustineo prae pudore, quæ in hoc extremorum finium recessu interdum noctūq; agito. Tamen si enim urbicas occupationes pro derelicto habui, ut sexcentorum malorum causas: me tamen nōdum ipsum etiam habere pro derelicto quini.

Ἐγὼ ἵ) Coniunctio ἵ, variè redditur, autem, verò, cæterum, porro, sed, tamen, imò, rursus, cōtrà, quin potius, ut sententia postulat.

Ἄ μὲν ποιεῶ) Ἄ Articulus subiunctiuus, Neutri pluralis. pag. 78, ver. 21. μὲν est Coniunctio. ποιεῶ à ποιεῖν, Circumflexum primæ Coniugationis.

Αὐτὸς) ipse, Pronomen aptum tribus Personis, pag. 77, ver. 11.

Ἐπὶ τῇ ἐσχατιᾷ) in solitudine, ἐπὶ cum Genit.

Ἐσχατιᾷ) ἢ ἐσχατιά secundæ Declinationis, Genitiuus τῇ ἐσχατιᾷ per vocalem α, quod desinat in α purum. Cur autem scribatur Genit. ἐσχατιᾷ per ᾱ circumflexum, notatum pag. 119, ver. 13. Interpretes ἐσχατιᾷ vertit, Extremorum finium recessu. significantur enim hac voce prædia ab urbibus semota, recessus, & solitudo ab hominum strepitu remota, ab ἐσχατῷ, extremus.

Τάουτης) Demonstr. ἡ ταύτη, hic αὐτή, hæc, Genitiuus τάουτης, pag. 76, ver. 28.

Νυκτὸς καὶ ἡμέρας) nocte & die, tempus collocatur in Genitiuo, pag. 123, ver. 8.

Νυκτὸς)

Νυκτός) ἢ νύξ, nox, τ' νυκτός, noctis, pag. 11, ver. 26. Quanquā in huiusmodi sat fuerit indicasse Nominatiuū, quo cōspecto, facile cognouerit lector quo modo Genitiuū & reliquos casus quærere debeat, nō ignorās, quē ordinē in recensendis terminationibus obseruauerimus, de quo suprā pa. 18. ver. 25.

Ἡμέρας) ἢ ἡμέρα, secundæ Declinatio. Genitiuus ἡμέρας, quia exit in γα.

Γράφειν) Infinitiuus præsentis Tēporis, vt τὴν πλῆν, ab Indicatiuo γράφω: quod cū sit thema, sistendū est, nec extra propositum inquirenda sunt reliqua Tempora, sup. pag. 13. versu 19.

Ἀισχύνομαι) αἰσχύνω, dedecoro, pudefacio, suffundo pudore, αἰσχύνομαι, pudefio, erubescō, suffundor pudore. habes thema, ne longius angaris, vt reliqua rimeris Tempora, sed hīc sistas.

Cæterū quæ verba passiua vocis, vt est αἰσχύνομαι, sint reuera verba Passiua, quæ autem Depo-
nētia, & Actiuo carentia, lectione autorū, vt ple-
raq; alia, discendū est. Interpretes γράφειν αἰσχύνομαι,
vertit sic, Scribere ad te non sustineo præ pudore:
quod speciosius est, & numerosius, quā si verbū
verbo reddidisset, Scribere erubescō. pro vno ver-
bo αἰσχύνομαι, id est, erubescō, substituit multa per
periphrasin, Non sustineo præ pudore. Quemad-
modū autē rationes copię plurimū valent ad pa-
randam versionis elegātiā: ita & omnibus locis
magno sunt vsui: & iis potissimū medetur incō-
modis, quæ adfert linguarū illa proprietās & phra-
sis. Proinde si quis expeditū & elegantē Interpretē
præstare studeat, sermonis vbertatē sibi cōparet,
& tan

& tanquã in numerato, positumq; ante oculos habeat quicquid Erasmus de hoc genere præcepit, vir præter alias dotes innumeras, hac ad miraculũ usq; suspiciendus, quòd ita Græca in Latinũ vertat, ut nullũ Græcitatũ vestigiũ appareat: idq; ea fide, ut nec sententiæ quid addat nec detrahat. Quumq; nihil minus spectet, quàm ut totidem verbis reddat: tamen incredibili quadã dexteritate plerumq; assequitur, ut citra sensus iacturam, dictionũ tamẽ numero respondere videatur. Hoc credo maximẽ fretus, quòd scribendi usu iam meditatũ habet, quomodo in quamvis faciem formanda sit oratio. Quo factum est, ut illius interpretationes, præterquam quòd Græcanicas figuras nusquã redoleat, hoc etiam eximiũ præ multis aliis sibi possint assumere, quòd tanquã fontes Latini esse credatur, nõ autẽ è Græcis fontibus hauriri. Sic verò Interpretem agere & numeris omnibus Interpretis fidem præstare, neq; tamen aliũ quàm ipsum videri argumenti autorẽ, id demũ absoluti artificis est. Equidẽ pro mea tenuitate nõ possum doctissimos viros in hoc negotio versatos inter sese committere, & de vnoquoq; censurã ferre. Sed tamen omnibus candidatis linguæ Græcæ nõ dubito cõsiliũ dare, ut huius viri versiones diligentissimẽ perlegant, excutiant, & imitari conentur: Alia in aliis eminent, neq; omnia sunt in omnibus illustra: Interpretem fidelẽ, Latinũ, & elegantẽ, facilem, & cõmodũ, in variis periclitatum, nisi nobis exhibuit Erasmus, nemo vnquam est exhibiturus.

Γράφειν ἀσχεύομαι) valde vsitatus est Græcis infinitivus,

nitivus, ubi nos Gerundiis utimur & Supinis, ut diximus sup. pag. 17, ver. 29, in voce *πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι*. verum & alioqui quemadmodum apud Latinos, certa quædam verba gaudent Infinitivis, ita & apud Græcos *βέλομαι λέγειν*, volo dicere, & *τολμῶ ποιεῖν*, non audeo facere, &c. horum est hoc loco *αἰσχιύομαι γράφειν*, erubesco scribere.

Κατέλιπον λέπω, linquo, secundum, Aor. *ἔλιπον*, pag. 26, ver. 25. sic à *κατάλειπω*, cōposito, id est, derelinquo, 2. Aor. *κατέλιπον*, non *κατάλειπον*: quia *ἔλιπον* incipitur à vocali, pag. 23, ver. 16, ab imo.

Μέμ) Nusquā nō obviæ sunt hæ duæ Cōiunctiones, *μὲν* quidē, & *ἔ* verò: utimurq; ipsis diuidendi gratia, ut sententiā à sententia, mēbrū à membro discernamus: ac priorē locū vendicat sibi *μὲν*, posteriorē *δέ*. Quāvis autē creberrimū *ἔ*, nullo præcedente *μέμ*: rarissimū tamē est *μὲν*, quin postea subdatur vel *ἔ*, vel alia quæpiā Cōiunctio, quæ alterā sententiā cōtineat priori respondentē, ut cui sit vel affinis vel diuersa. Itaq; hoc loco prior sentētia est, *κατέλιπον μὲν ὅτι τὰς ἑν ἅς διὰ τὴν ἑν, &c.* subiungitur altera, *ἔμαυτον ἔπῳ ἀπολιπεῖν ἡδυνήθην*. Caterum Budæus pro *μὲν* & *ἔ* posuit tamen, tamen, quæ duo minus Græcitatem sapiunt, quàm illa priora.

Γάρ) enim, de hac Coniunctione diximus sup. pag. 16, ver. 22. & quæ præterea nobis denuò ac sæpius occurrēt, ea sat erit semel declarasse. vocis verò significatum altera versio facile monstraverit, aut adhibitum Lexicon.

Τὰς ἑν ἅς διὰ τὴν ἑν) Articulus *τὰς* afficit Præpositionem cum casu, de quo sup. pag. 20, ver. 24, in vo

in voce τ' μεθ' ἡμῶν βίον. verti poterat, in vrbe oblatas, aut datas: aut per relatiuum, quæ in vrbe offeriebantur, quæ in vrbe mihi dabantur, quibus, quum in vrbe agerem, inuolui & implicari solebam: nam hic sensus est, sed breuitatis studiosus, compendiò dixit, vrbicas occupationes.

Ἄςδ) τὸ ἄςυ, τ' ἄςεος, sine crasi, pag. 87, versu II. Darius verò ἄςει crasim admittit ἄςει, si nō à Nominatiuo ἄςυ, certè ab inusitato nomine primæ Declinationis Contractorum, τὸ ἄςος, τ' αἰςεος, ἄςει ἄςδ, vt τείχος, quemadmodum non solum dicitur δόρυ, sed & τὸ δόρεθ, τ' δόρεθ δόρες, ἄς δόρει, δόρει, vt τείχει, τέχει.

Διατίβας) τίβω, secund. Aor. ἐτίβον, compositum διατίβω, secund. Aor. διέτίβον, vnde verbale ἡ διατίβη, secundæ Declinationis, Accusatiuus pluralis τὰς διατίβας. Multa sunt Verbalia, quæ seruāt characteristicon secundi Aoristi, διέτίβον, ἡ διατίβη.

Ὡς) tanquam, vt, veluti: alia significata suo seruentur loco. Caueāt verò studiosi, ne vocabulorū significationes inquirāt, quo tēpore sunt in Grammaticis occupati præceptionibus, qua in re plurimum sæpenumero peccatur. deinde iactis fundamentis, vbi ad autorum lectionē sese cōtulerint, si nō aderit Interpres, confugiendū ad Lexicon. Sed verbi significatum illud modò tractent, & quantū dabitur, in memoria reponant quod loco præsentis satisfaciāt. Reliqua, si fieri poterit, ne legant quidem. Quòd si Scriptorem probè se videāt intelligere, vel viua præceptoris voce freti, vel fida alio qui adiudi interpretatiōe, stultū est à Lexicis petere consilium:

consilium: in quibus ut omnia tradantur planissimè, etiam quæ vocis vsum prolatis exemplis ostendant: tamen ieiuniora minúsque viuida sunt, neque tam penitus hærent, ut quæ ipse tibi legendis autoribus paraueris.

Μυρίων) τὰ μυρία, multa & innumera, pro quo Latini sexcenta, Numerus finitus pro infinito. Genitiuus pluralis τῶν μυρίων.

Κακῶν) ὁ κακός, ἡ κακή, τὸ κακόν, malus, mala, malum, Genitiuus pluralis neutri generis, τῶν κακῶν, malorum.

Ἀφορμας) ἡ ἀφορμή, Secundæ declinationis, τὰς ἀφορμας, Accusatiuus pluralis.

Ἐμαυτῶν) meipsum, Pronomen compositum, pagina 77, versu 19.

Οὕτω) nondum, ὡς tanquam adiectio syllabica: sic μέπω. ita apud nos syllaba dum, in nondum, necdum, quiddum, hauddum.

Ἀπολιπεῖν) λείπω, secundus Aor. ἔλιπον, Infinit. λιπεῖν: sic à composito ἀπολείπω, secundus Aor. ἀπέλιπον, Infinit. ἀπολιπεῖν.

Ἦδυνήθω) δυνάμαι, possum, Verbum Depo-
nens, secund. Coniug. in μι, à primitiuo δυνάω,
Futur. δυνήσω, Præte. Aor. δεδύνηκα, Pass. δεδύνη-
μαι, δεδύνησαι, δεδύνῃς), Aorist. pri. ἔδυνήθω, & At-
ticè ἡδυνήθω: mutant enim augmentum syllabi-
cum in temporale, pag. 92, ver. 6. Nemo verò mire-
tur nos in rimando themate, aut formando Tem-
pore, multa proferre quæ non sint recepta: neque
enim quæ recepta sunt, recensemus, sed quomodo
vnumquodque formetur.

C

Ἀλλ'

Αλλ' ὅμοιός εἰμι τοῖς ἐν θαλάσῃ ὑπὸ ᾧ καὶ τῷ πλοῦν
ἀπειρίας ἀπολλυμένοις καὶ ναυτιώσιν.

C L E N. Sed similis sum in mari præ circa nauigationem inex-
perientia pereuntibus & nauseantibus.

B V D. *Similitérq; illis affectus sum, qui nauigandi insolentes, nausea
perditè affliguntur.*

Ἀλλ' ὅμοιος) ἄλλ' ὅμοιος, apostrophos, pag. 5, ver. 17.
Vsus te docebit quæ vocales desint, vbi assidua le-
ctione didiceris ἄλλα non ἄλλο: & ita in reliquis.
Budæus ἄλλα vertit quæ: nam hæc Coniunctio va-
ria significat, nec tantum est Aduersatiua.

Ὅμοιός εἰμι) similis sum: rectè vertit similiter af-
fectus sum. Τέταβις ipse memor copiæ, num aliter
quoq; reddi queat. Ita nobiscū agitur, perinde res
nostræ sese habēt: & breuiter quæcunq; voces simi-
litudinē æqualitatémq; significant, tibi in mentem
veniāt: & quod optimū duxeris, id ponere licebit.

Εἰμι) accentum hoc loco remittit in præcedentē
dictionem: est enim Encliticum, pag. 121, ver. 1. Cæ-
terum Coniugationē huius Verbi Substantiui εἰμι
habes pag. 98, ver. 18. sed quia hīc præsens Tem-
pus occurrit, id est, thema, non est necesse ad reli-
qua descendere, vt antè monuimus.

Τοῖς, &c. ἀπολλυμένοις) Inter Articulum τοῖς &
Participium ἀπολλυμένοις, interseruntur aliquot
particulæ: de quo satis iam scriptum est in præce-
dentibus, Suprà pag. 12, ver. 8.

Ἐν θαλάσῃ) in mari, Præpositio ἐν cum Datiuo
θαλάσῃ, cuius est Nomin. ἡ θάλασσα, secūde Decl.

ὑπὸ ᾧ καὶ τῷ πλοῦν ἀπειρίας) sic ordina, ὑπὸ τῇ ἀπει-
ρίας, præ inexperiētia, καὶ τῷ πλοῦν, circa nauigatio-
nem,

nem, aut in nauigatione. aut sic, ὑπὸ ἀπειρίας, præ inexperiētia, ἀπειρίας, inquā, ἂν καὶ τὸ πλῆρ, quæ est circa nauigationē, quæ inter nauigandū contingit, explicādo Articulū ἂν, vt maximè quadrat. nec est aliud ἀπειρία καὶ τὸ πλῆρ, inexperiētia circa nauigationem, quā inexperientia nauigandi. proinde interpretatus est totam hanc particulam duabus vocibus, nauigādi insolentes, capta voce, vt apud Comicum, Quid tu Athenis insolens?

ὑπὸ) præ, cum Genitiuo, ὑπὸ δέξας, præ metu.

Καὶ τὸ πλῆρ) in nauigatione, circa nauigationē, id est, inter nauigandum, Præpositio cum Accusat.

Πλουῶ) πλέω, nauigo, hinc ὁ πλόος, nauigatio, vt ἀφρέπω, fit φρόπος, Suprà pag. 21, in versu 21. in voce φρόπος. Contrahitur autē hoc nomen ὁ πλόος, πλῆρ, Accusatiuus πλόου, πλῆρ, pag. 87, versu 22.

Ἀπειρίας) πῆρα experientia, inde ἀπῆρος, inexper-
tus: nam est σερητικὸν μόριον, id est, priuatiua parti-
cula, faciens è Substantiuo Adiectiuum, quod rei priuationem significet, μοῖρα, pars, ἀμοιρος, expers: φόβος, metus, ἀφόβος, intrepidus: sic à πῆρα fit ἀπῆρος, vnde Substantiuum ἡ ἀπειρία, τὴ ἀπειρίας, secundæ Declinat. Siquidē ab Adiectiuis in os fiunt Substan-
tiua in ια, κακὸς malus, κακία malitia, vt notatum su-
prà pag. 26, ver. 21. in ἐπαγγελίαις. Nec tamen Ana-
logia freti, conabimur quæuis à quouis deducere: sed spectandus est autorum vsus. magnus, magni-
tudo, non magnitas: contrà, pius, pietas, non item pietudo: iustus, iustitia, non iustitas nec iustitudo
sic apud Græcos φίλος, φιλία, amicus, amicitia: non item καλὸς, καλία, pulcher, pulchritudo.

Ἀπολλυμένοις καὶ ναυτιῶσιν) pereuntibus & nau-
 seantibus, pro quibus Budæus, qui nausea perditè
 affliguntur. Participium alterum mutauit in ver-
 bum eiusdem temporis, & Relatiuum: deinde vo-
 cem vnam duabus reddidit per periphrasim, pro
 nauſcare, affligari nausea: pro altero Participio
 Ἀπολλυμένοις, substituit Aduerbiū perditè: aut con-
 trà, pro Ἀπολλυμένοις perditè affligantur, pro ναυτιῶ-
 σιν Ablatiuū nausea. Faciamus periculū, nam alio
 pacto quoque vertere liceat, Qui nausea pereunt,
 quos miserè cruciat nausea, qui perditè nausea tor-
 quentur, quos perditè grauat nausea, quos ad inte-
 ritum vsque nausea premit, qui perditè vexantur
 nausea, quos infestat & perdit nausea, quibus nau-
 ſeæ molestia perniciem affert. Quanquam ista par-
 tim liberiora sunt, quàm pro officio interpretis:
 tantū ostendēdam hoc modo viam putaui, qua
 ratione eruenda sint, quæ studiosis huius rei con-
 ducant, vt vbi dictionem latissimè pluribūsq; ver-
 bis explicauerint, ea demum seligant quæ compen-
 dio ad sententiam proximè videantur accedere.

Ἀπολλυμένοις) ὀλλύνω, compositum ἀπολλύνω, vnde
 Actiuum in μι, ἀπόλλυμι, Passiuum, ἀπόλλυμαι per-
 dor & pereo, Participium ἀπολλύμενον 3^{ae} tertiae De-
 clinationis. Datiuus pluralis τοῖς ἀπολλυμένοις,
 qui regitur à Nomine ὅμοι 3^{ae}. Nam vt Latini, sic
 & Græci similitudinis Adiectiuo tribuunt Datis-
 uum. Et quod ad illa communia Syntaxeos ca-
 pita spectat, fermè idem obtinet apud vtrosque.
 Quapropter in Institutionibus nostris ista perquā
 paucis & carptim attigimus: & quod discipulus
 iam

iam in ludo Latino percepisset, id ne commemorare quidem voluimus, rati nos operam perdituros, si doctum & in memorem admoneremus.

Ναυτιῶσιρ) ναυτιῶ, Crasis ναυτιῶ. Participium ὁ ναυτιῶν, τὸ ναυτιῶντος, ἡ ναυτιῶντις, Crasi ναυτιῶντι. Dativus pluralis τοῖς ναυτιῶσι, reiectis literis ν, τ, ex Dativo singulari, pag. 15, ver. 12. Scribitur autē ναυτιῶσιρ per ν in fine, de quo pag. 22, ver. 18, & 90, ver. 21.

Οἱ ἄλλοι μεγέθει τῶν πλοίων δυσχεραίνουσιν, ὥς πολὺν τὸν σάλον παρεχομένῳ, καὶ κείθεν ἐπὶ τὸν λέμβον ἢ τὸ ἀκάτιον μεταβαίνοντες, πάντα καὶ ναυτιῶσι καὶ ἀπορῶντι συμμετέρεται καὶ αὐτοῖς ἡ ἀνδρία καὶ ἡ χολή.

Qui magnitudine nauigij offenduntur, tanquam multam iactationem præbente, & illinc in lembum aut acatium transeuntes, ubique nauseant & hærent: transgreditur enim cum ipsis molestia & bilis. C L E N.

Namq; illi magnitudine nauigij offensi, tanquam vehementius succutientis, in lembum aut nauiculam quum transilierint, sic quoque non secius à nausea laborant, nimirum molestia ipsos ac bile quò transierint cunq; comitantibus. B V D.

Οἱ) qui, Articulus Subiunctiuus, pro quo Interpres, Nāque illi. Siquidem Relatiua sæpenuerò causam indicant.

Μεγέθει) τὸ μέγεθος magnitudo, τὸ μεγέθος, ἡ μεγέθει & per Crasin μεγέθει, vt τέχει, primæ Declinationis Contractorum.

Πλοῖς) τὸ πλοῖον, τὸ πλοῖον, tertiæ Declinationis.

Δυσχεραίνωσιρ) δυσχεραίνω, indignor, indignanter fero, offendor. Dat. iungitur. tertia Pluralis δυσχεραίνουσι, cui additur litera ν, de hoc pag. 22, ver. 18.

ὥς πολὺν τὸν σάλον παρεχομένῳ) tāquam multam iactationem præbenti. qui Dativus refertur ad casum

c 3 sum

sum μεγέθει. indignatur navis magnitudini tanquā præbenti multam iactationem, id est, ut quæ, siue quippe quæ præbeat multam iactationem.

Πολυν) Accusatiuus Nominatiui πολλός, de quo pag. 90, ver. 1.

Τὸν σάλον) ὁ σάλος tertiæ Declinationis, iactatio in mari, vndarum & fluctuū agitatio, quæ dum in nauim irruit, solent vectores huc atque illuc quasi sari, & in vtraque navis latera protrudi.

Παρεχομένη) præbenti, efficienti. In eadem significatione plurima vel Actiuè proferuntur, vel Passiuè: horum est παρέχω & παρέχομαι, præbeo, Participiū δὲ παρεχόμενη. Scitè interpres pro παρέχουσα σάλον, id est, præbere & efficere iactationē & agitationē, vsus est verbo succutere. Nam propriè succutere, aut quod receptius est, succussare, dicitur equus, qui sic graditur ut fessorē cōcutiat, & equus ipse succussor appellatus est, & succussarius, à succussatione, hoc est eiusmodi agitatione. Itaque id verbi ad turbulentā nauigationem accommodauit, quoties in vasto nauigio vector haud aliter concutitur atq; fessor à succussatore. Accusatiuum autem πολλὸν expressit Aduerbio Vehementius, παρεχομένη πολλὸν τὸν σάλον, præbēti multā iactationē, mutauit, in vehementius succutientis. quāquam si anxie superstitiosi esse volumus, vertendū est nō succutiētis, sed succutienti: Participium enim παρεχομένη tribuitur Datiuo μεγέθει, nō Genitiuo πλοίῳ, nisi fortè Budæus Genitiuū legit παρεχομένης πλοίῳ, succutientis nauigij, nō autē μεγέθει παρεχομένης, magnitudini succutienti. Boni consulat lector curiositatē,
quæ

quæ, cùm tam pulchrè cõstet sensus, dubio procul iniqua foret, nisi nobis ppositũ esset etiã in minutissimis adiuuare discipulorũ studia, eorũq; hæsitatiẽ sic mederi, vt quasuis amoliremur remoras.

Κἀκείθεν) Crasis, pro καὶ ἐκεῖθεν, & illinc, pag. 103, versu II.

Ἐπὶ τῷ λέμβῳ) ἐπὶ Præpositio: ὁ λέμβος) tertiæ Declinationis.

Ἡ τὸ ἀνάτιον) ἦ, aut. hæc litera varia significat, vt variant illius spiritus & accentus.

Τὸ ἀνάτιον) genus est nauiculæ piscatoriæ.

Μεταβαίνοντες) Participium plurale à μεταβαίνω, transeo.

Πανταχθὲν ναυτιῶσι) πανταχθὲν, ubiq; . ναυτιάω, nau-seo, tertia pluralis ναυτιῶσι, per crasim ex ναυτιάσσι, hîc autem verbum est ναυτιῶσι: suprâ verò Participium Dativi pluralis, qui voce consentit cum tertia plurali, pag. 72, versu II.

Ἀπορῶν) ἀπορέομαι, hæreo, perplexus sum, tertia pluralis ἀπορέον, crasis ἀπορῶν, vt ποιῶν).

Συμμετέρχεται) ὡς αὐτοῖς) Simplex ἔρχομαι. Cõpositũ ex μετὰ, μετέρχομαι, deinde altera præfigitur Præpositio συν: nec tamen dicitur συμμετέρχομαι, sed συμμετέρχομαι, migrante ν in μ, vt sup. pag. 18, ver. 6, in ἐμποιῆσαι, tertia Persona singularis συμμετέρχεται, vt τύπτει). Cõposita verò ex συν gaudet Dativus, pag. 123, ver. 21. hoc loco συμμετέρχεται αὐτοῖς, cū eis trásit, nisi ineptire velis, & dicere, cõtransit eis, pro eo qd̄ est, vnà aut pariter cum eis transit. Bud. vertit, quò transierint cunq; comitatibus, per tmesim, pro, quocūq; transierint comitantibus. Mutauit quoq;

Interpres orationis faciem, dū in locū Verbi cum, Coniunctione Causali, substituit Ablatiuum, pro nā comitantur, dixit, comitātibus: propterea quòd Ablatiui absolutè positi crebrò causam reddunt, vnde & particulam adiecit, Nimirum.

Ἀνδία) ἀνδής, molestus, iniucundus, ἀνδία, molestia. Suidas interpretatur ἀνορεξία, id est, si ita loqui liceret, inappetentia, quum stomachus destituitur appetitu, quod iis contingit, qui nauigationis impatientes nauseant.

Χολή) bilis, & pro ira capitur vnde præcessit δυσχεραίνεσι, indignantur, stomachatur, offensi sunt.

Obseruabis hoc loco nō pertinere ad Interpretem, vt periodi, mēbri, ac incisi rationē habeat: sed vtcunq; visum erit, aut structuræ Græci sermonis omni ex parte respondeat, aut periodū in mēbrū, membrū in incisum redigat, aut contrā geminam periodum transferat in vnā. Verbi gratia, Budæus, si exactè singula tātūm spectasset, ac nō potius vniuersam sentētiam animo cōcepisset, tres absoluisset, vt habet Græcus, periodos, hoc modo, Nam illi magnitudine nauigij offenduntur, tanquam vehementius succutientis. Deinde in lembū aut nauiculam quū transilierint: sic quoque nō secus à nausea laborant. Nam molestia ipsos ac bilis quò trāsierint cunque comitantur. Vides hīc tria esse pronūtiata, quæ tribus absoluta sunt verbis, offendūtur, laborant, comitātur: perinde atque in Græcis tres periodi totidē cōstant verbis, δυσχεραίνεσι, ναυσιῶσι, συμμετέρχε): quæ tria ad vnicam translata sunt periodum, vultu sermonis nō nihil immutato, quòd
duo

duo verba *δυσχεράνῃσι & συμμειτέρχειν* reddit per Participia, offensi & comitantibus.

Atq; hæc variandi figura, iacenti alioqui & frigenti orationi mederi solet. Quãdoq; enim Græca rectè habent multis distincta periodis, vbi Latinus scriptor minus acris erit, nisi membrorum & incisorum potius feratur multitudo, quàm clausularum. est rursus vbi contrà fieri præstiterit, vt plausibiliores sint multæ sententiæ paucis grauata mēbris, quàm periodus iusto prolixior & obscurior: quæ omnia is demū nosse poterit, quisquis & optimos quosq; Interpretes pressius excusserit, & ipse quoq; sese in vertendis Græcis exercuerit: idq; nō oscitanter ac citra iudicium: sed tãquam in promptu positis rationibus, quot tãdem modis singula verti queant, quóve pacto Verbum nunc Participio, nunc Adiectiuo reddatur: Participium interdum Verbo, interdum nomine: oratio Actiua in Passiuam conuertatur, aut contrà: & ita in cæteris omnibus ad manum sit variandi forma.

Τοιῶτον δὲ τι καὶ τὸ ἡμέτερον· τὰ γὰρ ἔνοικα πάθῃ συμπεριφέροντες, πανταχῶς μετὰ τῶν ὁμοίων δουρύνων ἐσμέν. ὥς ἐδὲν μέγα καὶ ἐρημίας ἀπὸνάμεθα ταύτης.

Tale igitur quiddam & nostrum: nam domesticas C L E N. perturbaciones simul circumferentes, vbique cum similibus tumultibus sumus. itaque nihil magnum solitudine lucrati sumus hac.

Huiusmodi igitur quiddam nobis contigit, qui domesticas per- B V D. turbaciones quoquò circumferentes gentium, vbiq; locorum perinde versamur in tumultu. quare non magnopere adiuti sumus ab hac solitudine.

C S

Τοιῶτον

Τοιῶτον) tale, Neutrum in ον, de quo vide pagina 81, versu 2.

Οὕτω) igitur, ergo, Coniunctio nunc illatiua, nunc continuatiua.

Τι) quiddā. Neutrū ab infinito Nomine τὸς, τῶς, de quo pag. 13, ver. 21. destituitur autem proprio accentu, quòd sit Encliticum. de quo pag. 121, ver. 1. nec tamen ipsum remittit in præcedentem dictionem ὅν. Nulla enim syllaba geminū sortitur accentum. Igitur ὅν τι scribendum vnico accentu. At in σῶμά τι duplex est syllaba: nanq; μα propriū nullum habet, ideóq; locum tribuit accētui particulæ τί. Quòd si dictionem Encliticā præcesserit syllaba proprium accentum possidens acutū, ísq; ob consequentiā migret in grauem, vt θεὸν τινὰ φιλεῖ, rursus reponetur acutus, si Encliticum proprio destitueris, θεὸν τινὰ φιλεῖ: non autem θεὸν τινὰ φιλεῖ.

Καὶ) & etiā, quoq; verti posset, huiusmodi igitur nobis quoq; cōtigit: nisi quòd ἔ multas locis abundat, de quo vide Cōmentarios Budei, in quibus plenissimè docet vsum partiū orationis indeclinabiliū.

Τὸ ἡμέτερον) nostrum, Pronomen Possessiuum, huiusmodi, inquit, quiddam etiam nostrum, subaudi est. crebrò enim verbum Substāt. intelligitur, quum alioqui apertus est sensus. Capitur autē nostrum substantiuè, id est, res nostra, siue negotium nostrum, pro quo Interpres dixit, nobis contigit. Liceat tibi quoque sic vertere. Ad hunc igitur modum nostræ quoq; res sese habent, neque verò aliter nobiscum agitur, in eiusmodi igitur statu res nostræ quoq; sunt sitæ, ad eundem rerum statum

nos

nos quoque redacti sumus, eodem nimirum fermè loco res quoque nostræ consistunt, &c.

Ἐνοικα πάθη) domesticas perturbationes. οἶκος domus ἔνοικος domesticus, quasi dicas in domo existēs

Plurima verò Præpositionum adminiculo formantur Adiectiua, aut quæ tanquam Adiectiuè capiuntur, cuiusmodi sunt ea quæ officium aliquod significāt aut functionem, & muneris alicuius administrationem. Quorum quidem Nominum tanta est copia, vt nulla sint Lexica numerādis omnibus absoluta. Quum sint enim Græci in omni cōpositionis genere felicissimi, nec tam arctis conclusi spatiiis, vt Latini, nullus vnquam futurus est modus, qui nouis cōcinnandis vocibus statuatur: sed pro re nata & licuit, semp̄erq; licebit, scita compositione recēns & nuper exorta signare.

πάθη) τὸ πάθος primæ Declinationis Contracto rū, τὸ πάθος, Plurale τὰ πάθηα, & per Crasin πάθη.

Συμπεριφέροντες) si Latinis æqualis permitteretur audacia, verterent concircunferentes: sed aures non ferunt. Itaq; quoties istiusmodi occurrūt, quæ ad verbum commodè & venustè reddi non possunt, vt fermè contingit in Græcorum compositionibus, spectare cōuenit sententiā, & eam verbis allēqui vel diuersissimis. Vim Præpositionis σὺν sic exprime, vnā nobiscum circunferenteis: nam quod addit Interpres, quoquo gentium, non ad significatum Præpositionis facit, sed toti sententiæ seruit & ornatui.

Συμπεριφέρωντες) φέρω, fero, adde Præpositionem περί, περιφέρω: præfige alteram Præpositionem σὺν, sed mi

sed migrer ν in μ , συμπεριφέρω: vnde Participium συμπεριφέρων, τ συμπεριφέροντος, Plurale οἱ συμπεριφέροντες.

Μετὰ τ ὁμοίων θορύβων ἐσμὲν) cum similibus, hoc est, eisdem tumultibus sumus. pulchrè Interpres, perinde verlamur in tumultu. Genitiuū ὁμοίων expressit Aduerbio, perinde: μετὰ θορύβων dixit in tumultu. pro Verbo ἐσμὲν posuit verlamur.

Ὅμοίων θορύβων) Nominatiuus singularis ὁμοίῳ θορύβῳ tertiæ Declinationis.

Ἐσμὲν) sumus, ab εἰμι sum, pag. 98, versu 18.

Ὡς) itaque, quapropter, quare.

Οὐδὲν) nullum, nihil: ab οὐδὲς, pag. 13, versu 1.

Μέγα) Neutrum à μέγας, pag. 90, versu 5.

Ἐρημίας) ἡ ἐρημία, τ ἐρημίας secundæ declinationis,

Τάυτης) Nominatiuus αὕτη, Genitiuus ταύτης, pag. 77, versu 14.

Ἀπὼνάμεθα) tolle Præpositionē ἀπὸ, manet simplex ὠνάμεθα pro ὠνησάμεθα per Syncopē, vt scripsimus pag. 114, ver. 4. & sequentibus. igitur ὠνάμεθα est Aoristus primus medius pro ὠνησάμεθα, cuius singulare ὠνησάμιω, ab Aor. Actiuo ὠνησα, Futurum ὀνήσω, Præsens ὀνέω per ο, quod ratione augmēti ver tebatur in ω. Cæterum dum istiusmodi ratione verborū themata quærimus, nihil nos offendat, quòd per quæ decurrimus tēpora, crebrò sint inusitata. Nec enim hoc hīc agitur, vt sciamus receptū themā ne sit ὀνέω, an potius verbū in μι, ὀνυμι: tantum paratur via quæ temporum formationes demonstrer.

Οὐδὲν μέγα τ ἐρημίας ἀπὼνάμεθα ταύτης) gaudet hoc verbum Accusatiuo cum Genitiuo, Accusatiuus

tius significat fructū & emolumentum quod percipimus, Genitiuus autē id vnde fructus proficitur. idem fit in verbo ἀπολάω. Lucianus quodā loco vtrunque vsurpauit, τί μὲν γάρ, inquit σὺ ἀπολάωσθας τῶν ὀρέων, τί δ' ἂν ἀπόναιτο τῶν σὺ καλέεις αἱ βόες; quēnam fructum percipies è montibus? quid verò boues consequentur emolumentum è tua pulchritudine? Interpres pro Accusatiuo ὁδὲν μέγα, posuit non magnoperè aduerbialiter, non magnoperè adiuti sumus ab hac solitudine.

Ἀ μὲντοι ποιῆν ἔδει, καὶ ὁδὲν ὑπῆρξεν ἡμῖν τῶν ἰχνῶν ἔχοντος τῶν πρὸς σωτηρίαν καθιστάμενος (εἴ τις γάρ, φησι, θέλει ὀπίσω με ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω τὸ σαρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθήτω μοι) ταῦτά ἐστιν ἡ συχία τῶν ἰχνῶν ἔχειν περὶ αὐτοῦ προσήκει.

Quæ verò facere oportebat, & vnde licuit nobis vestigiis hære ad salutem præeūtis (Si quis enim, inquit, vult post me venire, abneget seipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me) hæc sunt: in quiete mentem habere, conari conuenit. C L E N.

At verò quæ facta à nobis oportuit, vndeq; auspicandum fuit B V D. ei, qui vestigiis hære voluit eius, qui nobis salutis viam præiuit (Si quis, inquit, ponet me venire vult, abiuret semetipsum, & tollat suam ipse crucem, & sequatur me) hæc ferè sunt. Iam primùm mentem pacatam habere conueniebat.

Μέντοι) at verò, verùm, Aduersatiua Coniunctio hoc loco respōdet Cōiunctioni μὲν, quæ multū antè præcessit, ἃ μὲν ποιῶ αὐτοῦ, &c. nā post μὲν, vt scripsimus sup. pag. 31, ver. 12, in voce μὲν, fermè sequitur ἢ, aut alia quæuis Cōiunctio posterioris sententiæ aut mēbro seruiēs. Hic prior oratio, vbi ponitur μέν, statum rerū Basilij cōtinet: altera quæ effertur per

per μέντοι declarat quid ipsum agere conueniebat.

Ποιῆν) Infinit. à verbo ποιέω, ποιῶ, pag. 45, ver. 30.

Ἔδει) oportebat, Impersonale δὲ oportet, pag. 107, ver. 28. finge vocē personale, & cape tertiā personā, λέω, λέεις, λέει, & per Crasim δὲ. Imperf. ἔδειον, ἔδειες, ἔδειε, Crasis ἔδει: est enim Impersonale Act. vocis.

Ὅθεν) vnde, è quibus, Aduerbiū.

Ἵπῆρξεν) simplex ἄρχω, Fut. ἄρξω, Aorist. pri. ἥρξα, Cōpositū ὑπάρχω, Fut. ὑπάρξω, Aorist. pri. ὑπῆρξα, ὑπῆρξας, ὑπῆρξε, quod verbū Infinitiuo iunctū tanquam Impersonaliter accipitur, pro cōtigat, licuit, euenit: ὑπῆρξεν ἔχειν, licuit hærere. fortè Basilii scriptū reliquit ὑπῆρξεν αὖ, id est licuisset. In exemplari Aldino deest hæc vox ὑπῆρξεν: sed tātū excusum est, ὅθεν ἡμῖν τὸ ἰχνῶρ ἔχειν, vnde nobis vestigiis hærere. quod nescio an secutus sit Budæus, interpretatus in hūc modum, Vndeq; auspicandum fuit ei, qui vestigiis hærere voluit, &c. quasi quippiam subaudiendum putauit, ὅθεν, vnde, & è qua re, subaudi proficiscitur ἔχειν τὸ ἰχνῶρ, hærere vestigiis. quanquam alioqui ab iis auspicari conuenit, vnde licet rem assequi.

ἡμῖν) nobis, Dativ. pluralis ab ἐγώ, pag. 76, ver. 11.

Τῶν ἰχνῶν) Genitiuū pluralem indicat Articulus τῶν, sed quum quiuus Genitiuus pluralis desinat in ῶν, & Articulus τῶν sit omnis generis, aut præceptore opus est, aut Lexico, vt discas Nominatiuū esse τὸ ἰχνοσ vestigium, primæ Declinationis Contractorum, τῶν ἰχνεος, τῶν ἰχνέων, Crasis ἰχνῶν.

ἔχειν) Infinitiuus ab ἔχομαι hæreō, postulat Genitiuum.

πρὸς

πρὸς σωτηρίαν) ad salutē, σωτήρ servator, τὸ σωτήρως, unde ἡ σωτηρία salus. Nā quēadmodū à Nominatiuis in os fiūt Substātiua in ία, κακὸς, ἡ κακία, sup. pag. 26, ver. 21, in voce ἐπαγγελίας : ita & à Genitiuo desinente in os, quandoq; huiusmodi fiūt Nomina in ία, vt τὸ σωτήρως, ἡ σωτηρία, secundæ Declinationis.

Καθνήκεν (αμένε) Genitiuus est. Ordo est, ἔχεσθαι τὸ ἰχνῶρ τὸ καθήκεν (αμένε) πρὸς σωτηρίαν, hære vestigiis eius, qui præiuit ad salutem. Nominatiuus δὲ καθήκεν-σάμενος, Participiū à primo Aoristo medio καθήκεν-σάμην, primus Aoristus Actiuus esset καθήκεν-σα, Futurum καθήκεν-σω Præsens καθήκεν-ω : verūm solūm est receptum in voce Passiua siue Media, καθήκεν-ομαι, Crafis καθήκεν-ομαι primæ Coniugationis Circumflexorum. Tamen quoties hæc verba Deponētia siue Communia sunt excutienda, formabimus omnia tempora more actiuorum & Passiuorum, quanuis nō sint recepta: ideōq; à καθήκεν-σάμην sursum ascendemus ad Præsens vsque καθήκεν-ω. sed Lexicon docebit tantūm receptū esse καθήκεν-ομαι, quod est compositum ab ἡκεν-ομαι. Nam κῆν perdīt vltimū α, quia verbum incipitur à vocali, quæ quòd sit aspirata, mutatur τ in θ, καθήκεν-ομαι non καῖν-ομαι.

Cæterū Deponentium verborum tempora quædam fiūt vt in Passiuis, quædam vt in Mediis, quod vsu magis disces quàm præceptis.

Est autem καθήκεν-ομαι idem quod præeo, præceptor sum : hinc καθήκεν-οῦν, autor, præceptor, qui rem instituit.

Εἴτις) si quis, τις aliquis, Encliticum est, & accētum remittit in præcedentem syllabam α, quæ ex se accen-

se accentum nullum habet, cuiusmodi & alia scripsimus pag. 121, ver. 1.

Γάρ φησι) φημι dico, tertia Persona φησι, pag. 102, ver. 14, éstq; ex Encliticis, & accentu destituitur, pag. 121, ver. 6. Est autem locus, quem citat Basilus Lucæ capite nono: nisi quòd ibi additur hæc particula καὶ ἡμέρας, id est, quotidie.

Θέλει) vult, prima persona θέλω, volo.

Ὁπίσω μὲ) post me, Aduerbiū est cum Genitiuo. Græcorum quædam Aduerbia per Præpositionem reddimus.

Μὲ) Genitiuus ab ἐγὼ, destituitur Accentu tanquam Encliticum.

Ἐλθεῖν) ἐλεύθω, secundus Aorist. ἔλυσθαι, Syncope ἤλυσθαι, Infinitiuus ἐλθεῖν, pag. 94, ver. 15.

Ἀπαρνησάσθω) tolle Præpositionem ἀπὸ, manet ἀρνησάσθω, Aoristus primus Medius Imperatiui, vt τυψάσθω, secunda Persona ἀρνησαι, vt τυψαι, Indicatiuus ἐρνησάμην, Aorist. primus Actiuus esset ἤρνησα, Fut. ἀρνήσω. Præsens ἀρνέω. sed receptum est Deponens ἀρνέομαι, inde ἀπαρνέομαι, abnego.

Ἐαυτὸν) semetipsum, Pronomen compositum pagina 77, versu 16.

Ἀράτω) αἶρω, tollo, Futurū ἀρώ, Aoristus primus ἤρα, Imperatiuus ἄρον, ἀράτω, vt τυψον, τυψάτω,

Σταυρόν) ὁ σταυρὸς crux, tertiæ Declinationis.

Αὐτῷ) ipsius, crebrò reperies αὐτῷ pro αὐτῷ, quod per Apheresin dicitur pro ἐαυτῷ, pag. 78, ver. 5.

Ἀκολουθεῖτω) ἀκολουθέω sequor, Datium regit. pag. 123, ver. 17. Imperatiuus ἀκολέθεε, ἀκολουθέτω, & per Crasin ἀκολουθεῖτω, vt ποιέτω ποιείτω, pag. 46, ver. 17.

Moi)

Μοι) Dativus ab ἐγώ, ex Encliticis est, Accentu carens.

Ταῦτά ἐστιν) ταῦτα hæc, Neutrum plurale Pronominis ἑστῶ. pag. 76, ver. 29. Iungitur verbo singulari, pag. 112, ver. 22.

Ἐστὶ) est tertia singularis ab ἐμὶ sum. pagina 98, versu 14. ἐστὶq; ex Encliticis. Scribitur autem ἐστὶν per ν more Attico, qui personis in iota finitis addunt ν, siue sequatur vocalis, siue consonans, siue absoluta sit sententia, siue non. Idq; receptissimum in Ecclesiasticis Scriptoribus.

Ἐν ἡσυχίᾳ ἔχειν) ἔχω habeo, Infinit. ἔχειν habere, ἦν ἡσυχίᾳ in quiete, pro quo Budæus pacatam habere. ἡ ἡσυχία, quies, secundæ Declinationis, Dativus ἡσυχίᾳ per α Diphthongum impropriam. ἦν in, Præpositio iuncta Dativo ἡσυχίᾳ.

Τὸν νῆρ) Accusativus. Nominativus ὁ νότος, Crasis νῆς, pag. 86, ver. 22.

Πειράσθαι) πειράομαι nitor, conor, tento. Secundæ Coniugationis Circumflexorum. Infinitivus πειράεσθαι, Crasis πειράσθαι.

Προσῆκει) convenit, Impersonaliter Præsentis temporis, à πρὸς & ἥκω, Compositum προσῆκω convenio. Budæus Imperfecto reddit, Iam primum, inquit, mentem pacatam habere conveniebat: pro quo Græcus dixit, ὃν ἡσυχίᾳ τὸν νῆρ ἔχειν πειράσθαι προσῆκει, hoc est verbum è verbo, In quiete mentem habere, conari convenit. ordo est, convenit conari habere, id est ut habeas, aut ut habeat quis mentem, &c. Magnus est enim usus Infinitivi Græci, & sæpenumero commodè redditur per Optativum præcedente particula

d cula

cula ut, aut alia simili. Cæterum nos docendi gratia rudiùs vertimus, quo per omnia discipulo satisfaceremus. Neque verò miretur si inter Græcā nihil respondeat illi iamprimum, nec Interpretem damnet, quasi infinitium περιᾶδῃ neglexerit. Latinis auribus ille inseruiuit, & sensum bona fide reddidit. Verum, iam deinceps in istiusmodi versionis siue libertate, siue autoritate, non multum immorabimur: sed Budæi doctissimā interpretationem tantum adscribemus. Vbi enim singulorum verborum themata cōmonstrata fuerint, & Grammaticas minutias exactè peruestigauerimus, facilè quiuis iudicio ipse suo cōsequetur quid interpres aut prudēs adiecerit, aut securus transmiserit: quorum vtrunq; quantum permissum sit, fidorum Interpretum scripta docebunt. Nunc quo cœpimus proposito, has Meditationes absoluamus. De interpretandi ratione aliàs fortè & copiosius dicemus.

Ὡς ὁ ὀφθαλμὸς περιεγόμενον συνεχῶς, καὶ νῦν μὲν ἐπὶ τὰ πλάγια περιφερόμενον, νῦν ἢ πρὸς τὰ ἄνω ἢ κάτω πικρὰ μέλας ρεφόμενον, ἰδέειν ὀναργῶς, ὅχ οἶόν τε, ἀλλὰ χρὴ προσερχομένην τὴν ὁψιν ὁρῶμεν, εἰ μέλλοι ὀναργῆ ἑαυτὸ ποιῆσαι τὴν θέαν· ὅτω καὶ νῦν ἀνθρώπος ἐπὶ μυνείῳ τῷ κατὰ τὸν κόσμον φροντίζοντι περιελκόμενον, ἀμήχανον ὀναργῶς ἐναῖσινίσαι τῇ ἀληθείᾳ.

C L E N. Vt enim oculum circumactum assiduè, & nunc quidem in obliqua circunlatum, nunc verò ad superna & inferna identidem reuersum, cernere euidenter non possibile: sed oportet affixum esse obtutum viso, si futurus sit euidentem ipsius facere conspectum: sic & mentem hominis ab innumeris in mundo curis distractam, difficile euidenter intendere veritati.

Vt enim

Vt enim oculus continuo circumactu versatus, & nunc horsum illorsumq; deflexus, nunc sursum deorsumq; erectus vicissim ac depressus, exactè cernere nequit, sed obtutu incumbere in rem visam eum oportet, si quidem conspectum rei perspicuum facturus est: hunc in modum mentem humanam sexcentis mundi curis distractam, euidenter cernere veritatem vix est vt euenire possit.

Ὡς ὃ) vt enim, respondet ei quod sequitur ὅτω, sic.

Ὁφθαλμός) oculus, ὁ ὀφθαλμός tertiæ Declin.

Περιογόμενος Accusatiuus participij Præs. tempore, Nominatiuus ὁ περιγόμενος à Passiuo περιάγομαι, Actiuum περιάγω, circumago, circumduco, verso, à περι & ἄγω: nec abiicit περι vocalem, licet verbum ἄγω incipiatur à vocali, pag. 23, ver. 24.

Συνεχῶς) Συνέχω cōtineo. inde συνεχής cōtinuus, primæ Declinationis contractorū, τῇ συνεχεῖ, & συνεχέωρ, Crasi συνεχῶρ, & ν in σ cōuerso, fit Aduerbium συνεχῶς, quasi dicas cōtinenter. qua voce Cæsar vtitur pro assiduè, & citra intermissione, Continèter bellum gerere. De huiusmodi Aduerbiorū formatione, pag. 80, ver. 5. Pro περιελκόμενος συνεχῶς, Budæus habet Cōtinuo circumactu versatus.

Καὶ νῦν μὲν) & nunc quidem: νῦν Aduerbium temporis.

Επὶ τὰ πλάγια) in obliqua: Neutrum plurale Accusatiui casus. Nominatiuus singularis ὁ πλάγιος obliquus, transuersus, tertiæ Declinationis. Pro ἐπὶ τὰ πλάγια, Budæus horsum illorsumque.

Περιφερόμενος) φέρω, Cōpositum περιφέρω, Passiu. περιφέρομαι circunferor, Partic. ὁ περιφερόμενος tertiæ Declinationis, Accusatiuus τὸν περιφερόμενον.

Πρὸς τὰ ἄνω ἢ κάτω) sursum ac deorsum. ἄνω Aduerbium

uerbium, sursum, suprâ, κάτω deorsum, infrâ Ad-
uerbiis Articuli adduntur in quouis genere & nu-
mero, sensûsq; redditur Latinè per conueniens ali-
quod Participium, aut aliam quampiam vocem,
quæ maximè quadrat: ὁ ἄνω, qui sursum versatur,
τὰ ἄνω, sursum sita, τὰ κάτω, deorsum posita: πρὸς
τὰ ἄνω, ad ea quæ sursum consistunt.

Πρὸς) Præpositio iuncta est accusatiuo τὰ ἄνω.

πυκνὰ) Neutrum plurale ab Adiectiuo πυκνός,
densus, frequens. Neutra verò Adiectiua in utroq;
numero tanquam aduerbia sunt. πολλά, multum,
sic πυκνὰ frequenter: pro quo Budæus, vicissim, id
est, identidem, crebrò, per interualla.

Μετὰς ρεφόμηνον) Accusatiuus est. Nominatiuus
ὁ μετὰς ρεφόμηνος, Participium Præsentis tēporis à
Passiuo μετὰς ρέφομαι. Actiuū μετὰς ρέφω, conuerto,
reuerto: à μετὰ & ρέφω. pro πυκνὰ μετὰς ρεφόμηνον,
id est frequenter conuersum, vertit Budæus, ere-
ctus vicissim, ac depressus: nam πρὸς τὰ ἄνω μετὰ-
ς ρέφεσθαι, id est sursum conuerti, nō est aliud quàm
erigi: contrâ, πρὸς τὰ κάτω μετὰς ρέφεσθαι, deorsum
conuerti, tanquam est deprimi. id verò per vices
cōtingit sibi mutuò succedentes. ideo πυκνὰ μετὰ-
ς ρέφεσθαι dixit, vicissim erigi ac deprimi.

Ἰδέναι) videre, Infinitiuus secūdi Aoristi, pag. 109,
ver. 14. in εἶδω.

Ἐναργῶς) manifestè, euidenter, Aduerbium fac-
tum à Genitiuo plurali ὀναργῶν. Nominatiuus ὁ κῆ
ἢ ὀναργής, primæ declinationis Contractorum.

Οὐχ) non, & ante Consonātem, & ποιήσω, & ante
Vocalē tenuē, & ἐποίησα, & ante aspiratā, & ἅπασι.

Οἷόν

Οἶός τε) οἶος potens, possibilis, quod nomen Ionico more capit Parelcon τε, οἶός τε, Neutrum οἶόν τε.

Χρή) oportet. Impersonale, pag. 117, ver. 16.

Προσερισθῆναι) Simplex ἐρισθῆναι, ut τυφθῆναι, Aoristus primus passivus Infinitivi modi, Indicativus ἠρείσθην, à tertia persona Præteriti Passivi ἠρείσθην, prima persona ἠρίσμαι, Præteritum Activum ἠρίκα, Futurum ἐρείσω, Præsens ἐρίδω, id est, firmo, figo: προσερίδω applico, affigo, προσερισθῆναι τὸ ὄψιν, affigi oculum, siue aspectum applicari.

Τὸν ὄψιν) ὀπλομαι, video, Præt. ὤμμαι, secunda persona ὤψαι, hinc ablato incremento verbale fit ἢ ὄψις, τὸ ὄψεως, τὸν ὄψιν, secundæ Declinationis Contractorū.

Ὀρωμένω) ei quod videtur, ὀράω video, ὀράομαι videor, Crasis ὀρώμαι secundæ Coniugationis Circūflexorum. Participiū ὀρώμενος, Dativus ὃδ ὀρωμένω, pro quo Budæus dicit, rem visam. Nam huiusmodi Participiis Præteriti temporis sæpius abutimur, & ad significationē Præsentis accommodamus, quòd Latini non habeant Participium Præsens à verbo Passivo. Quanquam & Græci & Latini Participia crebrò solent usurpare, non habita ratione temporis, sed significati: ut rem visam dicamus non eam solùm quā tempore præterito vidimus, sed omne id in quod oculus officio suo fungi potest. Sic Græci τὸ ὀρώμενον Participio Præsentis temporis appellant quicquid cerni potest, siue nunc in præsentia cernatur, siue antea conspicuū fuerit, licet iam lateat, neq; appareat, id est τὸ ὀρώμενον, & visum pro obiecto visus, ut Physici loquuntur, accipimus.

Ei) Coniunctio hîc posita cum Optat. μέλλοι.

d

3

μέλ

Μέλλοι) Opta. vt τύπῃσι, Indicat. μέλλω: quod verbum peculiariter gaudet Infinitiuo: solentque Latini hanc phrasim reddere his verbis, Futurum est vt, μέλλω ποιῆν, futurum est vt faciā, μέλλω γράψαι, futurum est vt scribam, μέλλω τύψαι, futurum est vt verberem: cuiusmodi planè eadem sunt cum Futuris, faciam, scribam, verberabo: sed vocum vsus est obseruandus. Nos rudium ducētes rationem, pro μέλλοι diximus, futurus sit.

Ἐναργῆς) ὁ καὶ ἡ ἑναργής, primæ Declinationis Contractorū: τῆ καὶ αἱ ἑναργέες, τὸν καὶ τὴν ἑναργέα, Crasi ἑναργῆ. id est, euidentem, manifestū, aut, vt Budæus, conspicuū. Hic capitur in genere Fœminino, eius Substantiuum θέαρ.

Αὐτῶ) αὐτός, ipse, pag. 77. ver. 14. Neutrum αὐτό, Genitiuus αὐτοῦ, refertur ad ὁρῶμένῳ, Datiuū Neutrum. Budæus habet pro αὐτῶ Genitiuum rei, quia ὁρῶμένῳ vertit rem visam.

Ποιῆσαι) Infinitiuus à ποίεσθαι, pag. 48, ver. 28, & in voce Pass. capitur Actiuè, ideóq; regit Accus. à tergo τὴν θέαν, vide suprà pag. 38, ver. 10. in παρεχόμενῳ.

Θέα) ἡ θέα, aspectus, visus, at ἡ θεά, dea, utrūq; secundè Declinationis, Accusatiuus à θέα est τὴν θέαν.

ἔγω) sic. ante consonantē ἔγω, ante vocalē ἔγως,

Ἀνθρώπος) Nominatiuus ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, tertiæ Declinationis.

ὑπὸ) Hæc præpositio cum Genit. solet addi dictionibus Passiuè significantibus, vt apud Latinos, à vel ab. τύπῃσιν ὑπὸ σοι, verberor abs te. sic hoc loco, ὑπὸ μνηστῶν φροντίζων περιελκόμενον.

Μνηστῶν) hoc explicatum est suprà pag. 33, ver. 6.

τῶν

Τῶν κτλ τὸ κόσμον φροντίζω Budæus vertit, mundi curis. Quomodo autem explicari possit Articulus ille τ iunctus Præpositioni cum Casu κτλ τὸ κόσμον, ostensum est suprâ pag. 34, versu 2. à fine, in verbis ὑπὸ αὐτῶν κτλ τὸν πλῆθιν ἀπειρίας.

Καὶ τὸ κόσμον) κτλ, in, præpositio cū accusatiuo κόσμον, Nominatiuus ὁ κόσμος, tertię Declinationis.

Φροντίζω) ἢ φροντίζω, αὐτὸ φροντίζω, τὸ φροντίζω.

Περελκόμενον) ἔλκω, trahō, πειρέσκω, distraho, Passivum πειρέσκομαι, Participium, ὁ πειρελκόμενος, τὸ πειρελκόμενον, distractum. Est tamen præsentis Temporis. vide de hoc in voce ὁρωμένη, sup. pag. 53, versu 14.

Ἀμήχανον) μηχανή, conatus, machina. vnde per ἀpriuatiuam particulam fit ἀμήχανον, difficile, quod nulla ratione vel arte fieri possit.

Ἐναῖονίσαι) ἀτνίζω, fixis oculis intueor. Futurum ἀτνίσω, Aorist, primus ἡτένισα. Infinitiuus ἀτνίσαι, vt τύψαι, Compositū γναῖονίσαι ab Indicatiuo præsentis γναῖονίζω, quod Datiuū regit τῇ ἀληθείᾳ, ratione Præpositionis γν. vide suprâ pag. 13, versu 19, in ἐπιφανομένης αὐτοῖς.

Nec mireris Interpretem γναῖονίσαι vertisse per Infinitiuum præsentis Temporis, cernere, vt & prius προσερεισθῆναι incumbere, & ἰδεῖν cernere: quandoquidem Aoristi variis tribuuntur Temporibus, & latissimè patet eorum significatio & vsus.

Ἀληθεία) veritati. Adiectiua in αs primæ Declinationis Contractorum faciunt substantiua Fœminina in εια. γναργής euidentia, ἢ γνάργα euidentia, ἀληθής verus, ἢ ἀλήθεια veritas, τῇ ἀληθείᾳ, τῇ ἀληθείᾳ,

d 4 per

per α diphthongum impropriam: & hoc differt à Nominatiuo ἀλκεία.

Ἀλλὰ τὸ μὲν ἔπω τοῖς δεσμοῖς τὸ γάμος συνεζευγμένον, λυσάωδης ἐπιθυμίαι, καὶ ὄρμαι δυσανάθεκτοι, καὶ ἑρῶτες τινες δυσέρῶτες ἐκτάρασσιν.

C L E N. Sed quidem nondum vinculis nuptiarum constrictum, rabidæ cupidines, & impetus irretenti, & amores quidam perditī perturbant.

B V D. *Atque ei quidem, qui nondum coniugalibus vinculis astrictus est, rabidæ cupidines, & impetus effrænes, amorēsque incessunt perditissimī.*

Δεσμοῖς) Dativus pluralis, Nominativus ὁ δεσμός tertiæ Declinationis. est Verbale à δέω, ligo, pag. 98, ver. 10. in fine.

Γάμος) ὁ γάμος, nuptiæ, tertiæ declinationis est singulare, quum nos utamur plurali nuptiæ. vide sup. pag. 13, ver. 19, in ἐπιφαινομένης.

Συνεζευγμένον) ζεύγνυμι Tempora sumit à ζεύγω, ut scriptum est pag. 114, ver. 12, in verbo ἄγνυμι. Futurū igitur ζεύξω, Præt. Act. ἔζευχα, Pass. ἔζευγμαι, Participium ἐζευγμένος, & Compositum συνζευγμένος, Accus. τὸ συνεζευγμένον. Verbum tamen scribitur συζεύγνυμι, non autem συνζεύγνυμι, ut συζάω, non συνζάω, pag. 115, ver. 22. Est autem συνεζευγμένος, coniugatus, pro quo Budæus, constrictus.

Λυσάωδης) Multa sunt Adiect. in ὡδης communia primæ Declinationis Contractorum, ἀνὴρ, ἀνδρὸς, vir, viri: ἀνδρώδης, virilis: ἰξὸς, viscum: ἰξώδης, viscosus: sic λύσσα, rabies: λυσάωδης, rabidus, τὸ καὶ τὸ λυσάωδeos, Plur. οἱ καὶ αἱ λυσάωδεις, crasis λυσάωδεις.

Ἐπιθυμία) Nominativus pluralis, singularis ἡ ἐπιθυμία, concupiscentia, secundæ Declinationis.

Ὀρμαι)

ὄρμαι) ἢ ὄρμη, secundæ Declinationis, impetus, subitus animi affectus & modus, quo temerè huc vel illuc impellimur, cuiusmodi est in animantibus dolentibus, aut alio affectu subito raptis.

Δυσκάλει) retentu difficiles, ἔχω, Futur. ἔξω per aspirationem, quæ manet in Præterito ἔχα, Pass. ἔγμαι, ἔξαι, ἔκλει. unde ablato incremento, fit verbale ἐκλός. sic à Composito κατέχω, id est, retineo, Verbale κατέκλει, id est, cohibitus & retentus. & licet scribatur κατέχω, tamen per θ scribitur κατέκλει. nā κατέχω fit à κτλ & ἔχω, at κατέκλειος ab ἐκτός, quod habet aspirationem. A κατέκλει fit δυσκάλει, retentu difficilis, & qui cohiberi non potest, id est, effrenis. Particula verò δὺς in compositione significat difficultatem, impossibilitatē, malum & perniciosum: cuius contrariū est εὖ. Quū sit autem ὄρμαι, Fœmininum, tamen non dixit δυσκάλειαι, sed δυσκάλειοι. Attici nanq; Adiectiua in ος communi Genere solent vsurpare, pag. 81, ver. 7.

Ἐρωτες τινες) ἔρως, amor & ἔρωθι, Plural. ἔρωτες, quintæ Declinationis. τινες Encliticum à Nomina tiuo τιν, remittit accentum.

Δυσέρωτες) ab ἔρως fit Adiectivum δυσέρως, id est, Perditè amans, aut minimè amādus. explica particulam δὺς, ut loco quadrabit, ἔρωτες δυσέρωτες, amores perditissimi, aut amores infelices & perniciosi.

Ἐκταράσσει) ταρασσω, turbo, ἐκταράσσω, con-turbo, molestus sum. Præpositio ἐκ in compositis sæpe facit ad auxesin, ἐκκάνειν, supra modum de-fatigari, ἐξασθενεῖν, valde debilitari. ἐκταράσσει, tertia persona pluralis.

d s

Τὸν

Τὸν ὃ ἥδ' καὶ ἐλημμένον ὁμοζύγω ἑτέρῳ θόρυβῳ
φροντίζων ὁκδέχεται· ὃν ἀπαιδία πάλιν ἐπιθυμία, γυναικὸς
φυλακὴ, οἴκου ἐπιμέλεια, οἰκῶν προσαίαι, αἱ καὶ τὰ συμ-
βόλαια βλάβαι, οἱ πρὸς τὰς γείτονας διαπληθισμοὶ, αἱ ὃν
τοῖς δικασταῖς συμπλοκαὶ, τ' ἐμπορίας οἱ κίνδυνοι, αἱ τ'
γεωργίας διαπονήσεις· πᾶσα ἡμέρα ἰδίαν ἡκε φέρουσα τ'
ψυχῆς ἐπισκότησιν, καὶ αἱ νύκτες τὰς μεθήμερινὰς φρον-
τίδας παραλαβῶσαι, ὃν ταῖς αὐταῖς φαντασίαις ἐξαπατῶ-
σι τὸν νοῦν.

C L E N. At iam occupatum coniuge alter tumultus curarum
excipit, in orbitate prolium desiderium, vxoris custo-
dia, domus procuratio, ministrorum præfecturæ, in con-
tractibus damna, cum vicinis digladiationes, in foro
concertationes, negotiationis pericula, agriculturæ la-
bores. Vnaquæque dies propriam venit ferens animi
caliginem. Et noctes diurnas curas excipientes in eisdem
phantasiis fallunt mentem.

B V D. *Coniugio autem mancipatum curarum agmen excipit: in orbi-
tate desiderium prolis, vxoris custodia, domestica procuratio, serui-
lium officiorum constitutio, damna civilibus in contractibus acce-
pta, digladiationes cum vicinis forenses concertationes, negotiatio-
nis alea, agriculturæ labores. Vnaquæque dies suam adfert animo
caliginem. Iam verò noctes diurnas curas excipientes, per easdem
rerum species imposturam menti faciunt.*

ἥδ' ἡ) iam. Quanquã huiusmodi particulæ, quas
facile cõmonstrauerit Lexicon, non est necesse cu-
riosius recensere, vt neq; quoties sese offeret casus
Nominatiuus aut præsens Indicatiui primæ per-
sonæ: quãdoquidẽ has meditationes in hoc tãtũ
cõscripsimus, vt Verborũ themata, & casum Nomi-
natiuũ, Grãmaticis innixi præceptis, reperiamus.

καὶ ἐλημμένον) λαμβάνω, Tempora sumit à λήβω,
Futurum λήψω, Præteritum Ἀκτιuum λέληφα, &
Atticè

Atticè εἴληφα, pag. 63, versu 31. Passivum εἴλημαι, Participium εἴλημένος. sic ἀκαταλαμβάνω, ἀκαταλημένος, Accus. τὸν ἀκαταλημμένον.

Ὁμοζύγω) ὁμόζυγος, coniunx. Multa derivantur ab ὁμός, similis, ὁμόψηφος, eiusdem sententiæ & suffragij, ὁμόχρονος, coætaneus, ὁμόζυγος coniunx dicitur, quòd eiusdem sit iugi, & pari cum marito iungatur copula, ἀζυγός, id est, iugum. Dativus τῇ ὁμοζύγῳ tertiæ Declinationis.

Ἐτερς) ὀρύβης φροντίδων) alter vel alius tumultus curarum, Ἐτερς) ὀρύβης tertiæ Declinationis. φροντίδων ἀ φροντίς.

Ἐκδέχεσθαι) ἐκδέχομαι, excipio, ἀδέχομαι tertia persona singularis ἐκδέχεσθαι vt τύπῃ.

Ἀπαιδία) παῖς, παιδός, puer, proles: ἄπαις, ἄπαιδος, orbis, sine liberis. vnde ἡ ἀπαιδία, orbitas, secundæ Declinationis, vt antè diximus ἀ σωτήρ, σωτήρ fieri ἡ σωτήρια, salus, suprà pag. 47, ver. i.

Παίδων) liberorum, prolium, ἀ Nominativo παῖς, παιδός.

Ἐπιθυμία) θυμός, animus, ἐπιθυμέω, concupisco, ἀ Præpositione ἐπὶ, in, quasi in animo gero. ἐπιθυμία, desiderium, aviditas, concupiscentia.

Γυναικός) ἡ γυνή, vxor, Genitiuus ἡ γυναικός, ab inusitato nomine γύναιξ. vide Heteroclita pag. 88, versu 8.

Φυλακή) Verbalia plurima servant figuratam litteram secundi Aoristi, quæ in verbis quartæ Coniugationis est γ, si Futurum desinat in ξω, pag. 7. versu i. Itaq; ἀ verbo σφάττω, iugulo, Futu. σφάξω, Aoristus secū. ἐσφαγον, Verbale nomen ἡ σφαγή, cædes:

ἐπιτά

ἐπιτάττω, impero, ἐπιταγή, imperium: sic à φυλάττω
custodio foret nomen ἡ φυλαγή, custodia per γ· di-
citur tamen φυλακή. siquidem huiusmodi mutarū,
tenuis, aspiratæ, & mediæ magna est inter sese affi-
nitas, tradúntq; operas mutuas, vt crebrò aliam
pro alia reperias. Aut fit ἡ φυλακή à Nomine φύλαξ,
custos τῆ φύλακος. vnde ἡ φυλακή.

Οἶκος ἐπιμέλεια) domus procuratio, cura, & diligé-
tia. οἶκος, domus, tertiæ Declinat. ἐπιμελής, accura-
tus, diligēs: vnde ἡ ἐπιμέλεια, diligentia: vt ἀληθία
ab ἀληθής: de hoc sup. pag. 55, ver. 28. in ἀληθεία.

Οἶκος) ὁ οἶκός της, famulus, primæ Declinationis, τῷ
οἶκῳ, accentu circúflexo in vltima, pag. 116, ver. 19.

Προσάσσει) προϊσθμι, præsideo & præsum, à πρὸ
& ἵσθμι. προϊσσαι, præficio, præfecturam confero.
simplex Verbum ἵσθμι, Futu. ἵσσω, Præter. ἔσθην.
ἔσθην Passi. ἔσθην, ἔσθην. Sic à composito προϊσσαι,
Præter. προέσθην, προέσθην. vnde ablato in-
cremento fit duplex nomen Verbale ἡ πρόσσσις, &
ἡ προσασία, id est, præfectura, præsidentia, Plurale
αἱ πρόσσσεις.

Αἱ καὶ τὰ συμβόλαια βλάβαι) vim Articuli afficiē-
tis Præposit. cum casu, pulchrè expressit Partic.
damna ciuilibus in contractibus accepta.

Συμβόλαια) à βάλλω, Compositū συμβάλλω, quod
præter alia significat pacisci, & contractus conuen-
táq; inire, vnde Verbale συμβολή, & inde συμβόλαιον,
hoc est pactum & contractus. Fermè autem huius
modi Verbalia à βάλλω & compositis efferuntur
per ο, non α, vt βολή, προσβολή, κατὰβολή. sic συμβολή,
& inde συμβόλαιον, vt ἐπιβολή, &c.

βλάβαι)

βλάβαι) βλάπτω, noceo: secundus Aoristus ἔβλαβον, tanquā à themate βλάβω, pag. 97, ver. 15. Hinc Verbale βλάβη, damnum, per idem effertur caracteristicon, nempe β.

Γείτονας) ὁ γείτωρ, vicinus, ἡ γείτονος. habito Genitiuo, facile ad reliquos casus puenieris, τὸς γείτονας.

Διαπληκτισμοί) πλῆττω, percutio, Futurū πλήξω, Præt. Actiuum πέπληχα, πέπληγμαι, πέπληξαι, πέπληται: vnde Verbale πλῆκτης, percussor, & per metaphorā obiurgator & conuiciator: vnde Verbum πληκτίζω aut πληκτίζομαι. Illa enim in ἰζω & ἰζομαι passim à quouis deducuntur, vt doctis autoribus visum est: compositū διαπληκτίζομαι Verbum Deponens, id est, decerto, pugno, cōtendo. Futurū à πληκτίζω est πληκτίσω, Præterit. Actiuū πεπλήκτινα, Pass. πεπλήκτισμαι. Vnde Verbale ablato incremento ὁ πληκτισμός, pag. 84, ver. 23. sic à διαπληκτίζομαι Verbale διαπληκτισμός. Vtrū verò recepta sint πληκτίζω, πληκτίζομαι, an tantū διαπληκτίζομαι, docebit assidua lectio: tantū ostendimus quo pacto verba fiant, quæ quidem nunc Actiua, nunc cōtrà Passiua, nunc Simplicia, nunc Composita solū in vsu versantur, quemadmodū apud Latinos recipiuntur Composita aspicio, conspicio, despicio, & inde aspectus, conspectus, despectus: nō autem Simplex ἰpecio, licet vsurpetur nomen species.

Δικασθείς) δικάζω, Futurum δικάσω, Præteritū Actiuum δέδικακα, Pass. δέδικασμαι, δέδικασαι, δέδικασαι: vnde Verbale τὸ δικαστήριον, forum iudiciale, tribunal. Dativus pluralis τοῖς δικασθείς, tertiæ Declinatiōis. nā δικάζομαι, id est, lites ago, contēdo.

Συμ

Συμπλοκαὶ) πλέκω, συμπλέκω, συμπλέκομαι, cōfli-
go, negotiū habeo cū aliquo. Verbale ἢ συμπλοκὴ,
cōgressio, conflictus, secundæ Declinationis migrat
ε in ο, ut sup. dictum pag. 21, ver. 21. in ἵρόπῃ.

Ἐμπορίας) πόρος, quæstus, prouentus, ἔμπορος,
mercator, ἢ ἐμπορία, ἢ ἐμπορίας, secundæ Declin. à
Præpositione ἐν & Nomine πόρος. vide sup. pag.
43, ver. 3. in γήνοικα πάθῃ.

Κίνδυνοι) Nominatiuus pluralis, à singulari ὁ κίν-
δυνος, periculum, pro quo Budæus posuit aleam.

Γεωργίας) γέα, & per Crasim γῆ, terra, ἔργον, opus,
inde γεωργός, agricola, ἢ γεωργία, agricultura, ἢ γεωρ-
γίας.

Διαπονήσεις) πονέω, laboro, Futurū πονήσω, Præt.
Actiuum πεπόνηκα, Passiuum πεπόνημαι, πεπόνησαι,
Verbale ἢ πόνησις, pag. 84, ver. 27. secundæ Declin.
Cōtractorū, ἢ πονήσεως, αἱ πονήσεις, & crasi πονήσεως,
Compositum διαπονήσεις, à Nominatiuo διαπόνη-
σις, à Verbo διαπονέομαι, excolo, elaboro.

Πᾶ(α ἡμέρα) ἡμέρα, dies, secundæ Declinationis,
ὁ πᾶς, omnis. Fæmininum ἡ πᾶ(α, Neutrū τὸ πᾶρ.

Ἰδίαν) ἴδιος, proprius, Fæmininū ἡ ἴδια, τὴν ἴδιαν.
Quomodo verò se habeant Fæminina Adiecti-
uorum, scriptum pag. 81, ver. 2.

Ἦκει) ἦκω, ἦκεις, ἦκει, venio, venis, venit.

Φέρω(α) φέρω, fero, participium ὁ φέρων, ἢ φέρων(α).

Ψυχῆς) ἡ ψυχὴ secundæ Declinationis, ἢ ψυχῆς.

Ἐπισκότησιρ) σκότος, tenebræ, verbū σκώλλω, Fut.
σκώλλω, Præteritum Actiuum, ἐσκότηκα, Passiuum,
ἐσκότυμαι, ἐσκόσθη(αι): vnde verbale ἢ σκότυσις, pag.
84, ver. 27, ἢ σκώλλεως, τὴν σκότησιρ, Compositum

ἐπὶ

ἐπισκότησι, Nominatiuus ἡ ἐπισκότησις. Secundæ declinationis Contractorum, à verbo ἐπισκοτέω, obtenebro.

Νύκτες) ἡ νύξ, τ' νυκτός nox, noctis, Plurale αἱ νύκτες.

Μεθ' ἡμερινάς) ἡμέρα, dies: μεθ' ἡμέρας, per Apostrophon, pro μετὰ ἡμέρας, propriè significaret post diem, quia μετὰ iuncta Accusatiuo significat post: verum Atticè capitur pro ἐν ἡμέρα, in die, per diem, interdiu. Cæterum quia ratione Apostrophæ legitur, μεθ' ἡμέρας, tāquam vnica dictio μεθ' ἡμέρας, fit inde Adiectiuum, ὁ μεθ' ἡμερινός, diutnus, ἡ μεθ' ἡμερινά, Accusatiuus pluralis, τὰς μεθ' ἡμερινάς.

Φροντίδας) ἡ φροντίς, ἢ φροντίδος, τὰς φροντίδας.

Παραλαβῆ(αι) λαμβάνω, secundus Aorist. Act. ἔλαβον, Participium ὁ λαβών, ἡ λαβῆσα, Compositum, παραλαβῆσα, à παραλαμβάνω, Plurale, αἱ παραλαβῆσαι.

Αὐταῖς) Dat. plur. ab αὐτῇ Pronomine relatiuo: quod nō solum significat ipsum, sed etiam capitur pro eodem αὐταῖς φαντασίαις, eisdem phantasiis.

Φαντασίαις) φαίνω, Fut. φανῶ, Præter. πέφαγκα, Passiuum, πέφامμαι, πέφανσαι, πέφαν), Verbale φαντός: vnde verbum φαντάζομαι. finge vocem actiuam φαντάζω, Futurum φαντάσω, Præteritū Actiuū, πεφάντακα, Passiuū πεφάντασμαι, secunda persona, πεπάντασαι. vnde nomē Verbale, ἡ φαντασία, pag. 84. ver. 27. Secundæ declinat. Datiuus pluralis, ταῖς φαντασίαις.

Ἐξαπατάωσι) ἀπατάω, fallo, tertia pluralis, ἀπατάσθι, Crasis, ἀπατάωσι, Compositum ἔξαπατάω, ἔξαπατάωσι.

Τέτων ἡ φυγὴ μία, ὁ χωρισμός ἀπὸ τοῦ κόσμου παντός. Κόσμος ἡ ἀναχώρησις, δὲ τὸ ἔξω αὐτῶν γενέσθαι σωματικῶς, ἀλλὰ ἢ πρὸς τὸ σῶμα συμπαθείας τὴν ψυχὴν ἀπορρήξαι,

ξαι, καὶ γινέσθαι ἀπολιρ, ἀνοικορ, ἀνίδιορ, ἀφιλαίτερορ, ἀκῆμονα, ἀβιορ, ἀπράγμονα, ἀσιωάλλακῆορ, ἀμαθῆ τῶν ἀνθρώπων διδασμάτων, ἑτοιμορ ὑποδέξασθαι τῇ καρδίᾳ τὰς ἐκ τῆς θείας διδασκαλίας ἐκτινομένης διαῦπώσεις.

C L E N. Horum autem fuga vna, separatio à mundo vniuerso. Mundi verò secessus, non extra ipsum fieri corporaliter, sed cum corpore consensu animum abrumpere, & fieri extorrem, sine domo, carentem proprio, nescium sodalitatis, inopem, sine facultatibus, vacantem negotiis, alienum à contractibus, rudem humanarum disciplinarum, paratum admittere corde ex diuina doctrina ingenuitas informationes.

B V D. *Quarum rerum vna demum cautio est, si ab omni se mundo abdicauerit, qui hanc vitare molestiam instituerit. Est verò secessus à mundo, non extra mundum esse corpore, ceterum à consensu corporis mutuâq; affectione animum abrumpere, non ciuem esse, non domum possidere, non familiam, nihil proprium habere, non sodalitatis officia, non amicitia colere, pradia nulla, nullas facultates habere, negotiis vacare, iuris gentium contractus, humanâsq; disciplinas non nosse: ita se comparare, cor vt humanum aptum sit admittere disciplinam ex diuinis monumentis informatam.*

Τέττωρ) Genitiuus pluralis Demonstratiui Neutri generis τοῦτο, Masculinum ὅτϙ, Fœmininum αὐτή, pag. 76. ver. 29.

Φυγῆ) φεύγω, fugio, secundus Aoristus ἐφυγορ, Verbale nomen ἡ φυγῆ, fuga. vide suprâ, pag. 59, ver. 29. in φήλακῆ.

Μία)ς, vnus, pag. 12, ver. 30. Fœmininū μία, vna.

Χωρισμὸς) χωρίζω, separo, Futurum χωρίσω, Præteritum Actiuum κεχώρικα, Passiuum κεχώρισμαι, Verbale ὁ χωρισμός, pag. 84, ver. 30.

Κόσμος) ὁ κόσμος, mundus Genitiuus τοῦ κόσμου.

Παντὸς) ὁ πᾶς, τοῦ παντὸς, quintæ declinationis.

Ἀναχω

Αναχώρησις) χωρέω, Futurum χωρήσω, Præteritum
Actiuum κηχώρηκα, Passiuum κηχώρημαι, κηχώρησαι.
Verbale χώρησις, pag. 84, ver. 27. Compositum ἀνα-
χώρησις, secessus, ab ἀναχωρέω secedo.

Τὸ ἔξω αὐτῷ γινέσθαι) Articulus τὸ afficit orationē
quæ cōstat ex Infinitiuo, id nēpe extra mūdū esse.

Ἐξω αὐτῷ) Aduerbum cum Genitiuo. quibus-
dam Latinorum Præpositionibus respondent Græ-
corum aduerbia.

Γενέσθαι) γίγνομαι, secundus Aoristus medius
ἔγενόμην, pag. 107, ver. 10. Infinitiuus γενέσθαι, vt τυ-
πέσθαι ab ἐτυπόμην.

Σωματικῶς) τὸ σῶμα, corpus, τὸ σῶματις, inde Ad-
iectiuum σωματικός, corporalis, Genitiuus pluralis
τῶ σωματικῶν, à quo Aduerbum σωματικῶς, migran-
teν in σ, pag. 80, ver. 5.

Πρὸς τὸ σῶμα συμπαθείας) scripsimus suprā pag.
14, versu 22. in voce ὁμοιότητις, cuiusmodi dictio-
nibus addatur Præpositio πρὸς. Budæus vertit συμ-
παθεῖαν πρὸς τὸ σῶμα, corporis consensum & mu-
tuam affectionem.

Συμπαθείας) πάσχω, patior, secundus Aorist. ἔπα-
θον à πᾶθω, vnde Nomina ἀπαθής, σῶπαθής, &c. per
α & θ. sic à Cōposito συμπάσχω, id est, condolesco,
& alienis incommodis afficior siue tangor, fit συμ-
παθής, qui eiusdem est affectus. vnde Substantiuū
ἡ συμπαθία, quasi dicas condolentia, naturalis ille
consensus animi cum corpore.

Ἀπορρήξαι) ῥήγνυμι, frango, rumpo, Futurum ῥήξω,
pag. 114, ver. 30. Aoristus pri. ἔρρηξα, Infinitiu. ῥῆσαι,
Compositum ἀπορρήξαι, abrumperē, ab ἀπορρήγνυμι
e per ge

per geminum ερ, pag. 114, ver. 21.

Ἀπολιρ) ἢ πόλις, ciuitas, vnde ἄπολις, extorris, qui ciuitate destituitur aut caret, qui non est ciuis.

Magnus hoc loco catalogus eorū quæ fiunt per α, particulā priuatiuā, quæ quidē Budęus non eadē semper voce reddidit, licet compositionis ratio sit vna in omnibus: ideóq; vt in cæteris, ita & in istis iuuabimur copia, vt nobis obuia sint quæcunque scitè & commodè priuationem significant: deinde cōminiscamur apta verba, quibus negationem tribuamus, ἄπολιρ γονέσθ) vertit, non esse ciuem, ἄοικορ non possidere domum, nō familiam: quæ quidem multis aliis verbis & rectè verti possunt, ἄπολιρ γονέσθ), ciuitatem ignorare, ciuitate carere, ciuitate destitutum esse: & item alio & alio pacto, vtcunq; commodum erit negationem explicare.

Ἄοικορ Quoties α præfigitur Vocalibus, solet interferi ν, ἄξις, dignus, ἀνάξις, indignus. verum id non est perpetuum, vt ἄεργος, ἄνυπνος, ἄόρατος, ἄοικνος, ἄωρος, ἄωτος: sic ab οἶκος, domus, adiectiuū formatur ἄοικος, qui domo caret.

Ἀνίδιορ) ἰδίος, proprius, priuatus: ἀνίδιος, qui nihil habet propriū quod sibi peculiariter vendicet.

Ἀφιλέταιρος) ἐταῖρος, sodalis, amicus, φιλέταιρος, sodalium studiosus, & amicitiam colens, ἀφιλέταιρος, qui sodalitatis & amicitiae officia non colit.

Ἀκλήμονα) κτάνομαι, acquiro, possideo. ἀκλήμων, inops, qui prædia non habet. Multa in μων deducuntur à Futuro vocis Actiuæ, μνάομαι, reminiscor. Futurum Actiuum esset μνήσω, inde μνήμων, memor: sic à κτάνομαι, Futurum Actiuum κτήσω, vnde
si rece

si receptum esset, diceretur κτήμων, opulentus, qui multa possidet: hinc ἀκτήμων, qui possessionibus destitutus est, Genitiuus ἀκτήμονος, Accusatiuus τὸν ἀκτήμονα.

Ἄβιος) βίος, vita, victus, & facultates quibus vita sustinetur, quæq; ad usum vitæ pertinet: hinc ἄβιος dicitur, qui iis rebus caret.

Ἀπράγμονα) πράγμα, res: capitur pro negotio & molestia, ut παρέχῃν πράγματα, facessere, negotium. hinc fit ἀπράγμων, qui nec aliis exhibet negotium nec ipse libenter negotiis inuoluitur, τὸ ἀπράγμονος.

Ἀσυνάλλακτος) ἀλλάττω, inde συνάλλαττω, contrahō, paciscor, in eo contractus & cōuenta, tertia persona Præteriti Pass. συνήλλακτο, Verbale συνάλλακτος, pag. 84, ver. 30. unde ἀσυνάλλακτος, ut Δυσκόλετος à κατέχω, sup. pag. 57, versu 2.

Ἀμαθῆς) μαθαίνω, discō, sec. Aoristus ἔμαθον ab inusitato μαθέω. hinc ἀμαθῆς, Genit. ἀμαθέος primæ Decl. Contract. τὸ ἀμαθέα, crasis ἀμαθῆς, id est, rudē, nescium, indoctum. Crebrò verò Genit. habet ista Adiectiua, quæ fiunt ex particulis, α, ευ, δους, quorū exempla sunt passim obuia.

Ἀνθρωπίνω) ἄνθρωπος, homo, ἀνθρώπινος, humanus.

Διδασμάτα) διδάσκω, à διδάχω facit Præteritum. Pass. διεδίδαμαι, Verbale τὸ διδασμα, pag. 84, versu 26. τὸ διδάσμα τὸ διδάσκατον.

ὑποδέξασθαι) δέχομαι, Futurum δέξομαι, Aorist. primus ἐδέξαμην, Infinitiuus δέξασθαι, Compositū ὑποδέξασθαι.

Καρδία) Datiuus à Nominatiuo ἡ καρδία secundæ Declinationis

Θείας) ὁ θεός, Deus, inde ὁ θεῖος, diuinus.

Διδασκαλίας) Genitiuus à Nominatiuo ἡ διδασκαλία à διδάσκαλος.

Ἐγινόμενας) γίνομαι, Participium γινόμενος, ἡ γινομένη, τὰς γινομένας, Compositum ἐγινόμενας ab ἐγγίνομαι, intus generor, innascor, quasi intus fio.

Διατύπωσις) à Nomine τύπος, fit verbum τυπώω, Futurum τυπώσω, Præt. Actiuum τετύπωκα, Passiuum τετύπωμαι, τέτυπώσθαι, vnde Verbale ἡ τύπωσις, pag. 84, ver. 27. ἡ τῆς τύπωσης, Accusatiuus pluralis τὰς τυπώσεις, crasis τυπώσεως, Compositum διατύπωσις, à verbo διατυπώω.

Ἐτοιμασία ἡ καρδίας, ἡ ἀπομάθῃσις τῇ ἐν πονηραῖς συνηθείας προκατασχόντων ἀντὶ τῶν διδασμάτων.

CL EN. Præparatio verò cordis, obliuio ex praua cōsuetudine antè occupantium ipsum doctrinarum,

BVD. Est autem huiusmodi cordis cōparatio, quum ea doctrinæ dediscuntur, quæ praua consuetudine sedem in ipso occupauerunt.

Ἐτοιμασία) ἐτοιμάζω, Futurum ἐτοιμάσω, Præteritum Actiuum ἠτοίμακα, Passiuum ἠτοίμασμαι, ἠτοίμασαι: vnde ἡ ἐτοιμασία Verbale.

Ἀπομάθῃσις) μαρτάνω, Tempora sumit à μαρτέω, Futurum μαρτήσω, Præteritum Actiuum μεμάθηκα, Passiuum μεμάθημαι, μεμάθησαι. vnde ἡ μάθῃσις: inde ἀπομάθῃσις, ab ἀπομαρτάνω.

Συνηθείας) συνηθής, consuetus, ἡ συνήθεια, consuetudo, ἡ συνηθείας, sup. pag. 55, ver. 28. in ἀληθεία.

Προκατασχόντων) ἔχω, secundus Aoristus ἔσχον à verbo σχέω, pag. 110, versu 6. Participium σχών, σχόντες, τῶν σχόντων. Compositum autem προκατασχών à κατέχω: inde προκατασχών à προκατέχω, id est, prius

prius occupo. Præpositio πρὸ in Compositis quandoque præcedens tempus indicat, ut apud Latinos præ in verbo præuero & consimilibus.

Οὐτε γὰρ ἐν κηρῷ γράψαι δυνατὸν, μὴ καταλεάσαντα τὰς ἀναπονημένους χαρακτῆρας, ὅτε ψυχῇ λόγματα θεῖα παραθέσθαι, μὴ τὰς ὅκ τ' ἐδὲς προλήψεις αὐτῆς ἐξελόντα.

Neque enim in cera scribere possibile, non delentem C L E N. infitos characteres, neque animæ placita diuina accommodare, non ex consuetudine anticipatas opiniones ex ea eximentem.

Nam neq; in tabulis cereis scribere possis, nisi prius literas induxeris, quæ antè scriptæ fuerunt, neq; animæ prius diuina placita accommodaris, quàm anticipatas opiniones ab ea exemeris. B V D.

Κηρῷ) Datius à Nominatiuo ὁ κηρὸς cera, tertiæ Declinationis.

Γράψαι) γράφω, scribo, Aoristus primus ἔγραψα, Infinitiuus γράψαι.

Δυνατὸν) δύναμαι, possum, verbum Deponēs secundæ Coniugationis in μι, ut ἴσταμαι. hinc vocem Actiuam δύνῃμι, Futurum δυνήσω, Præteritū Actiuum δεδύνηκα, Passiuum δεδύναμαι per α. quia semper penultima Præteriti Passiui verborum in μι est brevis, pag. 47. ver. 26. tertia persona δεδύνα), Verbale ὁ δυνατὸς, ἡ δυνατή, τὸ δυνατὸν, possibilis, possibile.

Καταλεάσαντα) λεάινω, & inde καταλεαίνω, deleo. Futurum λεανῶ, Aoristus primus ἐλέανα, Participiū λεάνας, λεάναι, τὸν λεάναντα, καταλεάσαντα. Posuit Budæus hoc loco verbum Inducere, cuius usus est propriè, quum de opere tectorio fit sermo: & proabolere capitur. Suetonius, Amplissimis verbis colaudatum in integrum restituit, inducto priori de-

creto. Et alio loco, Multa & deleta & inducta, & superscripta inerant. Siquidem illito chartis attramento, tanquam delentur quæ prius scripta fuerāt. Vide Commentar. Budæi in verbo ἔμπλάττω. Ceterum μὴ καταλεάναι τὰς χαρακτῆρας, vertit, Nisi prius literas induxeris. Nam Participia significationis præteritæ quæ nō sint Latinis à verbo Actiuo, necesse est ut utamur verbo Præteriti tēporis, nisi prius induxeris, vel, vbi non induxeris: aut capiamus Participiū Præteriti Passiui, & orationem Actiuam commutemus in Passiuam, κατὰ λεάναι τὰ τὰς χαρακτῆρας, inductis literis, siue deletis characteribus.

Ἐναποκείμενος) κείμαι, iaceo : pagina τοι, ver. 27. Compositum ἀπόκειμαι, hinc ὀναπόκειμαι, Participiū ὁ ὀναποκείμενος.

Χαρακτῆρας) χαράττω, sculpro, imprimo, tertia persona Præteriti Passiui κεχάραντο : vnde ὁ χαρακτῆρ Verbale, pag. 84, ver. 30.

Δόγματα) τὸ δόγμα, Verbale à δοκέω, aut potius inusitato themate δόκω, Præteritum Passiuum δέδογμαι : hinc δόγμα. pag. 84, ver. 26.

Παραδέσθαι) δέσθαι secundus Aoristus medius Infinitiuus à τίθεμαι, pag. 64, ver. 7, παρατίθεμαι, παραδέσθαι.

Ἔδξς) τὸ ἔδξς, τὸ ἔδξς, Crasis ἔδξς, vt τέιχξς.

Προλήψς) λαμβάνω, Futurum λήψω à λήβω, Præteritum Actiuum λέληφα, Passiuum λέλημαι, λέληται, Verbale ἡ λήψς, pag. 84, ver. 27. τὸ λήψεως, Accusatiuus Pluralis, τὰς λήψεας, λήψεις per Crasin : sic πρόληψς, τὰς πρόληψεας, Crasis πρόληψς, à Composito

ροῖτο προλαμβάνω.

Ἐξελόν[α]) ἐξαιρέω, eximo, simplex αἰρέω, secundus Aoristus capitur ab ἔλω, & est εἶλον, Participium ἐλῶν, ἐλόν[α], Compositum ἐξελῶν, ἐξελόν[α], Accusatiuus τὸν ἐξελόν[α].

Πρὸς δὴ τὸ μέγιστον ὄφελ[α] ἡμῖν ἡ ἐρημία παρέχεται, κατευναῖσθαι ἡμῶν τὰ πάθη, καὶ σχολιῶν διδῆσθαι λόγῳ, παντελῶς αὐτὰ τῆς ψυχῆς ἐκτεμεῖν.

Ad verò hoc maximam vtilitatem nobis solitudo præbet, consopiens nostras perturbationes, & otium dans rationi, omnino ipsas ex anima elidendi. C I E N.

Ad id autem assequendum solitudo grande operæpretium adfert, utpote quæ perturbationes animi consopire solita sit, spatiūque deinde indulgere, ut tatiocinationis ipsas stirpitus ex anima elidendi. B V D.

Πρὸς δὴ τὸ) ad id autem: dictionem Assequendum explicandi gratia posuit, quomodo solet Cicerone usurpare Prepositionem Ad, ut commodum subaudiatur Gerundium.

Μέγιστον) Superlatiuus à μέγας, pag. 84, ver. 3.

Ὄφελ[α]) vtilitas, nomen Neutrum, ut τῆχ[α].

Κατευναῖσθαι) σύν, cubile, συνάζω, sorpio, Compositum κατευναῖζω, Participiū κατευναῖζων, ἢ κατευναῖσθαι, utpote quæ consopire solita sit. Sæpius Imperfectum reddunt per Solet aut Consuevit.

Διδῆσθαι) Participium præsens Fœmininum à δίδωμι, pag. 68, ver. 26.

Ἐκτεμεῖν) τέμνω, secundus Aoristus ἔτεμον, pag. 115, ver. 31. Infinitiuus τεμεῖν: sic ἐκτέμνω, ἐκτεμεῖν.

Ὡς γὰρ τὰ θεία συνάλαγωνιστ' ἔστι κατὰ ψυχθέν[α], ὥς τως ἐπιθυμία, καὶ ὀργαί, καὶ φόβοι, καὶ λύπαι, τὰ ἰοβόλα τ' ψυχῆς κακὰ, κατευνασθέν[α] διὰ τ' ἡσυχίας, καὶ μὴ ἐξαγριαίνεσθαι.

νόμῳ αὐτῷ συνεχεῖ ἐρεθισμῷ, ἀκαταγωνιστότερα τῇ δύναμει τῶ λόγῳ γίνεσθαι).

C L E N. Vt enim feræ faciles superatu sunt permulsæ, sic concupiscentiæ, & iræ, & pauores, & mœrores, venefica animæ mala, consopita per quietem, & non exasperata assiduo irritamento, superabilia vi rationis fiunt.

B V D. *Vt autem feræ bestia blanda manu permulsæ, leni certamine superantur: ita libidines, pauores, mœrores, animæ venefica mala, consuetudine consopita, nec perpetuo irritamento efferata, eluctabilia deinde vi rationis fiunt.*

Ἐυκαταγώνισα) ἀγωνίζομαι, tertia persona præteriti ἠγώνισαι, Verbale ἀγωνισθῆς: pag. 84, ver. 30. Compositum καταγώνισος, superabilis, à καταγώνίζομαι, vinco, supero, ἀκαταγώνιστος, qui facile vincitur. Nam εὖ in compositis significat facile, proclive, pronū, bonum. vide sup. pag. 57, ver. 5, in δυσκἀθεκτοί.

Ἔστι) verbū Singulare iungitur Nomina. plurali Neut. generis θηρία more Attico, pag. 121, ver. 22.

Καταψήχθην) ψήχω, Futurum ψήξω, Præteritum ἔψηχα, Passivum ἔψηνται, ἔψηται, ἔψηκε, Aoristus primus ἔψήχθην, Participiū ὁ ψήχθεις, τὸ ψήχθεις, τῶ ψήχθεις. Plurale τὰ ψήχθεις, Compositum καταψήχθεις, à καταψήχω.

Ὀργαί) iræ. Non hoc est in Budæi versione, nec eodem ordine recenset ut habent Græca: verum scribarum & typographorum incuria, multa in huiusmodi & omittere solet, & confundere.

Ἰοβόλα) ἰός, venenum, ἰοβόλος, venenosus, quasi venena iaculans: à βάλλω, iacio. & monuimus in voce συμβόλαια, sup. pagin. 60, vers. 25. verbalia verbi βάλλω efferri per ο, ἰοβόλος, ut ἐκκβόλος, procul iaculans, Apollinis epitheton.

Κατα

Κατευνασθέντα) ἐυνάσω, Futurū ἐυνάσω, Præteritum
actiuū ἐύνακα, Passiuū ἐυνασμαι, ἐυνασαι, ἐυνασαι, Aor-
istis primus ἐυνάσθην, pag. 35, ver. 13. Participium
ἐϋνασθῆς, τὸ ἐϋνασθῆν, τὸ ἐϋνασθέντος, Plurale τὰ ἐϋνα-
σθέντα, Compositū κατευνασθέντα, à κατευνάσω, sopio.

Ἐξαγριαινόμηναι) ἄγριος, ferox, agrestis : inde ἄγριαί-
νω, ἄγριαίνομαι, Participium ἄγριαινόμενος, Compositi-
tum ἔξαγριαίνομαι, ἔξαγριαινόμενος, Neutrum plurale
ἔξαγριαινόμηναι, afferata: tamen est præsentis tempo-
ris: vide de hoc suprâ pag. 53, ver. 14.

Συνεχῆ) ὁ συνεχής, primæ declinationis Contra-
ctorum, τὸ συνεχέος, τὸ συνεχέος, Crasis συνεχῆ.

Ἐρεθισμῶ) ὁ ἐρεθισμός, Verbale ab ἐρεθίζω, factum à
prima persona Præteriti passivi, pag. 84, ver. 25.

Εὐκαταγωνισότερα) Cōparatiuus ab εὐκαταγωνιστός.

Διωάμει) ἡ διώαμις, primæ Declinationis Cōtra-
ctorum διωάμεως, τῇ διωάμει, Crasis διωάμει.

Γίνεται) tertia persona à γίνομαι, fio. Est rursus
verbum singulare cum Nominatiuo plurali ἰοβόλα
κακὰ, pag. 121, ver. 22.

Ἐς τὸν αἰῶνα τὸ χωρίον τοῦτον, οἷόν περ ἔστι καὶ τὸ ἡμέτε-
ρον, ἐπιμειξίας ἀνθρώπων ἀπηλλαγμένον, ὥς μὴ ὑπὸ μηδε-
νὸς τ' ἐξωθεν τὸ συνεχές δι' ἀσκήσεως διακόπτεται· ἀσκή-
σις δ' εὐσεβείας τὴν ψυχὴν ζέφει τοῖς θεοῖς διανοήμασι.

Sit igitur locus talis, qualis est & noster, congressu ho- C L E N.
minum liber, ut ne à nullo externorum assiduitas me-
ditationis interpelletur: meditatio autem pietatis ani-
mam nutrit diuinis cogitationibus.

Esto igitur locus aliquis huiusmodi, qualis hic noster, ita ab B V D.
hominum congressu liber, ut à nullo extraneorum irrumpente
assidua interpelletur meditatio: pietatis enim meditatio animam
diuinis cogitationibus alit.

e s

Ἐς τὸν

Ἔγω) Imperatiuus ab εἰμι, sum, pag. 98, ver. 18.

Οἶόν περ ἔστι) περ adiectio est syllabica, ὅσπερ pro ὅς, sic οἶόν περ pro οἶον. ἔστι accentū remittit ut Encliticū.

Καὶ τὸ ἡμέτερον) καὶ multis locis tanquā abundat.

Ἐπιμιξίας) μίγνυμι, misceo, Fut. μίξω à μίγω, Præterit. Ἀctiuum μέμιχα, Pass. μέμιγμαι, μέμιξαι: sic ab ἐπιμίγνυμι, id est, commercium habeo, fit ἐπιμέμιξαι: vnde nomen Verbale ἐπιμιξία, commercium, pag. 84, ver. 27.

Ἀπηλλαγμένον) ἀλλάττω, Futurum ἀλλάξω, Præteritum Ἀctiuum ἥλλαχα, Passiuum ἥλλαγμαι, Participium ἥλασμενός, Compositum ἀπηλλαγμένον, ab ἀπαλλάττομαι, discedo, liber sum. regit hoc verbum Genitiuum ἐπιμιξίας.

Ὡς) Infinitiuo iungitur: id quod imitatur Horatius, Ut melius quicquid erit pati, pro, ut patiaris.

Μὴ ἔπ' ὀμνόνος) Attici geminata gaudent negatione: vide Commentarios Budæi, μνόνος Genitiuus à μνόνεις. pag. 13, ver. 1.

Τῶν ἑξωθεν) ὁ ἑξωθεν, externus. Aduerbiū aduētū Articulorū tanquam Adiectiuū est, pag. 125, ver. 12.

Τὸ συνεχές τ' ἀσκήσεως) assiduū meditationis, id est, assiduitatē. Nusquā non obuia sunt adiectiua Neutra. Substantiuè capta, ὁ καὶ ἡ συνεχής, τὸ συνεχές.

Ἀσκήσιως) Genitiuus à Nominatiuo ἡ ἀσκησις, secundæ Declinationis Contractorum. Est verbale ab ἀσκέω, Futurum, ἀσκήσω, Præteritum Ἀctiuum ἥσκηκα, Passiuum ἥσκημαι, ἥσκησαι: hinc ἡ ἀσκησις, pag. 84, ver. 27.

Διακόπτεισθαι) κόπτω, διακόπτω, διακόπτομαι, interturbor, interpellor, Infinitiuus διακόπτεισθαι.

Εὐσεβ

Εὐσεβείας) Genitiuus à Nominatiuo ἢ εὐσεβεία,
ab Adiectiuiο εὐσεβής.

Τρέφει) τρέφω, τρέφεις, τρέφει, nutrio, alo.

Διανοήμασι) Dativus Pluralis à διανόημα, suprà
pagina 23, versu 2.

Τί ὅρ μακαριώτερον τῶ τὸν ἀγγέλων χορείαν ὃν γῆ μι-
μῆσθαι; εἰδὲν μὲν ἀρχομένης ἡμέρας εἰς δόχους ὁρμῶντα,
ἢ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς γεραίρειν τὸν κτίσαντα; εἴτα ἡλίχ κα-
θαρῶς διαλάμψαντες ἐπ' ἔργα θαπόμενον, πανταχῶς
αὐτῷ τῇ δόχῃ συμπάρεσσις, ἢ τοῖς ὕμνοις ὡς ἀλλοι
παραρτύνει τὰς ἐργασίας; τὸ γὰρ ἡλαρόν καὶ ἄλυπον τῷ ψυ-
χῇ κατὰ σῆμα, αἱ τῶ ὕμνων παρηγορίαι χαρίζοντες).

Quid igitur beatius Angelorum concentum in terra C L E N.
imitari? statim quidem incipiente die in preces exurgen-
tem, & hymnis, & canticis venerari Creantem? deinde
Sole purè resplendente, ad opera conuersum, vbiq;
ipsi precatione præsentē, & hymnis tanquam sale con-
dire actiones? Nam hilarem & alacrem animæ statum
hymnorum cohortationes largiuntur.

Ecquid igitur beatius, quàm hominem in terra concentum B V D.
Angelorum imitari? ineunte statim die in orationes ire, in hym-
nis & canticis Creatorem venerari? exinde Sole iam dilucescente
conuerti ad opera, nusquam sine oratione? deniq; canticis tanquam
sale condire actiones? Si quidem hilarem alacremq; animæ aqua-
bilitatem hymnica cohortamenta conferunt.

Μακαριώτερον) Comparatiuus à μακάριος.

Ἀγγέλων χορείαν) ὁ ἀγγελος tertiæ Declinationis,
ἢ χορεία secundæ.

Μιμῆσθαι) μιμέομαι primæ Coniugationis Circū
flexorū. Infinitivus μιμέεσθαι, Crasis μιμῆσθαι. Est
autem hoc loco Infinitivus cū casu, sumptus loco
nominis Genitiui casus, qui pēdeat à Cōparatiuo,
idcōq;

ideóq; adest Articulus afficiens hanc orationē μι-
μεῖσθαι τὸν ἀγγέλων χορείαν, hoc modo, τί μακαριώτε-
ρον ἢ μιμεῖσθαι τὸν ἀγγέλων χορείαν; quid beatius ipso
imitari Angelorum concentum? quid beatius hac
re, nempe imitari, &c. aut, quid beatius quàm imi-
tari Angelorum concentum?

Ἀρχομένης ἡμέρας) tempus ponitur in Genit. ἀρ-
χομαι, incipio, participium ἀρχόμενος, ἡ ἀρχομένη, ἡ
ἀρχομένης.

Εἰς εὐχάς) in preces, ἡ εὐχή, Secundæ decl. τὰς εὐχάς.

Ὀρμῶντα) ὀρμάω. Particip. ὀρμάω. Crasis ὀρμῶν, τῶ
ὀρμῶντῳ, τὸν ὀρμῶντα, cuius verbi significatum vi-
de in ὀρμῶντινα, sup. pag. 18, ver. 18. Interpres Infini-
tium reddidit Ire, quum potuisset relinquere par-
ticipium, & dicere euntem.

Ὑμνοῖς ἢ ὡδ' αἷς γεραίρεται) ὁ ὕμνος, Tertiæ declinat.
Datiuus pluralis τοῖς ὕμνοῖς. ἢ ὡδ' ἢ Secundæ declina-
tionis, Datiuus pluralis ταῖς ὡδ' αἷς.

Γεραίρεται) Infinitivus à γεραίρω.

Κτίσαντα) κτίζω, creo. Fut. κτίσω, Aoristus pri-
mus ἐκτίσα. Participium ὁ κτίσας, τῶ κτίσαντῳ, τὸν
κτίσαντα, eum qui creavit. de hoc vide sup. pag. 14,
in fine, in τὸς τεκόντας.

Καθαρῶς) ὁ καθαρὸς, purus ἢ καθαρῶν, & conuersio
i in σ, fit Adverbium καθαρῶς, purè, pag. 80, ver. 5.

Διαλάμψαντῳ) λάμπω, Futurum λάμψω. Aori-
stus primus ἐλάμψα, Participium ὁ λάμπας τῶ λάμ-
ψαντῳ, Compositum διαλάμψαντῳ, à διαλάμπω.
Cæterum Genitiui Græcis absolutè ponuntur pa-
gina 121, ver. 25.

Ἐπ' ἔργα) Apostrophos est ἐπὶ ἔργα, pag. 5, ver. 17.

Τραπόμει

Τραπόμνον) ῥέπω, Aoristus secundus ἔτραπον,
Medius ἔτραπόμην, Participium ῥαπόμνονθ.

Συμπαρέσσης) εἰμι, sum, Participium ὦρ, ἔσα, ὄρ,
Compositū παρῶρ, ἢ παρῆσα, τ' παρέσσης: deinde ad-
ditur & altera Præpositio, σὺν, συμπάρῆσα, συμπα-
ρέσσης. Verba verò ipsa sunt πάρεμι, & συμπάρεμι.

Ἄλατ) τὸ ἄλας, sal, τῆ ἄλατθ, ἡ ἄλατι.

Παραρτύνειν) ἀρτύω, παραρτύνω, condio. Sæpe quidē
Præpositio nihil addit significationi simplicis: ta-
men παρὰ sic multis locis accipitur, vt significet
obiter quid fieri, & dum aliud agimus, παραρτύνειν
τὰς ἐργασίας τοῖς ὕμνοις, quasi dicat, dum opus faci-
mus, obiter hymnos decantare.

Ἐργασίας) ἐργάζομαι, Præteritum εἰργασμαι, εἰργα-
σαι: vnde Verbale ἡ ἐργασία, pag. 84, ver. 27. Secun-
dæ declinationis. Accusatiuus pluralis, ἐργασίας.

Ἄλυπον) λύπη, dolor: inde Adiectivum ἄλυπθ,
dolore carens, sine tristitia, iucundus.

Κατάσκημα) statum, habitum, Verbale à καθίσκημι,
id est, constituo, pag. 84, ver. 23. quod etiam signi-
ficat componere, pacatum & tranquillū reddere.
vnde Interpres κατάσκημα vertit æquabilitatem.
Simplex est ἵσκημι, Futurum, σήσω, Præteritum acti-
uum ἔσκηκα, pro ἔσκηκα, Pass. ἔσκαμαι. Verbale σῆμα, sic
à composito καθίσκημι, fit κατάσκημα per η, quasi de-
duceretur non à Præterito passiuo Verbi in μι, sed
Verbi circumflexi, σάω, Futurum σήσω, Præteritum
actiuū ἔσκηκα, Pass. ἔσκημαι: vnde τὸ σῆμα. sic à κατὰ-
σάω, fit κατάσκημα. de istiusmodi vide notata in In-
stitutionibus, pag. 110, in verbo ἔχω, ver. 14.

Παρηγορία) ἀγορά, concio, locus ipse, & ipsa ora-
tio.

tio. Quæ hinc deducuntur mutant α in η, κατηγορία, ἀλληγορία, προσηγορία: sic παρηγορία, Plurale αἱ παρηγορίαι.

Χαρίζον))tertia pluralis, à verbo χαρίζομαι.

Ἡσυχία ἔρ ἀρχὴ καθάρσεως τῆ ψυχῆ, μήτε γλώττης λαλῆσεως τὰ τῷ ἀνθρώπῳ, μήτε ὀφθαλμῶν δὲ χροίας σωματῶν καὶ συμμετρίας περισκοπῶν, μήτε ἀκοῆς τῷ τόνῳ τῆς ψυχῆς ὀκλυδῆσεως, ἢ ἀκροάσει μελῶν πρὸς ἡδονῶν πεποιημένων, μήτε ῥήμασι διτραπέλων καὶ γελοιασῶν ἀνθρώπου· ὁ μάλιστα λυεῖν τῆς ψυχῆς τὸν τόνον πέφυκε.

C L E N.

Quies ergo principium expiationis animæ, neque lingua loquente res hominum, neq; oculis niditos colores corporum & proportiones circumspectantibus, neque auditu vigorem animi dissolvente, in auscultatione carminum ad voluptatem factorum, neque verbis scurrilium & ridiculorum hominum: quod maximè frangere animi intentionem naturum est.

B V D.

Quietus igitur status animæ expiationis auspiciatus est, quum nec lingua loquitur quæ ad homines pertinent, nec oculi colorum nitores circumspectant in corporibus, nec concinnè accommodatas membrorum proportionem: quum nec aures animæ intentionem elanguescere faciunt, auscultandis ipse modulamentis distenta, ad voluptatem ciendam accommodatis, nec facetorum hominum ridiculis aut scurrilibus dictis: quæ res maximè comparata est frangenda animæ intentioni.

Ἀρχὴ) principium, & origo: nam Verbum ἀρχὴν etiam significat originem esse & autorem.

Καθάρσεως) ἢ καθάρσις, Verbale à secunda persona Præteriti passivi καθάρσαι, pag 87, ver. 27, à καθάίρω, purgo.

Λαλῆσεως) λαλέω, loquor, Participium λαλῶν, ἢ λαλῆσα.

Τὰ τῷ ἀνθρώπῳ) res hominū, aut ea quæ ad homines

mines pertinet. In articulo enim neutro, dum iungitur Genitiuo, subaudiendum est id quod maxime conuenit, τὰ τῶν φίλων κοινὰ, res amicorum sunt communes, aut bona amicorū, siue facultates eorum, & quæcunque ad ipsos pertinent.

Εὐχροίας) χροιά, color, εὐχροια, bonus color, Secundæ declinationis.

Σωμάτων) τὸ σῶμα, τὸ σῶμα τῶν, τῶν σωμάτων.

Συμμετρίας) μέτρον, mensura, modus, mediocritas, inde ἡ συμμετρία, Secundæ declinationis, symmetria, proportio.

Περικοπέντων) σκοπέω, Participium σκοπέων, τὸ σκοπέοντος, Crasis σκοπέντος, τῶν σκοπέντων: inde περι-σκοπέντων, à περισκοπέω.

Ἀκοῆς) ἀκῶ, audio, secundus Aoristus esset ἤκοον: inde nomē Verbale, ἡ ἀκοή, τῆς ἀκοῆς, per o penultimā.

Τόνου) τένω, tendo, inde ὁ τόνος, tonus, contentio, vigor.

Ἐκλύσεως) λύω, ἐκλύω, Partic. ἐκλύων, ἡ ἐκλύουσα, ἡ ἐκλύουσα. est autem ἐκλύω, dissoluo, & viribus destituo, pro quo interpres, facio elanguescere.

Ἀκροάσει) ἀκροάομαι, audio, Verbale, ἡ ἀκρόασις, factum à secunda persona Præteriti passiuī, pag. 84, ver. 27, τῆς ἀκροάσεως, Secundæ declinationis contractorum, Dativus, τῇ ἀκροάσει, Crasis ἀκροάσει.

Μελῶν) τὸ μέλος, carmen, canticum, τὸ μέλος, τῶν μελῶν, Crasis μελῶν, Primæ declinationis contractorum.

Πεποιημένων) à ποιέω, facio, Passiuum, ποιέομαι, Præteritum, πεποίημαι, Participium πεποιημένον.

ῥήμασι) ῥάω, inusitatum verbū, id est, dico, Fut. ῥίσω,

ῥήσω, Præteritum Ἀετιuum ἑρρήκα, Passiuū, ἑρρήμαι, Verbale, τὸ ῥήμα, ἢ ῥήματι, ἢ ῥήματι, Dativus pluralis τοῖς ῥήμασι. additur ν, ob vocalem sequentem, ῥήμασιν δὲ τραπελῶν, pag. 22, ver. 20.

Εὐτραπέλῶν) τρέπω, verto: inde τραπελὸς, mutabilis per α, pag. 26, ver. 21. siquidem secundus Aoristus effertur per illam vocalē, ἑτραπορ, hinc δὲ τράπελος, comis, facetus: quam vocē Basilii in malam partem accipit, sequutus Apostolum Paulū in Epistola ad Ephesios capite quinto, ubi sumit δὲ τραπελίαν pro scurrilitate, quæ Christianos non deceat.

Γελοιασῶν) γελοιάζω, risum moueo, tertia persona Præteriti pass. γεγελοιάσαι, Verbale γελοιασῆς, pag. 84, ver. 30. τῷ γελοιασῷ, primæ Declinat. Genitiuus pluralis, ἢ γελοιασῶν.

Ὁ) quod, siue quæ res, nempe scurrilia dicta, est articulus subiunctiuus neutri generis.

Μάλιστα) maximè, Superlatiuus aduerbialis.

Λύειν) λύω, soluo, Infinitiuus λύειν, soluere.

Πέφυκε) φύω, Futurum, φύσω, Præteritum πέφυκα, πέφυκας, πέφυκε, id est, natura comparatū est, siue natum est, quemadmodum dixit Ouidius, At rubus & sentes tantummodò lædere natæ: id est, quæ ex naturæ pronitate & aptitudine solent lædere.

Νῆς μὲν γὰρ μὴ σκεδαννύμενη ἐπὶ τὰ ἔξω, μηδ' ἐπὶ τοῖς αἰσθητοῖς ἐπὶ τὸν κόσμον διαχέμενος, ἐπάσχει μὲν πρὸς ἑαυτὴν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πρὸς τὴν θεὸν ἐννοίαν ἀναβαίνει.

C L E N. Mens quidem enim non dispersa ad externa, neque à sensoriis in mundum diffusa, redit quidem ad seipsam: per seipsam verò ad Dei notionem ascendit.

B V D. Quippe mens nec extrorsus dissipata, nec in mundum per sensoria

foria diffusa, ad sese ipsa redit, μόχque suo pte nutu ad Dei no-
tionem euadit.

Μὲν γ) vertes aptissimè, siquidem nos ruditati
consulentes, diximus, quidem enim.

Σκεδαννύμεν (Θ) Participium à σκεδάννυμαι.

Ἐπὶ τὰ ἔξω) ad ea quæ foris sunt: est Articulus
iunctus Aduerbio, vt τὰ ἄνω, τὰ κάτω, sup. pagina
51, in fine.

Αἰσθῆναι (ήριον) αἰσθάνομαι, sentio, tēpora capit ab
αἰσθέομαι, pag. 104. versu 18. finge vocem actiuam
αἰσθέω, Futurum αἰσθήσω, Præteritū actiuū, ἦσθηκα,
Passi. ἦσθημαι, ἦσθησαι, ἦσθη. vnde ablato incre-
mento, hoc est redeunte η in αι, & ultimā verten-
do in τέλειον, fit nomen Verbale, pag. 84. vers. 30. τὸ
αἰσθῆναι, sensorium & sedes sensuum.

Διαχεόμεν (Θ) Participium à διαχέομαι, à διαχέω,
à χέω.

Ἐπάνεισι) εἶμι, εἶς, εἶσι, eo, is, it, pag. 99, vers. 17. ἀνείμι
Compositum: deinde ἐπάνημι, ἐπάνεις, ἐπάνεισι, duæ
sunt Præpositiones, ἐπὶ & ἀνά.

Δ᾽ ἐαυτῷ) διὰ ἐαυτῷ, Apostrophos est.

Ἐννοιαρ) νοέω, intelligo, νόος, mens. Hinc mul-
ta fiunt substantiua præsidio Præpositionum,
quorum omnium penultima est diphthongus,
ἡ ἐπίνοια, πρόνοια, ὑπόνοια: sic ἔννοια, notio, ab ἐννοέω,
considero, intelligo.

Ἀναβαίνει) βαίνω, eo, vado, ἀναβαίνω, ascēdo, euado.

Κακύνω (Θ) κάλλει περιλαμπρόμενός τε καὶ ἐλαμπρό-
μεν (Θ) καὶ αὐτῆς φύσεως λήθην λαμβάνει, μήτε πρὸς ἴσο-
φῆς φροντίδα, μήτε πρὸς περιβολαίωρ μέριμνα, τὴν ψυ-
χὴν καθελκόμεν (Θ).

f Et illo,

C I E N. Et illo decore circumlustratâq; & illustrata, etiâ ipsius naturæ obliuionem capit, neq; ad cibi curam, neque ad vestimentorum sollicitudinem animum detrahens.

B V D. *Quo fit ut illo decore illustratus vndiq; intellectus, atq; supernè illuminatus, naturæ quoq; ipsius obliuione capiatur, nec ad cibi iam curam demittat animam, nec ad amictus anxietatem.*

Κἀκείνω) Crasis pro καὶ ὀκείνω, pag. 98, ver. 3.

Κάλλει) Crasis è Dativio κάλλει, Nominatiuus, τὸ κάλλος, ἢ κάλλεος, primæ declinationis cōtractorū.

Περιλαμβάνός τε ἢ ἐλλαμπόμεν) Harum particularū est ordo, ut τε præcedat, ἢ sequatur: apud Latinos autē in prosa Coniunctio Que secundum obtinet locum: at in carmine Græcorū more Que præcedere potest: - Μολέq; & μότες insuper altos Improfuit, regémq; dedit. Est autem particula τε ex Encliticis, & accentum remittit, pag. 121, ver. 1.

Περιλαμβάν) Participium à περιλάμπομαι, à περιλάμπω. id est, vndiq; illustro, splendore & lumine circumfundo & collustro. Simplex est λάμπω.

Ἐλλαμπόμεν) Participium ab ἐλάμπομαι, id est, diuinitus doceor & illuminor, à Πρæposit. ἐν & λάμπομαι: sed migrat ν in λ, propter λ sequens pag. 115, ver. 21. in σύρρίγνυα.

Φύσεως) φύω, secunda persona Præteriti passiuī, πέφυσαι: vnde Verbale ἡ φύσις. pag. 84, ver. 27. τῇ φύσεως, Secundæ declinationis cōtractorum.

Λήθην) ἡ λήθη, Secūde declinatiōis. obliuio, lethe. à λήθω, lateo, pro quo tamen usurpatū est λαντάνο.

Λαμβάνει) accipit, à λαμβάνω.

Τροφῆς) ἡ τροφή, nutritio, ἢ τροφή, esca, cibus, Secundæ declinationis.

Περὶ

Περὶ βολαίων) βάλλω: inde περιβάλλω, induo, περι-
βολή, vestis, τὸ περιβάλλαιον, idem, Tertiæ declinatio-
nis, de hoc vide sup. pag. 60, ver. 26. in συμβόλαια.

Μέριμναν) Accusatiuus est ab ἡ μέριμνα, Secundæ
declinationis.

Καθελκόμενος) ἔλκω, traho, καθέλκω, deorsum traho,
à καὶ Præpositione Pass. καθέλκομαι, Participium
καθελκόμενος, ἐστὶ; Passiuorum more dictū, καθελ-
κόμενος τὴν ψυχὴν, detractus animā, per Synecdo-
chen, id est, habens animam detractam, vt fractus
membra, pag. 124, ver. 8. aut Verbum passiuum ca-
pitur Actiuè καθελκόμενος, detrahēs & demittens,
id quod Atticis creberrimum est.

Ἀλλὰ σχολῶν ἀπὸ τῆς γνῆνως φροντίζων ἄγων, τὴν πᾶσαν
αὐτὸς ἀσχολήν ἐπὶ τὴν κτῆσιν τῆς αἰωνίου ἀγαθῶς μετατίθη-
σι, πῶς μὲν καὶ ὁρθῶς ἡ αὐτῶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ ἀνδρεία,
πῶς ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ φρόνησις, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀρεταί, ὅσαι
ταῖς γυνικαῖς ταύταις ἐποδιδραμεύειν, καθηκόντως ἐκα-
στα ἐπιτελεῖν τῶν καὶ τῆς βίῃς ἐποβάλλουσι (ὧς) ἀσχολεύω.

Sed otium à terrenis curis agens, omne suum studium **C L E N.**
ad acquisitionem æternorum bonorum traducit, quomo-
do quidem rectè præstetur ipsi temperantia & fortitudo:
quomodo verò iustitia & prudentia, & reliquæ virtutes,
quotquot sub generales has distributæ, decenter singula
exequi in vita admonent studiosum.

Quippe qui à terrenarum rerum cura immunis & feriatus, **B V D.**
omne suum studium ad ea bona traducat, quæ magno certamine
queruntur: id enim assequi conatur, quo numeros omnes fortitudi-
nis temperantiæq; impleat, quo iustitiam, prudentiam, ceterasq;
virtutes absolutè excolat, aliasq; insuper, quæ sub hac genera di-
stributæ, virum studiosum cōmone faciunt, vt cuncta officiosè exe-
quatur, ad vitam rectè atq; ordine institucndum.

f 2

Γνῆνως

Γῆνωρ) γῆ, terra, ὁ γῆν' Θ, terrenus.

Ἄγωρ) Participium ab ἄγω: at ἄγων, Nomen, id est, certamen.

Πᾶσαρ) ὁ πᾶς, ἡ πᾶσα, Accusat. τὴν πᾶσαρ,

Κτήσιρ) κτάομαι, acquiro, Futurū κτήσομαι, Præteritum κέκτημαι, κέκτησαι, Verbale ἡ κτήσις, pag. 84. vers. 27. secundæ Declinat. Contractorum.

Αἰωνίωρ ἀγαθῶρ) hanc lectionem sequuti, vertimus Aeternorum bonorum. Budæus Aldino usus exemplari, ἀγωνίωρ ἀγαθῶρ interpretatus est, Bona quæ magno certamine quærentur. ab ἄγων, id est, certamen, fit ἀγωνί' Θ, quasi dicas, in certamine positus, & de quo certatur.

Μετατίθησι) τίθημι, τίθης, τίθησι, pag. 60, vers. 22.

Compositum μετατίθημι, muto, trāsféro, traduco,

κατορθώδῃ (ὀρθός, rectus. ὀρθόω, dirigo, erigo. Sunt verò plurima Verba tertiæ Coniugationis, Circumflexorum, quæ formantur à Nominibus in ὄς, δίκαι' Θ, δικάιόω: κακός, κακόω: ἄργυρ' Θ, ἀργυρόω, &c. sic ὀρθός, ὀρθόω: vnde κατορθόω, Futurum ὀρθώσω, Præterit. Actiuum ὦρθωκα, Passiu. ὦρθωμαι, ὦρθωσαι, ὦρθω), Aoristus primus, ὦρθώδην, Subiunctiuus ἐάν, ὀρθώδῃ, ὀρθώδῃς, ὀρθώδῃ, Compositum κατορθώδῃ, à Verbo κατορθόω, id est, rectè & cum virtute aliquid gero. à quo Verbale κατορθώμα, officium, res benè gesta & cum virtute.

Κατορθώδῃ αὐτῷ) rectè geratur ipsi, id est, ab ipso. Græci Passiuus tribuunt Dativum, qui exponitur per Genitium intercedente Præpositione ὑπό, vt πεποίνῃ μοι τὸ, pro ὑπ' ἐμῶ. Sic Cicero, Et si mihi nullo modo probantur, id est, à me. & ita
in reli

in reliquis quæ apud Latinos Græcorum imitatione dicta sunt. Interpres vim huius Verbi κατ'ορθωθῆ reddidit, versa oratione Passiua in Actiuam, numeros omnes impleat, pro numeris omnibus impleatur, & absolutè præstetur.

Σωφροσύνη) Ab Adiectiui nominis casu in os, siue Nominatiuo, siue Genitiuo, proficiscuntur Substantiua in ύνη, δίκαιος, iustus, δικαιοσύνη, iustitia. sed quoties deducuntur à communibus in ων, quorum Genitiuus in ονος, duæ tolluntur literæ ο & ν per synacopen, ὁ καὶ ἐλεήμων, misericors, ἡ καὶ τῆς ἐλεήμονος: vnde ἡ ἐλεημοσύνη, misericordia, elemosyna, pro ἐλεημονοσύνη. sic σώφρων, temperans, ἡ σώφρων, σωφροσύνη, pro σωφρονοσύνη, &c.

Ἀνδρία) ἀνὴρ, vir, Genitiuus ἀνδρός, pag. 12, versu 3. hinc ἀνδρία, vt ab ἄπειρος, ἀπείθεια, sup. pag. 35, ver. 17, & sup. pag. 47, ver. 1, in voce πρὸς σωτηρίαν.

Φρόνησις) φρονέω, φρονήσω, πεφρόνηκα, πεφρόνημαι, πεφρόνησαι: vnde ἡ φρόνησις, Verbale, pag. 84, ver. 27.

Λοιπαί) λείπω, linquo, ε, in ο, λοιπος, reliquus.

Γενικαῖς) γένος, genus, ὁ γενικός, generalis.

ὑποδιαίρεσθαι) αἰρέω, διαίρεω, diuido, separo, διαίρεομαι, Participium διαιρέμενος, crasis διαιρέμενος, à Præpositione διὰ: deinde præfigitur ὑπό altera Præpositio, ὑποδιαίρεω, Partic pass. præsentis, Temporis ὑποδιαίρεμενος, quod hic ponitur cum Datiuo ταῖς γυνikaῖς ταῦταις propter Præpositionem ὑπό. Exemplaria non Participium habebant ὑποδιαιρέμενοι, sed Verbum ὑποδιαίρυν, id quod nō perinde quadrat: ideóque reposuimus Participium, maximè freti Budæi versione, qui Participio vltus

f 3 est,

est distributæ, non autem Verbo, distribuuntur.

Καθηκόντως) ἥκω, inde καθήκω, & καθήκει, decet, conuenit, & καθήκοι Participium neutri Generis, id est, officium quod cōuenit, τ καθήκοντος, τ καθηκόντων, in σ conuerso, pag. 80, ver. 5. Aduerbium καθηκόντως, officiosè, vt decet.

Ἐπιτελεῖν) τελέω, ἐπιτελέω, exequor, perago, Infinitiuus ἐπιτελέειν, crasis ἐπιτελεῖν.

Τῶν κτλ τ βίον) eorum quæ ad vitam pertinent, quæ in vita gerenda sunt. Verùm antea satis dictū est de Articulo, qui afficit Præpositionem cū Casu, sup. pag. 20, ver. 23.

ὑποβάλλωσι) βάλλω, ὑποβάλλω, suggero, admoneo.

Μεγίστη ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν τ καθήκοντος εὐρεσιν καὶ ἡ μελέτη τ θεοπνεύτων γραφῶν.

CLEN. Maxima porrò via ad officij inuentionem, & meditatio diuinitus inspiratarum scripturarum.

BVD. Maxima porrò viarum ad veri inuestigationem ferentium, meditatio est scripturarum diuinitus inspiratarum.

Μεγίστη) μέγας, magnus, μέγιστος, maximus, pag. 84, ver. 3.

Καθηκόντως) τὸ καθήκοι, officiū paulò antè dicimus.

Εὐρεσιν) εὐρίσκω, inuenio, Τέρον capit ab εὐρέω, Futurum εὐρήσω, Præteritum Actiuum εὐρηκα, Passiuum εὐρημαι, εὐρίσκει: vnde esset Verbale ἡ εὐρησις per η, vt ποιέω, ποιεῖν, ποίησις: scribitur tamen εὐρεσις, per ε, tanquam à Præterito Passiuo Verborum in μι, cuius penultima semper est breuis, pag. 74, ver. 26. finge verbum in μι εὐρημι, Præteritum Passiuū, εὐρεμαι, εὐρεσαι, vnde ἡ εὐρεσις. vide de hoc pag. 110, ver. 15. in verbo ἔχω. Quāquam & alioqui
in Ver

in Verbalibus istis, non perpetuò penultima vocalis est eadem, quæ in Verbis. à $\alpha\pi\acute{\epsilon}\rho\omega$ Præteritū Passivum est $\acute{\epsilon}\sigma\sigma\alpha\rho\mu\alpha\iota$ per α , tamen Verbale scribitur per ϵ , $\tau\acute{o}\ \alpha\pi\acute{\epsilon}\rho\mu\alpha$, non autem $\alpha\pi\acute{\alpha}\rho\mu\alpha$.

$\Theta\epsilon\omicron\pi\nu\epsilon\acute{\upsilon}\varsigma\omega\rho$) $\omega\nu\acute{\epsilon}\omega$, Futurum $\omega\nu\epsilon\acute{\upsilon}\sigma\omega$, Præteritum Activum $\omega\acute{\epsilon}\pi\nu\sigma\upsilon\kappa\alpha$, Pass. $\omega\acute{\epsilon}\pi\nu\sigma\upsilon\mu\alpha\iota$, unde $\tau\acute{o}\ \omega\nu\epsilon\acute{\upsilon}\mu\alpha$, tertia persona $\omega\acute{\epsilon}\pi\nu\sigma\upsilon\varsigma\alpha\iota$, hinc $\omega\nu\sigma\upsilon\varsigma\acute{o}\varsigma$, à quo $\delta\epsilon\acute{o}\pi\nu\sigma\upsilon\varsigma\ \Theta$, à Deo inspiratus, qua voce Paulus utitur Epistola posteriore ad Timotheum, capite tertio, $\omega\acute{\alpha}\varsigma$, inquit, $\gamma\rho\alpha\phi\acute{\eta}\ \delta\epsilon\acute{o}\pi\nu\sigma\upsilon\varsigma\ \Theta$, omnis Scriptura diuinitus inspirata. Licet autē Verbalia illa in $\tau\acute{o}\varsigma$, facta ex tertia persona syllabam ultimam acuant, tamē quoties aduenit compositio ex nomine, aut particulis α , $\epsilon\nu$, $\delta\upsilon\varsigma$, & consimilibus, solet Accentus retrahi in antepenultimā, $\lambda\eta\pi\acute{\iota}\delta\acute{o}\varsigma$, $\delta\epsilon\acute{o}\lambda\eta\pi\acute{\iota}\delta\acute{o}\varsigma$: $\delta\lambda\alpha\mu\alpha\varsigma\acute{o}\varsigma$, $\acute{\alpha}\delta\acute{\alpha}\mu\alpha\varsigma\ \Theta$: $\gamma\nu\omega\varsigma\acute{o}\varsigma$, $\acute{\epsilon}\nu\gamma\nu\omega\varsigma\ \Theta$: $\kappa\iota\nu\acute{\eta}\delta\acute{o}\varsigma$, $\delta\iota\nu\sigma\kappa\acute{\iota}\nu\acute{\eta}\ \Theta$: sic diceretur $\omega\nu\sigma\upsilon\varsigma\acute{o}\varsigma$, nō $\omega\nu\epsilon\acute{\upsilon}\varsigma\ \Theta$, tamē $\delta\epsilon\acute{o}\pi\nu\sigma\upsilon\varsigma\acute{o}\varsigma$, nō $\delta\epsilon\omicron\pi\nu\sigma\upsilon\varsigma\acute{o}\varsigma$. Quod autem scribimus $\omega\nu\epsilon\acute{\upsilon}\mu\alpha$ sine σ , & $\delta\epsilon\acute{o}\pi\nu\sigma\upsilon\varsigma\ \Theta$ per σ , id pendet ex autorum usu. Nam quemadmodū in sexta Coniugatione, Præteritum Passivū partim asciscit σ ante $\mu\alpha\iota$, partim nō asciscit, pag. 34, ver. 23. ita observandū est quid apud autores obtineat, qui eiusden quoque verbi vnā personam efferunt per σ , & similiter illinc deducta Verbalia, quum contrā cæterarum personarum Verbalia sine σ formentur: de quibus in uniuersum nō est præcipiendū, nisi ut scriptorum vestigiis insistamus. unde ut Grāmaticorū Canones profecti sunt, ita & quicquid à legitima ratione videtur deflectere, illorum autoritate & usu nititur.

$\Gamma\rho\alpha\phi\acute{\omega}\rho$) ἢ $\gamma\rho\alpha\phi\acute{\eta}$, scriptura à Verbo $\gamma\rho\acute{\alpha}\phi\omega$, scribo.

f 4

Ep

Ἐν ταύταις ὧ καὶ αἱ τὴν πράξεω ὑποθήκαι εὐρίσκοντο, καὶ οἱ βίοι τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι, παραδεδομένοι, οἷον εἰκόνες τινὲς ἐμφυχοὶ τῆς ἡγίας τοῦ θεοῦ πολιτείας ὧς μιμήματι τῶν ἀγαθῶν ἔργων πρόκεινται.

C L E N. In his enim & actionum præcepta reperiuntur, & vitæ beatorum virorum perscriptæ traditæ, tanquam imagines quædam animatæ secundum Deum cōuersationis, imitationi bonorum operum proponuntur.

B V D. Quandoquidem in his quum rerum agendarum præcepta reperiuntur, tum beatorum hominum vitæ memoriæ proditæ ac perscriptæ, tanquam simulacra quædam animata proposita sunt vitæ ad normam diuinam institutæ, in quidem qui bonorum operum exemplaria imitari cupiunt.

Τάυταις) Dativus pluralis Fœminini Demonstrativi αὐτή, pag. 76, ver. 31.

Πράξεω) πράττω, πράξω, πέπραχα, πέπραγμαι, πέπραξαι, Verbale ἡ πράξις, pag. 84, ver. 27. τὴν πράξεω, τὴν πράξεω.

ὑποθήκαι) ὑποτίθεμαι, admoneo, do consilium: ὑπόθεσις, consilium, præceptum. Et quemadmodum à Simplicio τίθεμι vel τίθεμαι dicitur θέσις: & sic à Compositis eiusdem formæ Nomina ἀποθέσις, ἐπιθέσις, ὑποθέσις, &c.

Ἀνδρῶν) Genitivus pluralis ab ἀνὴρ, τὸ ἀνδρὸς.

Ἀνάγραπτοι) γράφω, scribo, ἀναγράφω, in acta refero, perscribo, literis prodo, publico per scripturam. Futurum γράψω, Præteritum Activum γέγραφα, Passivum γέγραμμαι, γέγραφαί, γέγραπτο. Verbale γραπτός, pagin. 84. versu 30. Compositum ἀνάγραπτος. Accentu in antepenulti. retracto. vide quæ notauimus de hoc supra pagi. 87, versu 5, in voce θεοπνεύτων.

Παρά

Παραδεδόμενοι) δίδωμι, Præteritum passivum δέδομαι, pag. 67. ver. 16. Participium δεδομένον. Compositum παραδεδομένον à παραδίδωμι.

Οἷον) οἷον, qualis, Neutrum οἷον adverbiascit, id est, qualiter, velut, tanquam, sup. pag. 52, ver. 9. in πυκνά.

Εἰκόνες τινές ἐμφυχοί) ἢ εἰκῶν, αἱ εἰκόνες. Adiectivum ἐμφυχοί, Communis generis, pagina 81, versu 7.

Ἐμφυχοί) ψυχὴ, animus, anima, ἐμφυχον, animatus, ex Præpositione ἐν: suprâ pagina 43, versu 3. in ἐνοικα πάθη.

Τῆς κατὰ θεὸν πολιτείας) vitæ ad normam diuinam institutæ: sic interpretes habet expressa vi Articuli per Participium. de hoc sup. pag. 20, ver. 13. in Τὸν μετ' ἡμῶν βίον.

Πολιτείας) πόλις, ciuitas, πολίτης, ciuis, πολιτεύομαι, in republica viuo, πολιτεία, respublica, & vitæ ratio, siue viuendi institutum, genus traducendæ vitæ.

Μιμήματι) μιμεόμαι, imitor, Præterit. μεμίμημαι, Verbale nomē τὸ μίμημα, Imitatio, pag. 84, ver. 25, & μιμήματι, ὅδ' μιμήματι, id est, imitationi, quasi dicat ad imitationem & ad imitandum proponuntur. ita quidem habent exemplaria, non tamen videtur alienum, si legas ὅδ' μιμητῆ, id est, imitatori. ad quam lectionem vaide accedit versio Budæi, Is quidem, inquit, qui bonorum operum exemplaria imitari cupiunt: nisi quòd numerum mutauit. est autem μιμητῆ à Nominatiuo ὁ μιμητὴς, primæ Declinationis: Verbale factum à tertia persona Præterit.

f s

na Præter

na Præteriti passivi, μεμίμη), pag. 84, ver. 30.

Πρόκειν) κείμαι, pag. 101, versu 27. tertia persona pluralis κείν), Compositum πρόκειν) à πρόκειμαι.

Καί τοίνυν περὶ ὅπερ ἂν ἕκαστος ὀνδεῶς ἔχοντος ἑαυτοῦ αἰσθάνη), ἐκείνῳ προσδιατρίβω, οἷον ἀπό τινος κοινῆς ἰατρείας, τὸ πρόσφορον εὐρίσκει ὅδ' ἀρρώστῳ μάλιστα φάρμακον.

C L E N. Et igitur in quocunque vnusquisq; indigenter habentem seipsum senserit, illi immorans, tanquam ab aliqua communi officina medecinæ, aptum inuenit infirmitati pharmacum.

B V D. Proinde in qua re quisq; nostrum senserit se eo quod oportet defici, in illo assidue incumbens, tanquam ab officina quadam medicinæ appositum suæ infirmitati medicamentum inuenire poterit.

Ὀνδεῶς) ὀλέσμαι, indigeo, ὀνδεὴς, indigens. τὸ ὀνδέος. τὸ ὀνδέω, & per crasin ὀνδέω: à quo Aduerbium migrante ν in σ, pag. 80, ver. 5. ὀνδεῶς, indigenter, si ita loqui liceat.

Ὀνδεῶς ἔχοντος) plurimus vsus est Verbi ἔχω, cum Aduerbiis: καλῶς ἔχω, bene habeo: κακῶς ἔχω, malè valeo. sic hoc loco ὀνδεῶς ἔχω, indigenter habeo, id est, indigeo. est autem ἔχοντος, Genitiuus Participij præsentis ἔχω.

Αἰσθάνη) Subiunct. vt τύπη), ab αἰσθάνομαι, sentio. ponuntur autem Verba sentiendi cum Genitiuo, pag. 122, ver. 12. αἰσθάνη ἑαυτοῦ ὀνδεῶς ἔχοντος, sentiat seipsum indigenter habentem, hoc est, sentiat se indigere & defici.

Προσδιατρίβω) τρίβω, διατρίβω, προσδιατρίβω, immoror, versor cum aliquo, regit Datium propter Præpositionem πρὸς, pag. 125, ver. 17. inde Participium προσδιατρίβω.

Ἰατρεία

ἰατρεία) ἰάομαι, medeor, Futurū ἰάσομαι, Præteritum ἰάμαι, ἰάσαι, ἰά. vnde ἰατρός, pag. 84, ver. 30. præmiū medici, & τὸ ἰατρεῖον, officina medicorū τὴν ἰατρείαν.

Πρόσφορος) φέρω, προσφέρω, adfero, πρόσφορος, qui aptè & cōmodè adfertur, adhibetur, id est, aptus, appositus.

Ἀρρώστῳ) ῥώννυμι, pagina 115, versu 3. valeo & sanus sum. Tempora sumuntur à ῥώω, Futurum ῥώσω, Præterit. Actiuum ῥώωκα, Passiuum, ῥώομαι, ῥώσασαι, ῥώω, Verbale ῥωτός, & adiectione literæ σ, est ῥωτός: deinde per α priuatiuam particulam ἄρρωτος, infirmus, per genitiuum ῥῳ. nam vt ratione Augmenti geminatur ῥῳ, ῥίπτω, ῥρίπτω, pagina 90, versu 25. & ratione Præpositionis ῥέω, ἐπιῥέω, pagina 114, versu 22. sic etiam aduentu particulæ priuatiuæ, ῥητός, ἄρρητος, & hoc loco ῥωτός, ἄρρωτος. Ab ἄρρωτος fit Verbum ἄρρωτέω, sum infirmus, Futurum ἄρρώτησω, Præteritum Actiuum ἄρρώτηκα, Passiuum ἄρρώτημαι: vnde ablato incremento fit Verbale τὸ ἄρρώτημα, pagina 84, versu 30. τὴν ἄρρώτησιν, ἢ ἄρρώτηματι, id est, infirmitati.

Καὶ ὁ μὲν ἐραστὴς τῆς σωφροσύνης, τὴν περὶ τῆς ἰωσήφ ιστορίαν συνεχῶς ἀνεκρίνας, καὶ παρ' αὐτῆς τὰς σωφρονικὰς διδασκαλίας πλάττων, εὐείσκητον αὐτὸν ὅτι μόνον ἐκκρατῶς πρὸς ἡδονὰς ἔχοντα, ἀλλὰ καὶ ὁκνητῶς πρὸς ἀρετὴν διακείμενον.

Et quidem amator temperantiæ, de Ioseph historiam assidue euoluit, & ab eo temperantiæ plenas perdocetur actiones, reperiens ipsum non solum temperanter erga voluptates affectum esse, verum etiam habitualiter ad virtutem dispositum.

Actem

B V D. *Ac temperantiae quidem homo cupidus, historiam Iosephi assidue lectione euoluat: ab ea enim edidicerit actiones temperantiae plenas, quum compererit eum ad habitum virtutis prouectum esse, nedum voluptariis in rebus continentia praeditum.*

Ἐρασῆς) ἔράω, amo, ἔράσω, ἤρακα, ἤρασμαι, ἤρασαι, ἤρασαι: unde nomen Verbale ὁ ἔρασῆς, pagina 84, versu 30.

Ἀνελιάσει) ἐλίσσω, ἀνελίσσω. Suspicor Basilium scripsisse Subiunctiuum ἀνελίσσῃ, idq; secutum esse Budæum: quippe qui vertat euoluat, non euoluit.

Παρ' αὐτῷ) παρὰ αὐτῷ, Apostrophos est.

Σωφρονικός) σώφρων, Genitiuus σώφροσι Θ: inde ὁ σωφρονικός, ad temperantiam pertinens, ἡ σωφρονικὴ τὰς σωφρονικάς.

Ἐκδιδάσκει) διδάσκω, ἐκδιδάσκω, Passiuum ἐκδιδάσκομαι, vnum regit Accusatiuum tanquam Passiuum eorum verborum, quæ Grammatici vocant vehementissimæ transitionis.

Πράξεις) ἡ πράξις, ἢ πράξεως, Accusatiuus pluralis τὰς πράξεις, πράξις. Verbale est ἀπράξω, πράξω, πῆπραχα, πῆπραγμαι, πῆπραξαι. Unde ἡ πράξις secundæ Declin. Contractorum.

Ἐγκρατῶς) κρατέω, teneo, Compositum ex ἐν Præpositione ἐγκρατέω, quia ν ante κ vertitur in γ, pag. 5, versu 24. inde nomen Adiectiuum ἐγκρατῆς, primæ Declinationis Contractorum, id est, continens, Genitiuus ἐγκρατέος, τῷ ἐγκρατέω, crasis ἐγκρατῶν, Aduerbium ἐγκρατῶς, continenter, conuerso ν in σ, pag. 80, ver. 5. quod Aduerbium ponitur cum ἔχω, ἐγκρατῶς ἔχω πρὸς ἡδονὰς, cōtinenter habeo in voluptate, hoc est, cōtinēs sum, aut, vt vertit Interpres, continen

continentia præditus sum in rebus voluptariis. Vide de hoc sup. pag. 90, ver. 17, in ἔνδεός ἐχοντες.

Ἐκτικῶς) ἔχω, habeo, Futurum ἔξω per aspirationem, pag. 110, ver. 6. Præteritum Actiuum εἶχα, Passiuum εἶγμαι, εἶξαι. vnde Verbale ἔξις, pag. 84, versu 27. habitus & assuefactio, tertia persona εἶκ). vnde Verbale foret ἐκτός, à quo Deriuatiuum ἐκτικῶς, id est, si dicere licet, habitualis, τὸ ἐκτικῶς, & ν in σ conuerso Aduerbiuum ἐκτικῶς, habitualiter.

Ἐκτικῶς πρὸς ἀρετὴν διακείμενον) κείμαι, pag. 101, ver. 27. Compositum διακείμαι, disponor, affectus sum. quod Verbum eleganter Aduerbiis iungitur, ἐκτικῶς διακείμαι, habitualiter affectus sum, pro quo Interpres, ad habitum virtutis prouectum esse: à διακείμαι, Participium διακείμενον, Accusatiuus τὸ διακείμενον.

Ἀνδρίαν ἢ παιδευέ) παρὰ τὸ Ἰώβ, ὃς ἔ μόνον πρὸς τὰ ἡνίκα τὸ βίβ μετὰ πεισόν) αὐτῷ, πῦνός ἐκ πλυσίς, καὶ ἀπαις ἀπὸ καλίπαιδ) ἢ μιᾷ καιρῷ ῥοπή γνόμενον, διέμενεν ὁ αὐτός, ἀταπείνωτον πάνταχδ τὸ αἰ ψυχῆς φρόνημα διασώζωμ' ἀλλ' ἔτε τὸ φίλων τὸ εἰς παραμυθίαν ἡκόντων, ἐπεμβαίνόντων αὐτῷ, καὶ συνεπιτείνόντων τὰ αλγεῖν ἀ παρωξιύθη.

Fortitudinem verò eruditur ab Iob, qui non tantum C L E N. in contraria vita cedente ipsi, pauper ex diuite, & orbus ex pulchræ prolis parente, in vno temporis momento factus, permansit idem, minimè humiles vbique animi spiritus retinens: sed neque amicis ad consolationem venientibus, insultantibus ipsi, & simul augmentibus ærumnas, irritatus est.

At verò in fortitudine instituetur lector ex historia Iobi, qui B V D. vita in contrarium ipsi cedente, ac prorsus immutata, egēs ex beato, orbus

to, orbus ex pulchræ prolis parente, vnius dieculæ momento factus, non idem modo sui que similis mansit, celsos animi spiritus ad extremum usque retinens: sed ne amicis quidem eius qui ad consolandum eum venerant, tandem ipsi insultantibus, dolores eius exacerbando, iracundè irritatus est.

Παιδεύειν) παιδός, Genitiuus παιδός, inde Verbum παιδεύω, erudio, instituo. Passiuum παιδεύομαι. hîc ponitur cum Accusatiuo, vt suprâ dictum est in ὁκιδάσκεν). pag. 92, ver. 15.

Μεταπεσόν) πίπω, cado, secundus Aoristus ἐπεσόν, pag. 113, ver. 27. Participium πεσών, πεσόν), Compositum μετὰ πίπω, μεταπεσών, μετὰ πεσόν). Est autem μετὰ πίπειν, in deteriore partem mutari, & ad aliam vitæ conditionē transire: id quod expertus est Iob, è diuite redactus ad inopiam.

Καλλίπαιδος) κάλλος, pulchritudo, καλλίπαις, pulchræ prolis parens, τὸ καλλίπαιδος. Nam firmè Composita retinent Declinat. simplicium. Et licet dicamus φιλόπαις per o, tamen καλλίπαις, per iota, vt & reliqua quæ fiunt à κάλλος, veluti καλλίνης κ). καλίπυργος, &c.

ῥοπή) ῥέπω, inclino, vergo, ῥοπή, momentum.

Γινόμεν) Participium secundi Aoristi mediij ἐγινόμην, à Verbo γίνομαι, pag. 107, ver. 8.

Διέμενεν) μένω, Futurum μενῶ, Aoristus primus ἐμενα, ἐμενας, ἐμενε: διαμένω, διέμεινε, & ob sequentem vocalem additur ν, διέμενεν ὁ αὐτός, pagina 22, versu 21.

Ἀταπείνωτος) ταπεινός, humilis, abiectus: inde Verbum ταπεινώω, Futurum ταπεινώσω, Præteritum actiuum τέταπείνωκα, Passiuum τέταπείνωμαι, τέταπείνωσαι, τεταπείνω), Verbale ταπεινώτης, pag. 84, ver. 30. abiectus:

abiectus: inde ἀταπείνωτος, celsus, minimè abiectus.

Φρόνημα) φρονέω, φρονήσω, πεφρόνηκα, πεφρόνημαι,
Verbale τὸ φρόνημα, pag. 84, ver. 25. quod Latini vo-
cant sensum & spiritus pluraliter.

Διασώζω) σώζω. Διασώζω, Participium Διασώζων.

Ἄλλ' ἔτε) Apostrophos est ἀλλὰ ἔτε.

Παραμυθία) μῆθε verbum, μυθέω, μυθέομαι, πα-
ραμυθέομαι, consolor, ἡ παραμυθία. consolatio.

Ἡκόντορ) ἥκω, venio, Participium ἥκων, ἥκοντες, ἡ-
κόντες. aut est secundi Aoristi, ὃ ἥκων, τῷ ἥκοντι, τῶν
ἥκόντων.

Ἐπεμβαινόντορ) βάινω, ἐμβάινω, ἐπεμβάινω, ἐπεμβάι-
νων, ἐπεμβάινοντες, τῶν ἐπεμβαινόντων, regit dativum
propter Praepositionem ἐπὶ.

Συωπιτείνόντορ) τείνω, ἐπιτείνω, συωπιτείνω, simul
& pariter exacerbo & intendo.

Τὰ ἀλγαινὰ) ἄλγος, dolor, derivativum δ' ἀλγαινός,
Neutrū plurale τὰ ἀλγαινὰ, casus diversi & ærῶνæ.

Παρωξιύθη) ὀξύς, acutus, ὀξύω, exacio, irrito. Ab
Adiectivis in υς, fiunt Verba in ιύω, βραδύς, βρα-
δυύω: ἡδύς, ἡδυύω: sic ὀξύς, ὀξύω, Futurum ὀξυώ. Præ-
teritum Activum ὥξυκα, Passivum, ὥξυμαι, ὥξυ-
σαι, ὥξυ), Aoristus primus ὥξιόθην, & Compositū
παρωξιόθην, θης, θη, ἀ παρωξιύω.

Πάλιν σκοπῶν τις, πῶς αὖν πρῶτος ἦν τ' αὐτῷ καὶ μεγα-
λόθυμος γένοιτο. ὥστε ἔθ' μὲν θυμῷ ἡτῶν τ' ἀμαρτίας κε-
κρῆσθαι, τῇ δ' ἡ πρῶτον τῇ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εὐρήσει τὸν
Δαβὶδ γυνῆαίον μὲν ἦν τοῖς ἡτῶν πόλεμον ἀνδράγαθήμασι,
πρῶτον δ' ἡ καὶ ἀκίνητον ἦν ταῖς τ' ἐχθρῶν ἀντιδόσεσι.

Rursum reputans aliquis, quomodo clemens in eodē C L E N.
& magnanimus fiat, ut quidem animo contra peccatum
utatur,

vtatur, sed clementia erga homines: inuenies Dauid generosum quidem in circa bellum facinoribus, clementē autem & immotum in inimicorum ultionibus.

B V D. *Rursus aliquis reputans, quomodo magnanimus idem & clementis esse possit, ita vt animo quidem obfirmato aduersus peccatum, clementia verò vtatur erga homines: illic Dauidem inueniet, generosum in bellicis facinoribus, clementem & placidum in inimicis vlciscendis.*

Σκοπῶν) σκοπέω, crasis σκοπῶ, Participiū σκοπῶν.
Ἐν τ' αὐτῷ) in eodem, id est, pariter. Attici Neutrum Pronominis αὐτὸς efferunt vnà cum Articulo, dicentes τ' αὐτὸν, quasi τὸ αὐτὸν per apostrophū, Datius τ' αὐτῷ.

Μεγαλόθυμος) fit à μεγάλος, magnus & θυμός, animus.

Γένοιτο) γίνομαι, secundus Aoristus medius ἐγενόμην, pagina 107, ver. 8. Optatiuus γηνοίμην, γένοιτο, γένοιτο.

Ὡς κεχρησθῇ) ὥς gaudet Infinitiuo, vt ὥς, suprā pag. 74, ver. 15.

Κατὰ τὴν ἁμαρτίαν) contra peccatum. κατὰ cum Genitiuo in malam partem capitur, & perniciem significat.

Κεχρησθῇ) χράομαι, χρίσομαι, κέχρημαι, κέρησαι, κέχρηται, secunda persona pluralis κέχρησθε, assumpto σ, pag. 33, ver. 29. vnde fit Infinitiuus κεχρησθῇ, Accentu in penultimam tracto, de quo pagina 38, versu 18.

Πρώτη) ὁ πρῶτος: inde ἡ πρώτη, καὶ πρώτη. Ἐνρήσει) εὐρίσκω Tempora sumit ab εὐρέω, Futurum εὐρήσω.

Γενναῖος) γέννα, stirps: inde γενναῖος, generosus.
Ἄνδρα

Ἀνδραγαθήμασι) ab ἀνὴρ, ἀνδρὸς, vir, viri, & ἀγαθὸς, bonus, præstans, fit verbum ἀνδραγαθέω, virum me præsto, fortem & strenuum me præbeo. Futurum ἀνδραγαθήσω. Præteritū Actiuum ἠνδραγάτηκα, Passiuum ἠνδραγάτημαι, Verbale τὸ ἀνδραγάτημα, pag. 84, ver. 25. virile facinus & factum generosi animi, τὸ ἀνδραγαθήματι, τοῖς ἀνδραγαθήμασι.

Ἀκίνητος) κινέω, κινῶ, κενύνηκα, κενύνημαι, κενύνηται, κενύνηται, Verbale κινήσις, pag. 84, ver. 30. unde ἀκίνητος, immotus, immobilis, id est, placidus & clemens.

Ἀντιδόσει) δίδωμι, δῶ, δέδωκα, δέδωμαι, δέδωται, Verbale ἡ δόσις, pag. 84, ver. 27. τὴ δόσεως, τῇ δόσει, ταῖς δόσεσι. Compositū ἀντιδόσει, ab ἀντιδόσις, retributio, ab ἀντιδίδωμι, retribuō,

Τοιῦτος καὶ Μωσῆς, μεγάλῳ μὲν τοῖς θυμῷ καὶ τοῖς εἰς θεὸν ἑξαμαρτανόντων διανιστάμενος, πραεὶα δὲ τῇ ψυχῇ τὰς κατ' ἐαυτὸς διαβολὰς ὑποφέρει.

Talis erat & Moses, magna quidem ira contra Deum peccantes insurgens: miti autem animo contra seipsum calumnias sustinens. C L E N,

Talis erat Moses, ingenti ille quidem ira in illos insurgens, qui in Deum peccauerant; sed miti animo perferens illos, qui sibi obtreftauerant. B V D,

Ἡ) Imperfect. ab εἰμι, sum pag. 98, ver. 18.

Ἑξαμαρτανόντων) ἁμαρτάνω, Participium ἁμαρτάνων, τὸ ἁμαρτάνοντες, τὸ ἁμαρτανόντων. Compositum ἑξαμαρτανόντων ab ἑξαμαρτάνω.

Διανιστάμενος) ἵστημι, Passiuum ἵσταμαι. Compositum ἀνίσταμαι, deinde διανίσταμαι, Participium διανιστάμενος.

g

Πραεὶα)

Πραεία) ὁ παρὰ τῆς, mitis, Fœmin. autem ἡ παρὰ τῆς, τῆς παρὰ τῆς, τῆς παρὰ τῆς, fit à Nomine non admodum vñtato παρὰ τῆς : vnde & verbū παρὰ τῆς, vt ab Adiectiuo ὁξὺς, Fœmininum ὁξεία, Verbum ὁξύνω.

Καθ' ἑαυτῶν) καθ' ἑαυτῶν, Apostrophos est.

Διαβολὰς) διαβάλλω calumniator, vnde διαβολὴ per o. de hoc sup. pag. 60. ver. 25. in συμβόλαια.

ὑποφέρω) φέρω, ὑποφέρω, Participium, ὑποφέρω.

Καὶ πανταχοῦ ὡς οἱ ζωγράφοι, ὅταν ἀπὸ εἰκόνων εἰκόνα γράφωσι, πυννά πρὸς τὸ παράδειγμα ἀποβλέποντες, καὶ ὁκείδων χαρακτῆρα πρὸς τὸ ἑαυτῶν παρὰ τῆς μετὰ εἶναι φιλοτέχνημα· ὅτω δὲ καὶ τὸ ἑαυτῶν ἀκότα ἑαυτὸν πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς ἀρετῆς ἀπεργάσασθαι τέλος, οἷον εἰ πρὸς ἀγάλαϊά τινα κινδύνα καὶ ἐμπρακτῆρα, τὸς βίβας τὸ ἀγίων ἀποβλέπειν, καὶ τὸ ὁκείδων ἀγαθὸν οἰκείον ποιεῖσθαι διὰ μιμήσεως.

GLE N. Et vbiq̃ue quemadmodum pictores, quando ex imaginibus imaginem pingunt, identidem ad exemplar respicientes, inde characterem ad suum ipsorum student transferre opificium : ita oportet & studentem seipsum omnibus partibus virtutis efficere perfectum, tanquam ad simulacra quædam mota & affectuosa, vitas sanctorum respicere, & illorum bonum suum facere per imitationem.

BVD. Quemadmodum autem pictores, quam imaginem ex imagine pingunt, exemplar identidem respectantes, lineamenta eius transferre conantur magno studio ad suum opificium: ita qui sese meditatur omnibus numeris virtutis absolutum reddere, veluti simulacra quædam spirantia & actiuosa, sanctorum vitas respicere oportet, probatq; opera illorum sua imitando facere.

Ζωγράφοι) ζωγράφω, pictor, à ζωω & γράφω.

Γράφωσι) Subiunctiuus, vt τύπῃωσι.

Παράδειγμα) δεικνύω, tempora sumit à δέικω
pagina

pagina 107, versu 22. Futurum δείξω, Præteritum Ἀέτιον δείδειχα, Passivum δέδειγμαι, Compositum παραδεικνύω, παραδέδειγμαι, Verbale τὸ παράδειγμα, exemplar.

Τὸν ὁκείδην χαρακτῆρα) vim articuli positi cum Adverbio sic possis explicare, Inde petitam aut desumptam formam, pro quo Budæus dixit, Lineamenta eius.

Μεταθεῖναι) τίθημι, secundi Aoristi Infinitivus θεῖναι, pagina 61, versu 28. Compositum μετατίθημι, μεταθεῖναι.

Φιλοτέχνημα) φιλοτέχνέω, opificiis excolendis studeo, à φίλος & τέχνη. Verbale τὸ φιλοτέχνημα, à Præterito passivo.

Ἐσσοδάκοντα) σσδαζω, ἔσσοδάκα. Participiū ἔσσοδάκων τὸ ἔσσοδάκοντα, τὸ ἔσσοδάκοντα.

Πᾶσι) Dativus pluralis à πᾶς, πάντες.

Μέρεσι) τὸ μέρος, τὸ μέρος, (τὸ) μέρος, τοῖς μέρεσι.

Ἀπεργάζεσθαι) ὀργάζομαι, Futurum ὀργάσομαι, Infinitivus ὀργάσεσθαι, Compositum ἀπεργάσεσθαι, ab ἀποργάζομαι.

Τέλειον) τέλειον, finis, ὁ τέλειον, perfectus.

Οἷον) tanquā, idem quod οἷον, ut ὡς περ & ὡς περ.

Ἀγάλλεσθαι) ἀγάλλω, Futurum ἀγαλῶ, Præteritum Ἀέτιον ἠγάλακα, Passivum ἠγάλαμαι, Verbale τὸ ἀγαλλμα, τὸ ἀγαλλματ.

Κινέμενα) κινέω, Passivum κινέομαι, Crasis κινῶμαι, Participiū κινέμενον, τὰ κινέμενα, quæ mouentur id est, viua.

Ἐμπρακτα) πράττω, πράξω, πέπραχα, πέπραγμα, πέπραξαι, πέπρακ), Verbale πρακτός, pag. 84, ver. 30.

g 2 deinde

deinde additur Præpositio ἔν, ἐμπρακτῇ, qua voce Gregorius Nazianzenus eleganter usus est in laudibus Athanasij, ὅτω ὃ, inquit, ἀμφοτέρω σιωπῶν καὶ εἰς ὃν ἤγαγε, καὶ πρᾶξις ἡσυχίου, καὶ ἡσυχία ἐμπρακτῇ: sic enim utraq; coarctavit, atq; in vnum adduxit, actionem quietam, & quietem actuosam.

Οἰκίον) οἶκος, domus, οἰκῆ, domesticus.

Ποιέω) ποιέομαι, Infinitivus ποιέεσθαι, Crasis ποιέω. sumitur vox Passiva in significatione Activa.

Μιμήσεως) μιμέομαι, secunda persona Præteriti passivi μεμίμησαι: unde Verbale ἡ μίμησις, τῇ μιμήσεως, pag. 84, ver. 27. Hoc loco multas voces trāsimus, partim quòd prius sint excussæ, partim etiā quòd inspecto Lexico facile fuerit ipsum thema reperire: cuiusmodi sunt εἰκόνων, Genitivus pluralis ab εἰκῶν. πικνὰ à πικνός. ἀποβλέποντες Participiū ab ἀποβλέπω. cuius Simplex βλέπω. χαρακτῆρα ab ὁ χαρακτῆρ, de quo suprā. σπυδαῖσι, tertia persona pluralis à σπυδαῖω. ἀρετῆς Genitivus ab ἀρετῇ. τινα à Nominativo τίς. βίβας ab ὁ βίβας. ἀγίων ab ὁ ἅγιος. ἀποβλέπων Infinitivus ab ἀποβλέπω. & cætera quæ parvi sunt momenti. Quapropter istiusmodi posthac, aut in totum omittemus, aut levi tantum brachio, sicut modò fecimus, simul omnia perstringemus, quæ ad eundem locum pertinebunt.

Εὐχαὶ πάλιν τὰς ἀναγνώσεις διαδεχόμεναι, νεαρῶτεράν τιν' ψυχὴν καὶ ἀκραιότεράν τιν' πρὸς θεὸν πᾶσι κινημένον παραλαμβάνουσιν.

C L E N. Orationes rursus lectionibus succedentes, recentiore animam & vegetiore ad Deum desiderio motam accipiunt.

Iam

Iam verò orationes lectionibus succedentes, recentiore animā B V D. vegetiorēmq; accipiunt, ut pote desiderio Dei iam flagrantem.

Ἀναγνώσῃς) γινώσκω tempora sumit à γνώω, Futurū γνώσω, Præteritum Ἀέτιuum ἔγνωκα, Passivum ἔγνωμαι, ἔγνωσαι, Verbale est ἡ γνώσις, τῇ γνώσεως, pag. 84, versu 27. Accusativus pluralis τὰς γνώσεας, & per Crasin γνώσῃς, Compositū ἀναγνώσῃς, Nominativus ἡ ἀνάγνωσις, lectio ab ἀναγινώσκω, lego.

Νεαρῶτέρων) νέω, inde νεαρός, ut λίπω, λιπαρός, πινός, πιναρός, ῥύπω, ῥυπαρός, &c. Comparativus ὁ νεαρώτερος, ἡ νεαρώτέρα, τὸν νεαρώτερον.

Ἀκμαιώτερων) à Substantivis in α vel η fiunt Adiectiva in αῖω, βία, βιαῖω, γέννα, γενναῖος, ἀκμή, ἀκμαῖος, Comparativus ὁ ἀκμαιώτερος, ἡ ἀκμαιώτέρα, τὸν ἀκμαιώτερον.

Κεκινημένω) κινέω, κινήσω, κέκίνηκα, κέκίνημαι, Participium ὁ κεκινημένος, ἡ κεκινημένη, τὸν κεκινημένον.

Reliqua facilia sunt. δῖχαι, Nominativus pluralis ab ἡ δῖχή. πάλιν Adverbium est. διαδέχομαι, à διαδέχομαι, Participium διαδέχόμενος, ἡ διαδέχομένη, Plurale αἱ διαδέχόμεναι, simplex Verbum est δέχομαι. ψυχῶν, Accusativus ab ἡ ψυχή. πρὸς Præpositio posita hīc cum Accusativo θεόν, cuius Nominativus ὁ θεός. πόθω, Dativus ab ὁ πόθος, desiderium. παραλαμβάνειν, tertia persona est pluralis numeri à παραλαμβάνω, Simplex λαμβάνω: additur autem ν in παραλαμβάνειν, de quo pag. 22, ver. 21. in Institutionibus Grammaticis.

Εὐχὴ λέγε καλὴ, ἡ ὀναργὴ ἐμποῖσσα τῇ θεῷ ἐννοίαν τῇ ψυχῇ. καὶ τὸ τό ἐστι τὸ θεῷ ὀνοίκησις, τὸ διὰ τῇ μνήμης ἔχειν ὀνιδρυμένον ἐν ἑαυτῷ τὸν θεόν.

C L E N. Oratio verò bona, manifestam ingenerans Dei notionem animo, & hoc est Dei inhabitatio, in memoria habere insidentem, in seipso Deum.

B V D. *Atqui est oratio illa bona, quæ compertam Dei notionem in animo ingenerat. Est verò Dei inhabitatio, insidentem intus Deum memoria complecti.*

Δέγε) ὅ, verò, autem, at, cæterum, porro, verūta-
men, ut loco quadrat. additur γε adiectio syllabica,
δέγε, ut apud Latinos qui, in alioqui, atqui.

Ἐναργῆ) ὁ κῆ ἡ ἑναργῆς, τῆ κῆ τῇ ἑναργέος, τῇ κῆ τῷ ἑναρ-
γέα, Crasis ἑναργῆ, primæ Declinationis Contra-
ctorum.

Ἐμποιῶ(α) Participium Fœminin. ἔμποιέω.

Ἐνοίησις) οἰκέω, ἑνοικέω, ἑνοικήσω, ἑνώκηκα, ἑνώκημαι,
ἑνώκησαι, Verbale ablato incremento ἑνοίησις, pag. 84, versu 27.

Ἐνιδρυμένω) ἰδρύω, Futurum ἰδρύσω, Præteritum
Activum ἰδρυκα, Passivum ἰδρυμαι, Participiū ἰδρυ-
μένω, Accusativus τῷ ἰδρυμένω, Compositū ἑνιδρυ-
μένω. quòd si legatur ἑνιδρύμενον, accentu in antepenultima, erit Participiū præsentis temporis, à passivo Verbi in μένω ab ἰδρύω fit ἰδρυμι, Passi. ἰδρυ-
μαι, Compositum ἑνιδρυμαι, Participiū ἑνιδρύμενω, id est, insidens.

Οὕτω γινόμεθα ναὸς θεῶ, ὅταν μὴ φρονήσι γυναις τὸ
συνεχὲς τῇ μνήμῃς διακόπῃ, μὴ ἢ τοῖς ἀπροσδοκῆτοῖς
πάθεσιν ὄντες ἐκτάρῃ. ἀλλὰ πάντα ἀποφυγῶν ὁ φιλό-
θεος, ἐπὶ θεῶν ἀναχωρῇ, ἐξελαύνων τὰ προκαλέμενα ἡμᾶς
εἰς ἀκρασίας πάθη, καὶ τοῖς πρὸς ἀρετὴν ἀγασιν ἐπιτη-
δεύμασιν ἑνδιαφύδῃ.

C L E N. Ita efficitur templum Dei, quando non curis terre-
nis assiduitas memoriæ interrumpitur, neque improv-
is pe

uisis perturbationibus mens turbatur : sed omnia effugiens amans Dei, ad Deum secedit, expellens prouocantes nos in intemperantias affectus, & ad virtutem ducentibus studiis immoratur.

Hæcque nos ratione templum Dei efficiuntur, quando nec terrenis curis perpetuus tenor memoria interpellatur, nec improvisis perturbationibus intellectus tumultuatur: sed hæc omnia effugiens vir amore Dei præditus, ad Deum ipse secedit: tum affectus foras quatiens, qui ad intemperantiam prouocant: tum in iis studiis libenter versans quæ ad virtutem ducunt. B V D:

Ἀπροσδοκίτοις) δλοκέω, per ε, Compositum προσδοκάω, per α, ut contrὰ συλλάω per α, ἱεροσυλέω per ε. Igitur προσδοκάω, expecto, Futurum προσδοκήσω, Præteritum Ἀκτινὺν προσεδόκηκα. Passiuū προσεδόκημαι, προσεδόκησαι, προσεδόκηται, Verbale προσδόκηται: inde ἀπροσδόκηται, inexpectatus.

Ἀποφυγών) φεύγω, secundus Aoristus ἔφυγον, pag. 26, ver. 22. Participium φυγών, Compositum ἀποφυγών, ab ἀποφεύγω.

Φιλόθεος) amans Dei, à φίλος & θεός, ut φιλόφρων, πῶς, humanus, amans hominum, à φίλος, & ἀνθρώπος.

Ἀναχωρῆ) χωρέω, ἀναχωρέω, Subiunctiuus tertiæ personæ, εἰάν ἀναχωρῆ, Crasis ἀναχωρῆ, ut ποιῆ.

Προκαλεῖσθαι) καλέω, καλέομαι, Crasis καλεῖσθαι, προκαλεῖσθαι, Participium προκαλεῖσθαι.

Ἀκρασίας) κεράννυμι, tempora sumit à κεράω, Futurum κεράσω, & elidendo ε, dicitur κράσω, Præteritū Ἀκτινὺν κέκρακα, Passiuum κέκραμαι κέκρασαι: vnde Verbale per α priuatiuum, ἡ ἀκρασία, intemperantia. Accusatiuus pluralis τὰς ἀκρασίας.

Ἐπιτηδεύμασι) Datiuus pluralis à nomine τὸ

§ 4

ἐπιτε

ἐπιήδουμα, quod est Verbale à Præterito pass. verbi ἐπιήδεύω.

Ἐνδιατρίβη) τρίβω, διατρίβω, ἔνδιατρίβω. Subiunctivus tertiæ personæ est ἔνδιατρίβη.

Καὶ πρῶτόν γε πάντων ἀποδίδειν προσήκει, περὶ τοῦ λόγου χρῆσιν μὴ ἀμαθῶς ἔχειν, ἀλλ' ἐρωτᾶν μὲν ἀφιλονείκως, ἀποκρίνεσθαι ἢ ἀφιλοτίμως, μὴ διακόπτοντα τὸν διαλεγόμενον, ὅταν χρήσιμον λέγῃ, μὴ ἢ ἐπιθυμῶντα τοῦ ἑαυτοῦ λόγου ἐπιδεικτικῶς παρεμβάλλειν, μέτρα δρίζοντα λόγῳ καὶ ἀκοῇ.

C L E N. Et primūm quidem omnium, studere conuenit, circa sermonis vsum non imperitè habere: sed percunctari quidem citra contentionem, respondere autem sine affectatione, non interpellantem differentem, quando utile dicit, neque desiderantem suum sermonē ostentando interferere, modos statuentem sermoni & auscultationi.

B V D. Atque in primis quidem magno studio id comparandum habemus, scitè ut sermocinari possimus, ut nec contentiosius percunctemur, nec affectatiùs respondeamus: ut differenti non obloquamur, nec interfari atque interpellare gestiamus absurda ostentatione, fastidiumque præ se ferente: ut modum teneamus, & sermocinandi & auscultandi.

Πρῶτόν γε πάντων) γε Encliticum est. πρῶτον Superlativus Aduerbialis cum Genitio, ut nos, primò omnium.

Χρῆσιν) ἢ χρῆσις, Verbale à Præterito Verbi χρᾶσμαι, vtor.

Ἀμαθῶς) Aduerbium ab Adiectiuo ἀμαθής, de quo suprà.

Ἀμαθῶς ἔχω) Aduerbium cum ἔχω, sumpto Neutraliter, pro eo quòd est affectus sum, ἀμαθῶς ἔχω, imperitè habeo, id est, imperitus, & indoctus sum: sic ἔνδεός ἔχω, sup. pag. 90, ver. 18.

Ἐγώ

Ἐρωτᾶρ) Infinitivus ab ἔρωτάω.

Ἀφιλονείκως) νείκῃ, contentio, φιλόνηκῃ, conten-
tiosus ἀφιλόνηκῃ, minimè contentiosus, Aduer-
bium ἀφιλονείκως.

Ἀφιλοτίμως) τιμῇ, honor, φιλότιμῃ, ambitiosus,
& etiam qui magno studio & affectatè rem quam-
piam efficere nititur, ἀφιλότιμῃ, minimè affecta-
tus, ἀφιλοτίμως Aduerbium, pag. 80, ver. 5.

Χρήσιμον) à secunda persona Præteriti passivi
Verbalia fiunt in ῖμῃ: ἄχράομαι, κέχρησθαι: inde
χρήσιμῃ.

Ἐπιθυμῶν) θυμὸς θυμέω, ἐπιθυμέω, Partic. ἐπιθυ-
μέων, ἐπιθυμέωντος, ἔπιθυμέωντα, Crasis ἐπιθυμῶντα.

Ἐπιδεικτικῶς) δεικνύω, Futurum δείξω à δείκω, Præ-
teritum Activum δέδειχα, Passivum δέδειμαι, δέ-
δειχθαι, δέδεικῃ. Verbale δεικτὸς, pag. 84. ver. 30. inde
δεικτικός. Compositum ἐπιδεικτικός, & Aduerbium
ἐπιδεικτικῶς, à Verbo ἐπιδεικνύω.

Μανθάνειν ἢ ἀνεπαισχύντως, ἢ διδάσκειν ἀνεπιφθό-
νως, καὶ εἴ τι παρ' ἑτέρου δεδίδακῃ, μὴ ἐπικρύπτειν, ὥστε
αἱ φαῦλαι τῶ γυναικῶν, αἱ τὰ νόθα ὑποβαλλόμεναι· ἀλλὰ
κηρύσσειν δὲ γνωμόνως τὰ πατέρα τὸν λόγον.

Discere autem sine pudore, & docere sine invidia, &
si quid ab alio doctum est, non occultare, quemadmo-
dum improbæ mulierum, notha supponentes: sed præ-
dicare gratè patrem sermonis.

Neque verò ad discendum verecundum esse oportet, nec ad do-
cendum malignum, quod ab alio tute didiceris, nequaquam clam
habendum: cuiusmodi facere mulieres improbæ solent, quæ ex aliis
ipsæ quæsitos liberos viris suis tollendos subiiciunt, patrè ementien-
tes: autorem verò ipsum prodere grata commemoratione decet, ve-
rùmque ipsius scientiæ parentem.

g s

Μανθ

Μανθάνειν) Quatuor sunt infinitivi in hac oratione qui pendent ab Impersonali prius posito προσήκει.

Ἀνεπαίσχυντος) αἰσχύνομαι, erubesco, Præteritū ἤσχυμαι, ἤσχυον(αι, ἤσχυον), Verbale αἰσχυῶντος, pag. 84, ver. 30. Cōpositum ἐπαίσχυντος: ab ἐπαίσχυνται: deinde per α priuatiuam particulā, ἀνεπαίσχυντος, Aduer. ἀνεπαίσχυντως. additur autem litera ν, propterea quòd ἐπαίσχυντος incipitur à vocali.

Ἀνιδόνως) φθόνος, inuidia ἐπίφθονος, inuidus, & per α priuatiuam ἀνεπίφθονος, minimè inuidēs.

Δεδόσκει) tertia persona Præteriti passivi à διδάσκω: nam ab hoc themate sumit sua Tempora διδάσκω, doceo.

Φαῦλαι τὴν γυναικῶν) improbæ mulierum, hoc est, improbæ mulieres. Quoduis Adiectiuum Genitiuo iungi potest tanquam Partitiuum, vt Grammatici vocant, pag. 122, ver. 19.

Ἐυγνώμωνος) γνώμη, animus, voluntas, εὐγνώμων, gratus, τὸ εὐγνώμονος, τὸ εὐγνώμωνος, Aduerbiū εὐγνώμωνως, grato & candido animo.

Τόν) ὃ φωνῆς ὁ μέσος) προτιμῆς, ὡς μήτε διαφεύγει τὴν ἀκοὴν ὑπὸ σμικρότητι, μήτε φορτικὸν εἶναι τοῦ μεγέθους διὰ τῆς διατάξεως.

CLEN. Intentio porrò vocis mediocris præferenda, vt neque effugiat aurem præ exilitate, neque odiosa sit magnitudine contentionis.

BVD. Vocis porrò intentio mediocritate temperanda est, vt nec exilior fallat aures, nec contentior odiosa radat offensione.

Προτιμῆς) τιμάω, τιμῶ, τετίμηκα, τετίμημαι, τετίμηςαι, τετίμης, Verbale τιμῆς. Cōpositum προτιμῆς à προτιμάω, eligo, probo, præfero.

Σμικρ

Σμικρότης) μικρός vel σμικρός: nā plurima sunt apud Græcos διττολογέμενα, id est, quæ duobus modis efferuntur, ut scripsimus pag. 111, vers. 7, in verbo δέλω. à σμικρός fit ἡ σμικρότης, τῆς σμικρότης) Θ.

Φορτικός) ὁ φόρος, onus φορτικός, onerosus, molestus.

Εἶναι) esse, ab εἶμι, sum, pag. 98, vers. 18.

Μεγέθει) crasis ex μεγέθει, Dativus à Nomina-
tivo τὸ μέγεθ) Θ.

Διάσσεως) τείνω, τενῶ, τέτακα, τέταμαι, τέταται,
Verbale ἡ τάσις, Compositum διάτασις, τ' διατά-
σεως, à διατρίνω.

Προεξέλασθαι) ὃν ἑαυτῷ τὸ ῥηθυσόμενον, ὅτῳ δημο-
σιεύειν τ' λόγον, εὐπροσέγορον ὃν ταῖς ἐντεύξεσι, γλυκὺν ἐν
ταῖς ὁμιλίαις, ὃ διατρίβειν τ' ἀντιπαλίας τὸ ἡδὺ θηρώμενον.
ἀλλὰ διατρίβειν τ' ἀντιπαλίας τὸ προσκινεῖν ἔχοντα,
πανταχῇ τὸ τραχὺ, καὶ ἐπιτιμῶσαι, διέοι, ἀπωθόμενον.

Prius expendentem autem in seipso dicendum, ita pu- C L E N.
blicare sermonem, comiter appellan-
tem in congressibus, suavem in conversationibus, non per scurrilitatem
voluptatem venantem: sed per benevolam adhortatio-
nem, mansuetudinem habentem, ubique asperitatem,
etiam si obiurgare oporteat, reiicientem.

Expendendum prius quid dicturus sis, atq; ita demum edendum B V D.
& promulgandū. At verò in congressibus comiter appellare oportet, atq; in consuetudine suavem se præbere: non etiam voluptatem
facetosis sermonibus aucupari: adhortationum verò benignitate,
clementiæ ac mansuetudinis opinio colligenda est. Nusquam acer-
bum se præbere convenit, etiam si obiurgatione opus sit.

Προεξέλασθαι) ἐτάζω, Fut. ἐτάσω, Aorist. prim. ἔτασα
(α, Participium ἐτάσας: Compositum ἐξετάσας, de-
inde προεξετάσας à προεξέταζω.

ῥηθυσόμενον) Inusitatum ῥάω, dico, ῥήσω, ῥήρηκα,
ῥήρημαι,

ἐρρήμαι, ἐρρήσαι, ἐρρήν, ἐρρήδω, ῥηθήσομαι, ῥηθήσόμενος
Participium primi Futuri passivi.

Οὕτω δημοσιεύειν) subaudi δέ, oportet aut προσήκει, conuenit, quod antè præcessit Cæterùm ὅτε cum infinitiuo pulchrè ponitur post aliquod Participium, ut hoc loco.

Δημοσιεύειν) δῆμος, populus, δημόσιος, publicus, δημοσιεύω, publicum reddo & euulgo. Cæterùm illa in εὐώ, partim Actiuè, partim Neutraliter usurpantur: quædam utroque modo, quædam in voce tantùm passiuæ.

Εὐπροσέγγιον, γλυκίῳ, &c.) Hi omnes Accusatiui referendi sunt ad Infinitiuum orationis præcedentis, Oportet quenq; ubi priùs expendit quid sit dicendum, ita demum proferre sermonem, ipsum, inquit, εὐπροσέγγιον, hoc est comiter appellante, simulq; γλυκίῳ, id est, suauè: & ita in cæteris Accusatiuis, quasi subaudiatur Participiũ Verbi Substantiui, nempe ὄντα, id est existẽtem, ut ita loquamur, id quod ut melius percipiatur, mutemus orationis faciẽ, & pro infinitiuo collocemus Modũ finitum, pro Accusatiuo Nominatiuũ, hoc pacto, Oportet ut ubi quid dicendum sit, expẽderit, ita demũ sermonem proferat: ipse, inquit, simul existens comis in congressu, suauis in consuetudine, &c. Est enim hĩc oratio in longum producta, multitudine Accusatiuorum, qui in diuersis membris positi, tamen ad eandem pertinent periodum: id quod Interpreter mutauit, conuersis membris in clausulas: ideoq; singulis fermè Verbum oportet, addidit, aut aliud consimilis significationis.

Εὐπρο

Ἐνπροσήμερον) ab ἀγορά fit προσηγορέω, saluto, appello, & προσήγορϑ: vnde εὐπροσήμερϑ, qui non grauatim salutat.

Ἐντρεύξει) ἢ ἔνταυξις, colloquium, cōgressus, Verbale ab ἔντυγχάνω, pag. 84, ver. 27. Simplex τυγχάνω, quod tempora sumit à τεύχω.

Γλυκύν) Accusatiuus ab ὁ γλυκὺς, τὸ γλυκέϑ.

Ὀμιλίαις) Nominatiuus est ἡ Ὀμιλία, à Nomine Ὀμιλϑ.

Ἡδὺ) ὁ ἡδὺς, suauis, τὸ ἡδὺν, suaue, & suauitas Substantiuè.

Θηρώμενον) θῆρ, θηρὸς, fera, θήρα, venatio, θηράω, & θηράομαι, venor, aucupor, crafis θηρῶμαι, Participium θηρώμενϑ.

Εὐμενῆς) μένϑ, animus εὐσμενῆς, inimicus, maleuolus: εὐμενῆς, beneuolus, amicus, Genitiuus εὐμενέϑ, crafis autem εὐμενῆς primæ Declinationis Contractorum.

Παρακλήσεως) καλέω Futurum καλέσω aut καλήσω, pag. 57, ver. 7. Præteritum Actiuū κέκληκα, per syncoren pro κεκάληκα, Passiuum, κέκλημαι, κέκλησαι, Verbale ἡ κλήσις, pag. 84, ver. 27. Compositū ἡ παρακλήσις, τὸ παρακλήσεως, à παρακαλέομαι.

Προσβύς) αἶνϑ, laus, inde Adiectiuū ἀπλῶς, sæuus, immitis, crudelis, quasi ἀπὸ vel ἀποθῆν αἶνς, id est, procul à laude: nihil enim magis inuisum populo quàm crudelitas. Ex αἶνϑ autem eliditur iota, & α migrat in κ. contrarium est προσβύς, mitis, mansuetus, placidus. Nam in huiusmodi compositionibus, ἀπὸ, & πρὸς, sæpenumero contraria sunt, vt ἀπόθειϑ, reiectus, πρόσθειϑ, ascitus. Igitur à
προ

προσῳς Neutrū est τὸ προσῳς, captum Substantiue pro mansuetudine.

Τὸ προσῳς ἔχου(α) Interpretatur τὸ προσῳς ἔχει interpretatur, mansuetudinis opinionem colligere. Nam ἔχει nō tantūm significat habere, sed etiam præbere & præstare, quasi dicat Basilus, benigna adhortatione præbendam & præstadam esse morum mansuetudinem & clementiam.

Τὸ τραχὺ) asperum, id est, asperitatem, à Masculino ὁ τραχύς.

Κὰρ) per crasin, pro καὶ αὐ. vide pag. 98, ver. 3.

Ἐπιτιμῆ(αι) τιμῆ, inde τιμάω, Futurum τιμήσω, Aoristus primus ἐτίμησα, Infinitivus τιμῆσαι, inde ἐπιτιμῆσαι ab ἐπιτιμάω, increpo.

Δέοι) δεῖ, oportet, per crasin à δέει: Optativus autem δέοι citra crasin effertur, nec dices, δεοῖ pro δέοι.

Ἀπωθέμενον) ὠθέω, Compositum ἀπωθέω, & Deponentaliter ἀπωθέομαι, crasis ἀπωθῆμαι, repello, reiicio.

Προκαταλαβὼν ὃ ἐαυτὸν διὰ ταπεινοφροσύνης, ὥς ὅτι παραδέκτω ἔσμε(ν) δεομένη τῇ θεραπείᾳ,

C L E N. Præoccupans enim teipsum per humilitatem, ita facile acceptus eris indigenti curatione.

B V D. Ita enim maxime castigando acceptus eris, si infra infastigium tuum descendens id feceris.

Προκαταλαβὼν) λαμβάνω Tempora sumit à λήβω. secundus Aoristus ἔλαβον, Participium λαβὼν, Compositum προκαταλαβὼν à καταλαμβάνω, id est, occupo, complector, inuado, & etiam idem quod reū perago: quasi dicat Basilus, Si prius ipse te per modestiam tāquam reum iudicaueris, nec te iminunem à culpa

à culpa duxeris: sed velut communem miseriam apud alterum miseratus fueris, facilius admittetur adhortatio tua, quippe qui non videaris alterum arroganter increpare, sed communem casum dolere.

Ακαταλαμβάνω, sit προκαταλαμβάνω, praecurro, Aoristus secundus προκαταλάβω. Cæterum haud scio, num Budæus legerit προκαταλάβω, an potius προκαταβάλω, id est, prius deiiciens: siquidem vertit, infra fastigium tuum descendens, tanquam à Verbo καταβάλλω, deiicio, demitto: unde & καταβεβλημένον, abiectus, de quo postea.

ἑαυτὸν) te ipsum: nam etiam est secundæ personæ, pag. 81, ver. 25.

Ταπεινοφροσύνης) ταπεινός, humilis, ταπεινόφρων, modestus, humilia de se sentiēs, τὸ ταπεινόφρονον: inde ἡ ταπεινοφροσύνη, modestia animi, per syncopeν, pro ταπεινοφρονοσύνη. sup. pagina. 85, versu 6, in σωφροσύνη.

Εὐπαράδεκτον) δέχομαι,δέχομαι,δέδεγμαι,δέδεξαι,δέδεκται), Verbale δεκτός. Compositum παράδεκτον à παραδέχομαι: inde εὐπαράδεκτον, qui facile suscipitur & admittitur.

Πολλάκις ὁ χρησίμους ἡμῖν καὶ ὁ τὸ προφήτης τρόπος τῆς ἐπιπλήξεως, ὅς (ἐν) Δαβὶδ ἁμαρτάνει, & παρ' ἑαυτοῦ ἐπήγαγε τὸν ὄρον τῆς κατὰ δίκης, ἀλλ' ὑπεβολὴν προσώπων χρυσάμενον, αὐτὸν οὐκ εἰνον οὐκ ἔκρινε τὸ ἴδιον κριτὴν ἁμαρτήματι, ὥς τε αὐτὸν παρ' ἑαυτοῦ προεξγενεόντα τὴν κρίσιν, μηδ' ἐν ἐτι μέμφεσθαι τὸν ἐξελέγξαντα.

Plerunque verò utilis nobis & Prophetæ modus increpationis, qui David peccanti non à semetipso impigit modum damnationis: sed suppositione personæ vius, ipsum

ipsum illum constituit proprii iudicem peccati, adeò ut ipse aduersus semetipsum pronuntians iudicium, nihil iam succenferet increpanti.

B V D. *Plerumq; verò conducibilis nobis erit ea increpandi ratio, quam Propheta secutus est, qui peccati reo Davidi, non à semetipso impegit damnationis modum: sed accersita persona utens, iudicem, illum ipsum in proprio crimine æstimando constituit: adeò præiudicio in sese facto, nihil ille deinde habuit, quod succēfere increpanti.*

Πολλάκις) πολλός, multus πολλάκις, sæpius: Δέκα, decem, δεκάκις, decies: ἐπὶ ἅ, septē, ἐπὶ ἅκις, septies: πέντε, quinque, πέντε ἅκις: ἕξ, sex, ἑξάκις: & ita in cæteris.

Προφήτης) φημί, dico πρόφημι, prædico, cōiugationem eius vide pag. 102, versu 14. Tempora sumuntur à φάω, φήσω, πρήφνηκα, πρήφνημαι, πρήφνησαι, πρήφνη: inde Compositum προπέφνη. Verbale ὁ προφήτης, propheta, pag. 84, versu 30. τὸ προφήτης, primæ Declinationis.

Ἐπιπλήξεως) πλήττω, πλήξω, πέπληχα, πέπληγμαι, πέπληξαι: unde ἡ πλήξις, pag. 84, versu 27. Compositum ἐπιπλήξις, τὸ ἐπιπλήξεως, à Verbo ἐπιπλήττω, increpo.

Δαβὶδ) Historia est secundi Regum cap. 12.

Ἀμαρτάνω) ἁμαρτάνω, pecco, Tempora sumit ab ἁμαρτέω, pag. 104, ver. 21. Futurum ἁμαρτήσω. Aoristus primus, ἡμάρτησα, Aoristus, secundus ἡμαρτησ: de cuius formatione pag. 94, ver. 11. Participium, ὁ ἁμαρτήων, τὸ ἁμαρτόντων, (ὁ) ἁμαρτόντι.

Ἐπήγαγε) ἄγω, secundus Aoristus ἤγομ, Atticè ἤγαγον, pag. 163, versu 24. Compositum ἐπάγω, secundus Aoristus ἐπήγομ, & Atticè ἐπήγαγον, ἐπήγαγε, ἐπήγαγε.

Κατα

Καταδίκης) ἡ δίκη, inde καταδίκη, supplicium, condemnatio.

ὑποβολή) ὑποβάλλομαι, propono, & tanquam fingo. inde Verbale ἡ ὑποβολή, suppositio, & tanquam fictio.

Χρησάμενος) χράομαι, Futurū χρήσομαι, Aoristus primus medius ἐχρησάμην, Participiū χρησάμενος.

ἑκάθισε) ab ἑω sedeo, fit ἵζω, Pleonasmō literæ ζ. Solet autem propter Pleonasmum conuerti e in ι, τέκω τίντω, ῥέπω, ῥίπτω, μένω, μίμνω: sic ab ἑω fit ἵζω: inde cōpositum ex præpositione κατ', quod magis receptum est, καθίζω, Futurum καθίσω, Aoristus pri. ἐκάθισα, ἐκάθισας, ἐκάθισε: fitque augmentum ante Præpositionem, quod compositum nihil addat ad significationem, pag. 91, versu 25. Est autem καθίζω, interdum Neutrum, id est, sedeo: interdum Actiuum, id est, colloco, constituo, & sedere facio. hoc loco capitur Actiuè.

Κριτὴρ) κρίνω, iudico, Futurum κρινῶ, Præteritū Actiuum κέκρινα, Passiuum κέκριμαι, κέκρι(αι, κέκρι), Verbale δ κριτής, iudex, pag. 84, ver. 30.

Ἀμαρτήματ') ἀμαρτάνω, Futurum ἀμαρτήσω, ab ἀμαρτέω, Præteritum Actiuum ἡμάρτηκα, Passiuum ἡμάρτημαι, Verbale nomen τὸ ἀμάρτημα, τ' ἀμαρτήματ' . pag. 84. ver. 25.

ὥστε) ponitur cum Infinitiuo, nempe μέμφομαι, sup. pag. 74. ver. 16.

Προεξογκόντα) φέρω, secundus Aoristus ὤεγκον ab ὀέγκω, Participium ὃ ὀεγκὼν, τ' ὀνερόντος, τ' ὀνεγκόντα, Compositum ἐξογκὼν ab ὀκφέρω: deinde προεξογκὼν à προεκφέρω, id est, prius effero & pronuntio.

h Κρίσις

Κείσιν) ἢ κείσις, αἱ κείσεως, Verbale à κείνω.

Ἐξελέγξαντα) ἐλέγχω, Futurum ἐλέγξω, Aoristus primus ἔλεξα, Participium ἐλέγξας, Compositum ἐξελέγξας ab ἐξελέγκω.

Ἐπεὶ) ὃ ἔστι ταπεινῶ καὶ καταβεβλημένῳ φρονήματι ὄμμα στυγνὸν καὶ εἰς γλῶσσιωνονσυνός, σχῆμα ἡμελημένον, κόμη ἀνυχμηρὰ, ἐσθῆς, ῥυπῶσα, ὥστε ἃ ποιεῖσιν οἱ πονοῦντες κατ' ἐπιτήδευσιν, ταῦτα ὅκ τ' αὐτομάτως ἡμῖν ἐπιφάνεσθαι.

GLE N. Comitatur autem humiles atq; abiectos animos oculus tristis, & in terram innuens, habitus neglectus, coma squalida, vestis sordida: ita ut quæ faciunt lugentes secundum studium, ea ex spontaneo in nobis appareant.

B V D. *Et consentaneus quidem fuerit summissis atq; abiectis animis, tristis oculus atque deorsum vergens, habitus neglectus, squalida coma, vestis sordida: adeò quæ lugentes consultò meditatóque faciunt, ea suapte animi sponte in nobis, & veluti habitu temerario extitisse videri debent.*

Ἐπεὶ) ἔπομαι, sequor, comes sum. Dativus iungitur.

Καταβεβλημένῳ) βάλλω, Futurum βαλῶ, Præteritum Activum βέβληκα, pag. 106, ver. 25. Passivum βέβλημαι, Participium βέβλημένον, Compositum καταβεβλημένον, abiectus, à καταβάλλω, deiicio, demitto.

ὄμμα) ὀπίσμαι, Præteritum passivum ὤμμαι, Verbale τὸ ὄμμα.

Στυγνὸν) Multa nomina fiunt ab Aoristo secundo, eiuſq; servat penultimam & characteristicon. πείθω, ἐπιθῶ, πιθανός. sic à σύζω, Futurum σύξω, Aoristus secundus ἔσυγον, Nomen στυγνός: sed per Syncopen στυγνός, tristis.

Σιωνονσυνός) νέυω, νέύσω, νένσκα, Participium ὁ νεύσκειν,

νευκὸς, Neutrum τὸ νενευκὸς, Compositum σινενευ-
κὸς, ἀ σινευέω.

Σχῆμα) ἔχω quædam tempora sumit ἀ σχέω, σχή-
σω, ἔσχηκα, ἔσχημαι, Verbale τὸ σχῆμα.

Ἡμελημένον) ἀμελέω, Futurum ἀμελήσω, Præteri-
tum Ἀctium ἠμέληκα, Passivum ἠμέλημαι, Parti-
cipium ἠμελημένον.

Αὐχμηρὰ) αὐχμή, squalor, inde Adiectivum
αὐχμηρός.

Ἔσθης) ἔω, induo, Futurum ἔσω, Præteritum Ἀcti-
uum εἶκα, Passivum εἶσμαι, εἶσαι: εἶσαι: vnde ἔσθς Ver-
bale. Vt autem ab ἀργὸς fit ἀργὴς ἀργῆτος, & ἀ γυμνὸς,
γυμνὴς, γυμνῆς, sic ab ἔσθς fieret ἔσθης ἔσθης: sed
tenuis τ migrat in aspiratam θ, quod pensatur pri-
ma syllaba, vbi vertitur ἔ aspiratum in ἐ tenue, dici-
mύςq; ἢ ἐσθης θ ἐσθῆς, vestis.

Ῥυπῶσα) Participium Fœmininum ἀ ῥυπάω, vt
βοάω, βοῶσα.

Κατ' ἐπιτήδευσιν) secundum studium, id est, stu-
diò, consultó.

Ἀπιτήδευσις) ἢ ἐπιτήδευσις, Verbale ab ἐπιτεδέω,
pag. 84. ver. 27,

Αὐτομάτης) obsoletum est Verbum μάω, id est,
promptus sum: vnde μεμαῶς, pag. 74. ver. 11. finge
Verbum in μι, μίμημι. Futurum μήσω, Præteritum
Ἀctivum μέμηκα, Passivum μέμαμαι, μέμασαι, μέμας),
Verbale ματός, pag. 84. ver. 30. quasi dicas pròptus,
inde αὐτόματ, vltroque, spontaneus, suapte na-
tura promptus, nec aliunde adhibita cura ascitus.
ἐκ τ' αὐτομάτης fiunt, quæ sua sponte eveniunt, quasi
per se, nulla extrinsecus aduocata causa.

Χιτῶν διὰ ζώνης προσεσαλμένῃ ὡς σώματι· τὸ μέντοι ζῶσμα μήτε ἄνω τ' λαγόνων, γυναικῶδες γ' μήτε χαῦνον, ὥς εἰ διαρρέϊν τὸν χιτῶνα, βλακικὸν γάρ.

C L E N. Tunica per singulum astricta corpori : veruntamen cinctus neque supra ilia, muliebri enim : neque laxus ut diffuat tunica, desidiosum enim.

B V D. *Tunica cinctu appressa sit corpori & astricta. Cinctu neque muliebrem in modum ilia exuperet, neque praelaxus fluxam tunicam efficiat.*

Προσεσαλμένῃ) ἑλῶ, ἑλῶ, ἑσαλκα, ἑσαλμαι, Participium ἑσαλμένῃ, Compositum προσεσαλμένῃ à προσέλω, succingo, astringo, scribiturque per unicum σ.

Ζῶσμα) ζωννύω, cingo, Futurum ζώσω, Præteritum ἔσωκα, Passivum ἔζωσμαι, Verbale τὸ ζῶσμα.

Δαγόνων,) ὁ λαγών, τὸ λαγόνῃ, id est, ilia.

Γυναικῶδες) ἡ γύναιξ, τὸ γυναικός : inde ὁ καὶ ἡ γυναικῶδης, hic & hæc muliebris, τὸ γυναικῶδες.

Διαρρέϊν) ῥέω, Infinitivus ῥέειν, Crasis ῥεῖν, Compositum διαρρέϊν à διαρρέω, per geminum ῥρ, pagina 114, versu 3.

Βλακικόν) ὁ βλάξ, τὸ βλακός, mollis : unde ὁ βλακικός, mollis & piger, & qui torpore desidet, pro quo posuimus nomen Desidiosum, ut numero Græcorum responderemus.

Καὶ τὸ βάδισμα μήτε νωθρόν, ὥς ἐκλυσι τῆς ψυχῆς κατηγορεῖν, μὴ δ' αὖ σφοδρόν καὶ σεσοβημένον, ὥς ἐμπλήκτες αὐτῆς τὰς δόμους ὑποφαίνειν.

C L E N. Et incessus neque segnis, ut dissolutionem animi declararet, neque rursus vehemens & incitatus, ut consternatos ipsius impetus significet

Incessus

*Incessus esto, nec segnis, ne animum dissolutum declaret, nec
rursus vehemens insolentēque incitatus, ne consternatos impetus
anīmi significet.*

Βάδισμα) βαδίσω, Futurum βαδίσω, Præteritum
Ἀctivum βεβάδικα, Passivum βεβάδισμαι, Verbale
τὸ βάδισμα, pag. 84, ver. 25.

Ἐκλυσιν) λύω, Futurum λύσω, Præteritum Ἀctivū
λέλυκα, Passivum λέλυμαι, λέλυσαι, Verbale ἡ λύσις,
pag. 84, ver. 27, Compositum ἔκλυσις, ab ὀκλύω.

Κατηγορεῖν) ab ἀρογὰ fit Verbum κατηγορέω, muta-
tione α in κ. Infinitivus κατηγορέειν, Crasis κατηγορεῖν.
Quod verbum non solum significat accusare, sed
etiam demonstrare, declarare, ut arguo apud La-
tinos, Degeneres animos timor arguit, id est, de-
monstrat, ostendit.

Σεσοβημένον) σοβέω, σοβάσω, σεσόβηκα, σεσόβημαι,
Participium σεσοβημένον, turbulentes, & concita-
tus, à Verbo σοβέομαι, turbulenter ingredior, & ob-
uium quenque submoueo, & protrudo.

Ἐμπλήκεις) πλήττω, πλήξω, πέπληχα, πέπληγμαι,
πέπληξαι, πέπληκ), Verbale ὁ πληκτός, & cum ὧν
Præpositione ἔμπληκτος.

Cæterum in hac Epistolæ parte geminū est ὥς,
id est, ut: & tamen Budæus utroq; loco posuit ne:
propterea quod in huiusmodi orationibus idem
efficere solet negatio quod & affirmatio.

Σκοπὸς ἐστὶν τὸ εἶς, κάλυμμα εἶναι σαρκὸς, πρὸς χε-
μῶνα καὶ θερμὸν αὐτάρκεις.

Scopus vestis vnus, operimentum esse carnis, contra C L E N.
hyemem & æstatem sufficiens.

Vnum modo sit vestitus propositum, operimentum ut existeret,
ab æstus frigorisq; iniuria corpus asserere, aptum & idoneum.

h 3 Κάλ

Κάλυμμα) καλύπτω, καλύψω, κενάλυφα, κενάλυμαι, Verbale τὸ κάλυμμα.

Σαρκὸς) ἡ σὰρξ, τ' σαρκὸς, caro, carnis.

Αὐτάρκης) ἀρκέω, sufficio, αὐτὸς, ipse: hinc ὁ καὶ ἡ αὐτάρκης, qui ipse sibi sufficit, sufficiens, externis adminiculis non indigens, sed sua ipsius sorte contentus. Neutrum τὸ αὐτάρκης, accētu in antepenultima, ut dictum de Vocatiuo ὦ Δημοσθένες, à Nominatiuo ὁ Δημοσθένης, pag. 120, ver. 10.

Μήτε ἔν χρώματι τὸ ἀνθρώπου διωκέσθω, μήτε ἔν τῇ κατασκευῇ τὸ λεπτὸν καὶ μαλακόν. τὸ γὰρ τὰς ἑν ἐσθῆτι δὴχροίας περισκοπεῖν, ἴσον ἐστὶ γυναικείῳ καλωπισμῷ, ὃν οὐκ εἶναι ἐπιτηδεύουσιν, ἀλλ' ὅθι ἄνδρι παρείας ἢ τρίχας ἑαυτῶν κατὰβάπτεσαι.

C L E N. Neque verò in colore amœnitas exquiratur, neque in structura tenue & molle. Nam in veste nitidos colores circunspicere, æquale est muliebri ornamento, quod illæ affectant, extraneo flore malas & crines suos ipsarum intingentes.

B V D. *Colorum amœnitates ne exquirantur, nec opificiorum deliciae prætenues ac molliculae. Etenim in veste pigmentorum lautitias consuetari, perinde est atque si muliebrem comptum nobis accomodemus, quem magno illæ studio sibi aptare solent, accersitis lenociniis crines malasque insipientes.*

Χρώματι) χρώω, vel χρώω obsoletum Verbum. Futurum χρώσω, Præteritum Ἀκτιuum κέχρωκα, Passiuũ κέχρωμαι, Verbale τὸ χρῶμα, color, τ' χρώματι, ὡς χρώματι. Ut autem thema reperiamus tametsi obsoletum, præstat sursum ascendere hoc pacto. χρώματι Dativus est, Genitiuus autem χρώματος, Nominatiuus τὸ χρῶμα. Neutra verò in μα sunt Nomina Verbalia, quæ deducuntur à prima persona

sona Præteriti passivi ablato incremento, & conuerſo *μαι* in *μα*: fit igitur *χρῶμα* à *κέχρωμαι*, quod formatur ab Actiuo Præteriti *κέχρωκα*: erit ergo Futurū *χρώσω*. Præſens nec tertiæ potest esse Coniugationis, nec quartæ: illic enim Præteritum passivum assumit *σ* ante *μαι*, pag. 32, ver. 18. vt à *πέπω*, *πέπισμαι*, à *φράζω*, *φράσω*, *πέφρασμαι*. qua lege diceretur τὸ *χρῶσμαι*, à Præterito *κέχρωσμαι*. Erit igitur Præſens sextæ Coniugationis *χρώω*: nam in hac Coniugatione non omnia sumunt *σ* ante *μαι*: aut erit Præſens *χρώω*, & per Crasin *χρῶ*, in tertia Circumflexorum. In Coniugationibus autem Circumflexorum., quando penultima Præteriti Actiui est longa, non assumitur *σ*, vt scripsimus in Institutionibus, pag. 58, ver. 10. diciturque *χρῶμα* per *ω*, non *χρόμα* per *ο*. Præteritum igitur Passivū unde hoc Verbale profisciscitur, est *κέχρωμαι* per *ω*. quòd si scriberetur per *ο* paruum, diceretur *κέχροσμαι*, & inde Verbale τὸ *χρόσμαι*, interiecta litera *σ*.

Ἀνθέρω) *ἄνθος*, flos, *ἀνθέρως*, floridus, iucundus, amœnus. τὸ *ἄνθέρω*, amœnum, Substantivè amœnitas.

Διωκέσσω) *διώκω*, persequor, sector, studiosè affecto, Passivum *διώκομαι*, Imperativus *διώκε*, *διωκέσσω*.

Κάλασκευή) *κάλασκευή*, Simplex ἡ *σκευή*. *Λεπίδω*) *λέπω*, decortico, Futurum *λέψω*, Præteritum *λέλεφα*, Passivum *λέλεμμαι*, *λέλεψαι*, *λέλεπται*, Verbale *λεπίδω*, pagina 84, ver. 30. tenuis, minutus, quasi decorticatus.

Λεπίδω καὶ μαλακῶ) utrunque Adiectivum & in

Genere Neutro capitur hîc Substantiué.

Ἴσος ἴσος, æqualis. Interdum iota est breue, tum scribitur ἴσος accentu acuto: interdum produciatur, & scribimus ἴσος circumflexè: quia longa ante breuem finalem circumflectitur, vt ἐστὼς, pagina 116, ver. 3.

Γυναικίω ἡ γυναιξ, ἡ γυναικὸς: inde fit Adiectiuum in αῖ, ὁ γυναικεῖ, muliebris.

Καλλωπισμῶ (κάλλος, pulchritudo, ὤψ, ὥπος, facies, hinc Verbum καλλωπίζω, excolo, accuratè orno. Futurum καλλωπίσω, Præteritum Actiuum κεκαλλώπικα, Passiuum κεκαλλώπισμαι, Verbiale ὁ καλλωπισμός, secundæ Declinationis, pag. 84, ver. 25.

Ἀλλότριος ἄλλος, alius, ἄλλότριος, alienus, ascititius.

Ἄνθει τὸ ἄνθος, ἡ ἄνθεος, ἡ ἄνθεος, Crasis ἄνθει.

Τείχας ἡ τείξ, ἡ τείχος per τ, pag. 11, ver. 26. Accusatiuus pluralis τὰς τείχας, accentu in priore syllaba. pag. 116, ver. 31.

Ἀλλὰ μὲν καὶ παχύτητι ἔτῳς ἔχῃς ὁ χιτῶν ὀφείλει, ὥς μὴ δεῖται κοινωνῆς πρὸς τὸ θάλαπρον τὸν ἑνδύομενον.

C L E N. Atqui & crassitudine sic habere tunica debet, vt ne indigeat socio ad fouendum indutum.

B V D. Tunica sit eousque crassa, vt alio opus non sit integumento ad calefaciendum corpus ea contactum.

Ἀλλὰ μὲν) at verò, enim verò, atqui.

Παχύτητι ὁ παχὺς, crassus: inde Substantiuum ἡ παχύτης, ἡ παχύτης, crassitudo.

Παχύτητι ἔτῳς ἔχῃς) eleganter Genitiuus additur, quoties ἔχω ponitur cum Aduerbiis. Lucianus, ὥς ἐκαστος γνώμης ἢ ἐμπειρίας εἶχον. In cuiusmodi orationibus subaudias ἐνεκα vel χάρις, quæ crebrò in Geni

in Genitiuis intelliguntur. γένος ἔτως ἔχει, tali erat genere, id est, sic se habebat, quod ad genus attinet παχύτητι ἔτως ἔχει ὀφείλει, quantum ad crassitudinem pertinet, sic se habere debet.

Δείω) crasis ex Infinitiuo δέω, à δέομαι, indigeo.

Πρὸς τὸ θάλπειν) ad fouendum, vel calefaciendū. Est infinitiuus pro Gerundio, sup. pag. 18, ver. 6, in πρὸς τὸ ἐμποιῆσαι.

Ἐνδύομαι) δύνω, ἔνδύω, ἔνδύομαι, induor, Participium præsentis tēporis ὁ ἐνδύομαι, qui induitur.

ὑπόδημα ἢ τὸ στέλές μὲν καὶ τὴν ἀξίαν, ἀνενδεὺς ἢ τὴν χρείαν ἀποπληρῶ.

Calciarium verò vile quidem secundum dignitatem, C L E N. citra indigentiam autem necessitatem implens.

Calciarium esto pretio quidem illud vili, sed quod vicem suam implere possit. B V D.

ὑπόδημα) δέω, δίσσω, δέδνηκα, δέδνημαι: sic ab ὑποδέω, ὑποδέδνημαι: vnde Verbale τὸ ὑπόδημα. Subaudiendum autem hoc loco verbum Substantiuum sit vel esto, vt etiam antea.

Εὐτέλές) τέλῃ interdum impensa & sumptus, πολυτέλές. sumptuosus: sic στέλές, vilis, & facilè parabilis impensæ.

Ἀνενδεὺς) ἐνδεὺς, indigenter, vt sic loquamur, & per α priuatiuum ἀνενδεὺς, citra indigentiam.

Ἀποπληρῶ) πλήρης, plenus πληρόω, impleo, Particip. ὁ πληρόω, τὸ πληρόω, Crasis πληρῶ, Compositum ἀποπληρῶ, à verbo ἀποπληρόω.

Καὶ ἀπαξιαπλῶς, ὡς ὃν ἔω ἐνδύματι ἡγεῖσθαι προσήκει τὸ χρεῖδες, ἔτω καὶ ἐν τροφῇ ἄρτῳ ἐκπληρώσει τὴν χρείαν, καὶ ὑδωρ θόρα πεύσσει τὴν δίψαν ἔω ὑγιαίνοντι, καὶ

h s ὅσα ἐκ

ὅσα ὁκ ἀπερμάτων παροψήματα, πρὸς τὰς ἀναγκάας
 χρείας τὸ ἰσχυρὸν τοῦ σώματι διύνασθαι διασώσασθαι.

C L E N. Et semel in vniuersum, vt in indumento præire con-
 uenit vtile: sic & in cibo panis explebit indigentiam,
 & aqua sedabit sitim fano, & quæ ex leguminibus
 opsonia, ad necessarios vsus robur corpori possunt
 conferuare.

B V D. Et vt semel omnia vno verbo complectar, vt in veste comparan-
 da, rationem in primis constare oportet utilitatis: ita in cibo panis
 vsus expleuerit id quod opus est ad alimentum: aquæ potus seda-
 uerit sitim homini integræ valetudinis: quibus accedent ea pulmē-
 ta quæ leguminibus ad vsus tantum necessarios facta, tuenda
 sunt integræ corporis firmitati.

Ἀπαξ ἀπλῶς) ἁπλῶς, semel ἀπλῶς, simpliciter, de-
 nique, & summam: quæ duo aduerbia simul iun-
 guntur, vt etiā dicitur ἁπαξ ἅπας, id est, vniuersus.

Ἐνδύματι) δύω, ἐνδύω, ἐνδύσω, ἐνδέδυκα, ἐνδέδυμαι,
 Verbale τὸ ἔνδυμα, τὸ ἐνδύματι, τοῦ ἐνδύματι.

Ἡγέσθαι) ἡγέομαι, Infinitiuus ἡγέεσθαι, Crasis ἡγέσθαι,
 id est, præire, & tanquam primas partes obtinere.

Χρειώδης) χρεία, vsus ὁ καὶ ἡ χρειώδης, utilis, χρειώ-
 δης, vtile. Substantiuè capitur pro utilitate.

Τροφή) τρέφω, nutrio, ἡ τροφή, alimentum, cibus,
 suprâ.

Ἐκπληρώσει) πληρόω, Futurum πληρώσω, Com-
 positum ὁκ πληρώσω. forsitan scribendum hîc ὁκ πλη-
 ρώσῃ, & post θόρα πένσῃ, in Subiunctiuo: nam Bu-
 dæus vertit expleuerit & sedauerit. quanquam &
 Latini indicatium quandoq; sic vsurpare solent,
 Valebis pro valeas.

Σπερμάτων) σπείρω, Futurum σπείρω, Præterit.
 Actiuum ἑσπαρκα, Passiuum ἑσπαρμαι, Verbale τὸ
 σπέρμα

απέρμα, ἢ απέρμα[ι]Θ, per ε, vt etiam τὸ τέλμα à τέ-
λω, τὸ τέρμα à τείρω.

Παροψήμα[ι]α) ὀψάω, ὀψήσω, ὤψηκα, ὤψημαι, Comp.
παρώψημαι, Verbale τὸ παρόψημα, ἢ παροψήμα[ι]Θ,
pag. 84, ver. 25.

Ἀναγκάιας) ἡ ἀνάγκη, necessitas, ὁ ἀναγκαῖ[ι]Θ, neces-
sarius, vt ab ἀκμή, ἀκμαῖ[ι]Θ, à βία, βιαῖ[ι]Θ, sup. pagina
101, versu 12.

Ἰσχύρ) ἡ ἰσχὺς, ἢ ἰσχύ[ι]Θ, τὴν ἰσχύρ, pag. 14, ver. 20.

Σώμα[ι]) τὸ σῶμα, ἢ σώμα[ι]Θ, (ἢ) σώμα[ι]. Plato di-
ctum putat σῶμα, quasi σῆμα, id est, sepulcrum,
quòd corpus sit tanquam sepulcrū animæ. Quan-
uis autem non statim occurrant vocum themata,
non tamen protinus à rimando supersedebimus:
præsertim vbi aliqua deducendi spes affulserit:
verbi gratia, Neutra quæ in μα desinunt, à Præte-
rito passiuo deducuntur, & Verbalia sunt. fingamus
igitur thema, à cuius significatione Nomen ipsum
non multum abludat: σῶω idem est quod ὑγιαίνω,
sanus sum, & valeo: vnde legitimè formari possit
τὸ σῶμα, vt prius χρῶμα à χρώω. non tamen vsita-
tum est σῶω, sed σῶζω, quemadmodum nec χρώω,
sed χρώζω, quæ dicta sunt per Pleonasmum literæ
ζ, cuiusmodi plurima sunt sextæ Coniugationis
aut interuentu ζ, Quartæ, ἔω, ἔζω, διωάω, διωάζω.
&c. sic à χρώω, & σῶω, fiunt χρώσω & σῶζω, quæ ma-
gis vsitata sunt. nam crebrò obsoleta sunt primi-
tiua & recepta ex illis deducta, τίκω versatur in
vsu, non τέκω primarium.

Διύα[ι])) tertia persona Verbi διύαμαι, secundæ
Coniugationis in μι: est autem Deponēs verbum.

Διασώ

Διασώσαθ) σώζω, Futurum σώσω, Aorist. primus ἔσωσα, Medius ἔσωσάμιω, Infinitivus σώσαθ, Compositum autem διασώσαθ, à verbo διασώζομαι.

Ἐσθίειν δὲ μὴ λυσώδην γαστριμαργίαν ἐμφαίνοντα, ἀλλὰ πανταχῶς τὸ εἶσαθὲς καὶ πρᾶον καὶ περὶ τὰς ἡδονὰς ἐγκρατὲς διασώζοντα· μηδὲ τότε τὴν νῦν ἀργὴν ἐν τῇ περὶ θεῶν ὀνοίαν ἔχοντα, ἀλλ' αὐτὴν τῇ βρωμάτων τινὶ φύσει, καὶ τινὶ τῶ ἐποδεχομένη σώματι καὶ ασκούμεν, ἀφορμὴν ποιεῖθ) δοξολογίας. πῶς ποικίλα εἶδεν τροφῶν τῇ ιδιότητι τῶ σώματι ἀρμόζοντα, παρὰ τὴν πάντα οἰκονομεῖν τὴν ἐπινοήσονται.

C L E N. Edere autem non rabidam gulositatem ostendentem, sed ubique constans & mansuetum & circa voluptates continens servantem: neque tunc mentem otiosam in de Deo cogitatione habentem, sed ipsam alimentorum naturam, & suscipientis, corporis structuram, occasionem facere glorificationis. quomodo varia genera ciborum proprietati corporum congruentia ab omnia moderante excogitata sunt.

B V D. Inter epulandum hoc cauere convenit, ne belluantium speciem praebeamus, sed & constantiam & mansuetudinem ubiq; retineamus, atq; in percipiendis voluptatibus aequabilem continētiam: ne tum quidem porro ita animis esse feriatis nos oportet, ut commentatione rerum diuinarum vacemus. Quippe qui alimentorum naturam, corporisq; aliti opificium argumentum habeamus, divinas laudes exordiendi, utiq; quum in mentem nobis venit, quomodo varia cibi genera corporum qualitati accommodata, ab eo sint inuenta, qui omnia moderatur & regit.

Λυσώδην) λύσσω, rabies, ὁ καὶ ὁ λυσώδης, rabidus, καὶ τὴν λυσώδεα, Crasis λυσώδης. Γαστριμαργία) γαστήρ, venter, μάργω, edax, γαστριμαργία, gulositas.

Ἐμφαί

Ἐμφάνοντα) φαίνω, ἐμφαίνω, Participium ἐμφαίνων.

Εὐσταθὲς) ἴσθμι, tertia persona Præteriti passivi. est ἔσταλαι, Verbale στατός, à quo ὁ καὶ ἡ εὐσταθὴς, τὸ εὐσταθὲς. migrat autem τ in θ, ut etiam fit in ἐσθὴς, suprà pag. 115, ver. 10.

Βρωμάτων) βρώσκω, tempora sumit à βρώω, βρώσω. βέβρωκα, βέβρωμαι, Verbale τὸ βρώμα, τῷ βρώματι.

Φύσιν) ἡ φύσις, τῆς φύσεως, Verbale à φύω.

Δοξολογίας) δόξα, gloria, λόγος, sermo inde δοξολογία, laus, & verbum δοξολογέω glorifico.

Εἶδεν) τὸ εἶδεν, ἦ εἶδε, τὰ εἶδεα, Crasis εἶδεν.

Τροφῶν) τροφή, Genitiuus pluralis τῶν τροφῶν.

Ἰδιότητι) ἡ ιδιότης, αἱ ιδιότητι, τῇ ιδιότητι, ab ἰδίω.

Οἰκονομῶν) οἶκος, domus, familia, νόμος, lex: hinc οἰκόνομος, qui rebus domesticis tanquam lex est, toti gubernadæ familiæ præfectus: & Verbum οἰκονομέω, guberno, dispenso, Participium, ὁ οἰκονομέων, ἢ οἰκονομέων. Crasis οἰκονομῶν, ut ποιέων, ποιῶν, à ποιέω.

Ἐπιπνεόν) νοέω, νοήσω, νενόηκα, νενόημαι, νενόησαι, νενόηται, Compositum ἐπιπνεόν, ab ἐπινοέω.

Εὐχαὶ πρὸ τροφῆς ἀξίως γυνέσθωσαν τῷ θεῷ παροχωρῶν, ὥντε νυνὶ δίδωσι, καὶ ὧν πρὸς τὸ μέλλον ἐταμιεύσαστο. εὐχαὶ μετὰ τροφῆν, εὐχαριστία τῷ δεδομένῳ ἔχασαι, καὶ αἰτησι τῶν ἐπηγγελμένων.

Orationes ante cibum dignæ fiant Dei donis, quæque nunc dat, & quæ in posterum reposuit. Orationes post cibum, gratiarum actionem datorum habentes, & flagitationem promissorum. C L E N.

Porro autem orationes antequam cibum sumimus, pro dignitate diuinarum benignitatum ineunda sunt: quum earum quæ in præsentem nobis diuinitus conferuntur, tum verò earum quæ in posterum B V D.

sterum eisdem recondita sunt. Iam à corporum curatione rursus orationes gratiarum actionem exequantur, iam acceptorum ergò, atq; eò amplius eorum flagitationē, quæ Deus nobis pollicitus est.

Ἀξίως) ἄξιον, dignus, Genitiuo iungitur: sic & Aduerbium ἀξίως τῶν παροχῶν: quemadmodum ad Romanos capite vltimo, ἵνα αὐτὴν προσδέξασθε ἐν κηρίῳ, ἀξίως τῷ ἁγίῳ, vt eam suscipiatis in Domino, dignè sanctis, id est, ita vt sanctos decet. Ad eundē modum Latini, Viuere naturæ sic conuenienter oportet.

Γινέσθωσαν) γίνομαι, secundus Aoristus Medius ἐγνόμενῳ, pag. 107, ver. 8, Imperatiuus γινε, γινέσθω, Plurale γινέσθωσαν.

Παροχῶν) ἔχω, παρέχω, prebeo, ἢ παροχῇ, quicquid largimur & conferimus: vertitur ε in ο, vt dictum prius in ἴεπω, ἴδοιτο, sup. pag. 21, ver. 20. Genitiuus pluralis τῶν παροχῶν.

Ὡν) ὧν, Relatiuum est Antecedentis παροχῶν. Græci verò Relatiuum ponūt in eodem casu cum Antecedente, ἀξίως τῶν παροχῶν, ὧν δίδωσι, pro ἃς δίδωσι, pag. 125, ver. 3.

Μέλλω) futurū, siue venturum, est Participium Neutri generis, præsentis temporis, à Verbo μέλλω, vnde Græcis Futurum tempus dicitur μέλλω.

Ἐταμιεύσατο) ταμιεύω, Futurum ταμιεύσω, Aoristus primus Actiuus ἐταμίενσα, Medius ἐταμιενσάμην, ἐταμιεύσω, ἐταμιεύσατο, id est, condidit, & seposuit.

Εὐχαριστία) χάρις, gratia beneficium, χαρίζομαι, gratiam confero. finge vocem Actiuam χαρίζω, χαρίσω, κεχάρικα, κεχάρισμαι, κεχάρισαι, κεχάρισαι, Verbale

Verbale χαρισὶς, & addita particula εὐ fit εὐχαρί-
ς: vnde εὐχαριστέω, gratias ago, & Nomen εὐχα-
ριστία, gratiarum actio.

Δεδομένωρ) δίδωμι, Præteritum passiuū δέδομαι,
pag. 69. ver. 8. vnde Participium ὁ δεδομένος, ἡ δε-
δομένη, τὸ δεδομένον.

Αἰτήσιρ) αἰτέω, αἰτήσω, ἤτηκα, ἤτημαι, ἤτησαι, Ver-
bale ἡ αἰτήσις, τὸ αἰτήσεως, τὴν αἰτήσιρ.

Ἐπηγγελμένωρ) ἀγγέλλω, Futurum ἀγγελῶ, Præteri-
tum Actiuum ἤγγελα, Passiuum ἤγγελμαι. Parti-
cipium, ἤγγελμένος, Compositum ἐπηγγελμένος ab
ἐπαγγέλλω.

Ὡρα μία τροφῆς ἀποτέταγμένη, ἡ αὐτὴ ἡμετέρα περὶ οὐρανὸν
ἀπαυλῶσα, ὥς ἐκ τῶν εἰκοσίων ἡμερῶν ὥρων τὸ ἡμερονυκτί-
μόλις εἶναι ταύτῃ τὴν προσαναλισκομένην τῷ σώματι.
τὰς ἑπομένους ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ὀργασίᾳ ἀπασχολεῖσθαι τὸν
ἀσκητὴν.

Hora una cibi constituta, eadem per ambitum reuer-
tens, ita ut ex vigintiquatuor horis diei & noctis, vix sit
hæc insumpta corpori: at reliquas in circa mentem ope-
ratione occupetur exercitator. C L E N.

Denique cibi sumendi hora sit unica, & constituta, eademque
semper per ambitum reuertens, vix hæc ut curando corpori desti-
nata, una sit quatuor & viginti, quam temporis intercapedinem
complectitur diei noctisque vicissitudo: reliquas autem horas mēs
commentando occupata sit, hominis quidem certè qui menti exer-
cendæ in solitudine se addixerit. B V D.

Ἀποτεταγμένη) τάσσω, τάξω, τέταχα, τέταγμαι,
Participium τεταγμένος, Compositum ἀποτέταγμέ-
νος, ab ἀποτάσσω.

Περίοδος) ab ὁδὸς multa fiunt, περίοδος, κάθοδος,
ἐφοδος, μέθοδος, & ita in cæteris Præpositionibus.

Ἀπαν

Ἀπαντῶσα) ἀντῶ, Participium ὁ ἀντῶν, ἢ ἀντῶσα, crasis ἀντῶσα, Compositum ἀπαντῶσα, ab ἀπαντῶ.

Εἰκοσιπεντάκω) de numeralibus pag. 82, ver. 1.

Ἡμερονυκίς) ἡμέρα, dies, ἡ νύξ, αἱ νυκτὶς, nox: inde τὸ ἡμερονύκτιον, tempus complectēs diem & noctē.

Προσαναλισκομένη) ἀλίσκω, ἀναλίσκω, προσαναλίσκω, προσαναλίσκομαι, Particip. προσαναλισκόμενη.

Ἀπασχολῆσθαι) σχολή, inde Verbum ἀσχολέω, ἀσχολέομαι, Compositum ἀπασχολέομαι, Infinitivus ἀπασχολέεσθαι, & per crasin ἀπασχολῆσθαι, ut ποιῆσθαι.

Ἀσκητὴρ) ἀσκέω, ἀσκήσω, ἥσκηκα, ἥσκημαι, ἥσκησαι, ἥσκηται, Verbale ὁ ἀσκητής.

Ὑπνοι ἢ κῆφοι καὶ εὐαπάλλακτοι, φυσικῶς ἀκολουθεῖντες τῷ συμμέτρῳ αἱ διαίτης, κατ' ἐπιτήδευσιν ἢ ταῖς περὶ τῶν μεγάλων μερίμναις διακοπόμενοι.

C L E N. Somni verò leues & facilè discedentes, naturaliter frequentes proportionem diætæ, secundum studium autem de magnis curis interrupti.

B V D. Somni leues sunt, eiúsque modi qui excuti facilè possint, ex naturæ utique præscripto, ad victúsque rationem apppositi. Id verò interim accutandum studióq; assidueendum est, ut commentandis rebus arduis ipsi pascantur somni.

Εὐαπάλλακτοι) ἀλλάττω, ἀλλάξω, ἥλλαχα, ἥλλαγμα, ἥλλαξαι, ἥλλακ, Verbale ἀλλακτός, Compositum ἀπάλλακτος, ab ἀπαλλάττομαι: deinde cū εὐ dicitur εὐαπάλλακτος, id est, qui facilè discedit.

Φυσικῶς) ἡ φύσις, natura, φυσικός, naturalis: vnde Adverbiū φυσικῶς à Genitиво plurali verso ν in σ.

Συμμέτρῳ) μέτρον, inde ὁ σύμμετρος. Neutrū σύμμετρον Substantiuè, id est, συμμέτρία, proportio.

Διαίτης) ἡ διαίτη, τῆς διαίτης.

Δια

Διακοπτόμενοι)κόπτω, διακόπτω, διακόπτομαι, Participium διακοπτόμενος, qui interruptitur. Exemplar Aldinum habet διαβοσκόμενοι, à βόσκω, quod secutus est Budæus, ipsi, inquit, pascantur somni.

Τὸ γὰρ βαθεῖ κάρῳ καὶ ακράτῃ εἶσθαι, λυομένων αὐτῶν τῶν μελῶν, ὥστε σχολὴν ἀτόποις φαντασίαις παρέχειν, ὅν καθημερινῶ θανάτῳ ποιεῖ τὸς ὅτῳ καθ' ἐνὶ ὄντας.

Nam profundo sopore detineri, solutis ipsius membris, ita ut otium absurdis visis præbeat, in quotidiana morte facit sic dormientes. C L E N.

Nam altiore correptum esse sopore, sicq; esse veterino dissoluta hominis contemplatoris membra, ut interim pateat aditus visis absurdis obrepentibus: id certè instar est quotidianæ mortis. B V D.

Βαθεῖ)ὁ βαθύς, τὸ βαθέος, ἡ βαθεία, crasis βαθεῖ. De cuiusmodi Nominum contractione, pagina 87, versu 17.

Κάρῳ)κάρος, somnolentia, grauis sopor.

Καὶ ακράτῃ εἶσθαι)κρατέω, κρατέομαι, Infinitivus κρατεῖσθαι, crasis κρατῇ εἶσθαι, Compositum καὶ ακράτῃ εἶσθαι.

Μελῶν)τὸ μέλος, τὸ μέλεος τὸ μελέων, crasis μελῶν.

Ἀτόποις)τόπος, hinc ἀτοπος, absurdus.

Φαντασίαις)vide sup. pag. 63, ver. 20. in φαντασίαις,

Καθημερινῶ)ἡμέρα, dies καθ' ἡμέραν, quasi dicas per diem, ut καθ' ἐκάστῳ ἡμέραν, per unumquemque diem, per singulos dies. & quia dictum est καθ' ἡμέραν per apostrophum, etiam tanquam unica dictio composita scribitur καθ' ἡμέραν, id est, quotidie: unde Adiectivum καθημερινός, quotidianus, ut μεθ' ἡμερινός, diurnus, sup. pag. 63, ver. 5. in μεθ' ἡμερινός.

Οὕτω καθ' ἐνὶ ὄντας)ὅτως, & ὅτῳ, idē, sed hoc ante Consonantem, illud ante Vocalem, ὅτως ἐποίησε.

i

Ἄλλ'

Ἄλλ' ὅπερ τοῖς ἄλλοις ὁ ὀρθρὸς ἐστὶ, τὸ τοῖς ἀσκηταῖς
 τ' εὐσεβείας τὸ μεσονύκτιον, μάλιστα σχολὴν τῇ ψυχῇ τῆς
 νυκτερινῆς ἡσυχίας χαρίζομένης, ὅτε ὀφθαλμῶν, ὅτε ὠτῶν
 βλαβεράς ἀκοάς, ἢ θείας ἐπὶ καρδίαν παραπεμπόντων,
 ἀλλὰ μόνον καθ' ἑαυτὸν τ' νύξ ὅθι θεῶ σιωπῆτος, καὶ διορθώ-
 μένης μὲν ἑαυτὸν τῇ μνήμῃ τ' ἡμαρτῆς μολύνων ὀρθρὸς ὃ ἑαυτῷ
 τιθέντι πρὸς τὴν ἐκκλισίην τ' κακῶ, καὶ τὴν παρὰ θεῶ σιυερ-
 γίαν εἰς τὴν τελείωσιν τ' ἀσφαλτομένην ἐπιζητεῖ.

C L E N. Sed quod aliis diluculum est, hoc cultoribus pietatis
 media nox, maximè otium animæ nocturna quiete lar-
 gente, neque oculis, neque auribus noxios auditus aut
 aspectus in cor admittentibus: sed solùm apud seipsum
 mente cum Deo præsente, & corrigente quidem seipsam
 memoria peccatorum: fines verò sibi ipsi statuente ad
 declinationem mali, & à Deo auxilium ad perfectio-
 nem studiorum implorante.

B V D. Atqui quod aliis diluculum, id nox iis dimidiata est, qui se co-
 lenda pietatis studio deuouerint. Tum enim præcipue otium anima
 largitur nocturnum conticinium, quum neq; oculi aspectus impor-
 tunos, neq; aures auditus obturbatores intrò ad cor admittunt. Ce-
 terum mens sola secum, cum Deoq; negotium habens, tum peccato-
 rum suorum recordatione sese corrigens, fines ipsa sibi præscribit ad
 vitia auersanda, opem etiam diuinitus implorans ad ea adipi-
 scenda, ad quæ magno studio incitata est.

Εὐσεβείας) σέβω, colo, veneror, σέβῃ, reuerentia
 & adoratio: inde adiectiuum ὁ καὶ ἡ εὐσεβής, à quo
 Substantiuum ἡ εὐσεβεία, τ' εὐσεβείας: contrarium
 ἀσεβής ἀσεβεία.

Μεσονύκτιον) μέσος, medius, ἡ νύξ, τ' νυκτὶς, nox, no-
 ctis: vnde μεσονύκτιον, media nox, nox intempesta.

Νυκτερινῆς) ἡ νύξ, τ' νυκτὶς, à quo νυκτερός: vnde
 ὁ νυκτερινός, ἡ νυκτερινή, τ' νυκτερινῆς. quomodo autem

Adiectiu

Adiectiuorum Fœminina se habeant & neutrum, scriptum est pag. 81, ver. 1.

Ὠτῶν) τὸ ὦς, ἢ ὠτὶς, vt φῶς, φωτὶς, pag. 14, ver. 8.

Βλαβεράς) τὸ βλάβη, vel ἡ βλάβη, nocumentum: inde fit ὁ βλαβερός, nociuus, vt ἂ φόβη, φοβερός.

Συνόντος) εἰμί, sum, Participium ὢν, ὄντος, pag. 99, ver. 15. Compositū συνών, συνόντος, à Verbo συνίωμι.

Διορθμελής) ab ὀρθός fit verbum ὀρθόω, Compositum διορθόω, διορθόομαι, crasis διορθέμαι, Participium διορθέμεν.

Μνήμη) μνάομαι, reminiscor. finge vocē actiuam, μνάω vel μνέω, Futurum μνήσω: vnde ἡ μνήμη, vt ἡ γνώμη, à Futuro γνώσω: & ἡ ῥώμη, à Futuro ῥώσω, à ῥώννυμι. Datius τῇ μνήμῃ.

Ἡμαρτήμελνῶν) ἁμαρτήάνω, pecco, Tempora sumit ab ἁμαρτέω, Futurum ἁμαρτήσω, Præteritum Actiuum ἡμαρτήκα, Passiuum ἡμαρτήμαι, Participium ἡμαρτήμελνός, plurale Neutrum τὰ ἡμαρτήμελνά, hoc est peccata, quæ peccando admissa sunt, vt τὰ σεσωφρονήμελνά, quæ temperanter acta sunt.

Τιθέν) τίθημι, Participium ὁ τιθεὶς, ἢ τιθέν, pag. 62, ver. 1.

Ἐκκλισιν) κλίνω, Futurum κλινῶ. Præteritum Actiuum κέκλικα, Passiuū κέκλιμαι, κέκλισαι: vnde ἡ κλίσις, ἢ κλίσεως, τὴν κλίσιν. Compositum ἐκκλίνω: inde ἐκκλίσις.

Συνεργίαν) ἔργον, opus, συνεργός, adiutor, auxiliator, & collega in opere, ἡ συνεργία, auxilium.

Τελείωσιν) à τέλος fit ὁ τέλειος perfectus. inde Verbum τελέω, perficio, τελέωσω, τετέλειωκα, τετέλειωμαι, τετέλειωσαι. Verbale ἡ τελείωσις, ἢ τελειώσεως,

τὴν τελείωσιν, id est, perfectionem.

Σπαραζομένων) τὰ σπαραζόμενα, quæ nobis curæ sunt, & in quæ magno studio incumbimus, à σπαραζώ, pro eo quod est studiosè expeto.

Επιζητούτως) ζητέω, Participium ὁ ζητέων, & ζηέον-
τος, crasis ζητούτως, Compositum ἐπιζητέω, à
Verbo ἐπιζητέω.

HÆC habui quæ de Grammaticis Meditationibus in medium adferrem, id potissimum spectans, ne iuventus Græcarum literarum avida, diutius quàm par esset, in primis linguæ rudimentis hæreret: sed vno in opusculo totum istarum minutiarum tædium deuoraret: grauioribus deinde disciplinis & autorum mancipanda lectionibus. Quum enim futurum sperarem, vt hoc studium apud plurimos minore grauaretur inuidia, si compendio temporis mediocrè cognitionem attulisse videretur: non committendum putavi, vt in hac parte studiosis adolescētibus deessem. Quod etiā eò feci libentius, eoque magis conandum esse duxi, quòd nullus fermè hodie terrarum sit angulus, sine Græcarum literarū fautoribus: sed apud quosuis hominum ordines, non pauci pro sua quisque vice rem pulcherrimam & maximè frugiferam prouehant & exornent: quidam doctissimis ingenij sui monumentis, alij extruēdis Gymnasiis, alij alendis linguarum professoribus, nunquam intermorituram sibi gloriam pepererūt. Quorum insignem vnum, nullique secundum nostra hæc tulit ætas, Ioannem Tartesium, quem felix & semper doctis

doctis fœcunda viris, in hac luce gaudens contem-
platur Lutetia, omnium literarum Mœcenatem,
Præsidem Collegij Lexouienfis. Is igitur vir lin-
guarum patrocinium ita suscipit, vt vnus verè sit
instar totius Galliæ. Nusquam discipulorum nu-
merus maior, nusquam tâta professorum cohors,
omnium Musarum dotibus instructissima. Quem
enim ille non vltrò asciscit, pascit & ornat, quem
eruditionis nomen commendauit? Est vbi Latinè
discas commodius, illic Græcè fortassè melius, ibi
contrà Hebraicè: verùm hoc Lexouienfe Colle-
gium, bonorum omnium est mare. Latinos, Græ-
cos, Hebræos habet multos: quin & Chaldeos atq;
Arabicos propediem dabit, si modò parere liceat,
quod diu parturiuit: adeò gladiatorio quodam ani-
mo Præses ille in hanc laudem incumbit, quasi in
fatis esset, vt vnus linguarum studiis promouen-
dis præesset. Dignus profectò, qui regum gazas, &
opulentissimos thesauros possideat, tam excelsa
& benefica natus voluntate, vt seipsum literarum
saluti deuouisse videatur. Quapropter omnes lin-
guarum candidatos decet, vt hunc virum colant
& venerentur, pro meritis in cœlum laudibus ve-
hant, nomen celebrent, eiq; successus prosperos,
& multorum seculorum annos precentur.

Nam viuent Tartesio, semper in-
columēs literæ durabunt,
& nunquam cadere
poterunt.

*

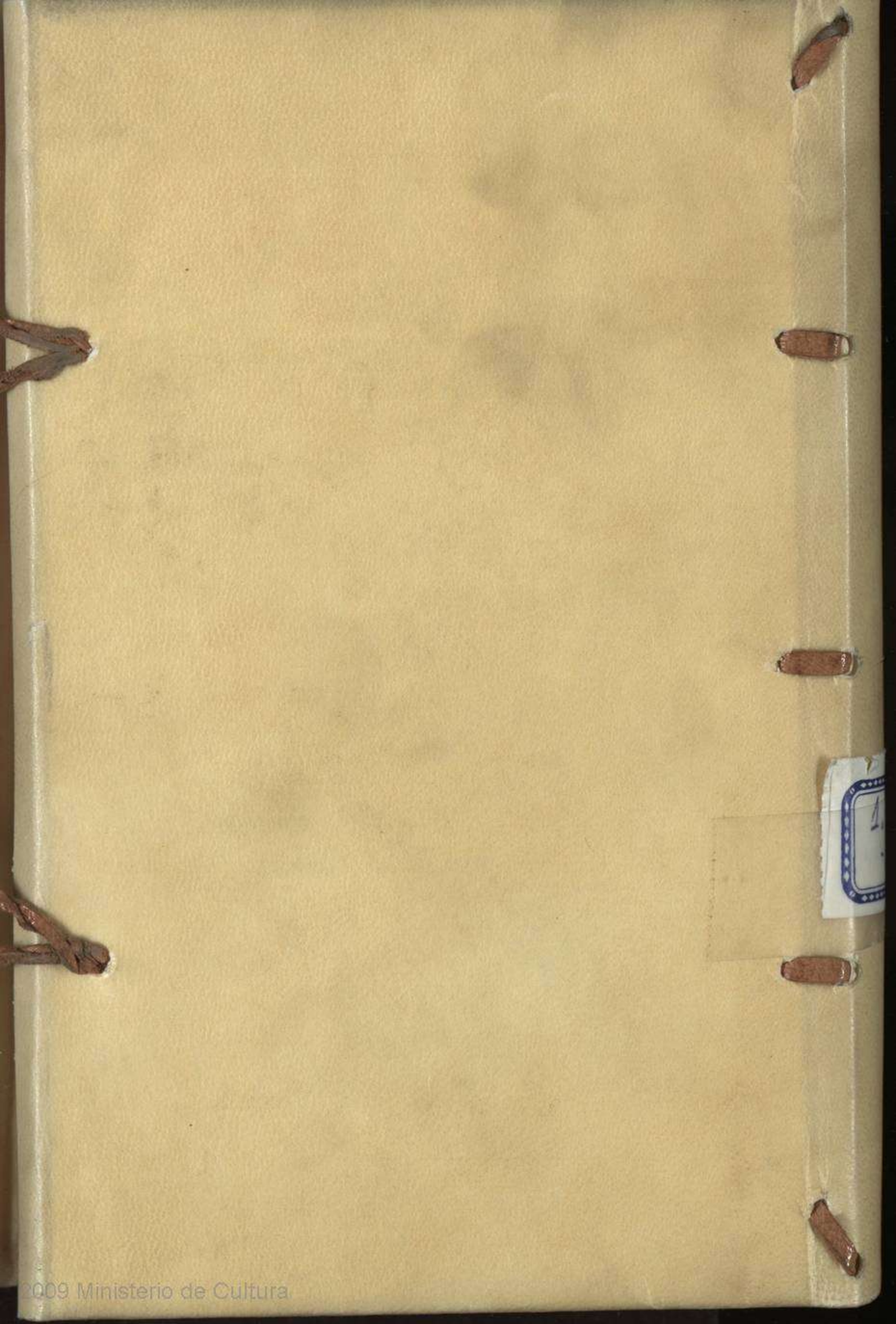

1.564
- 1 -